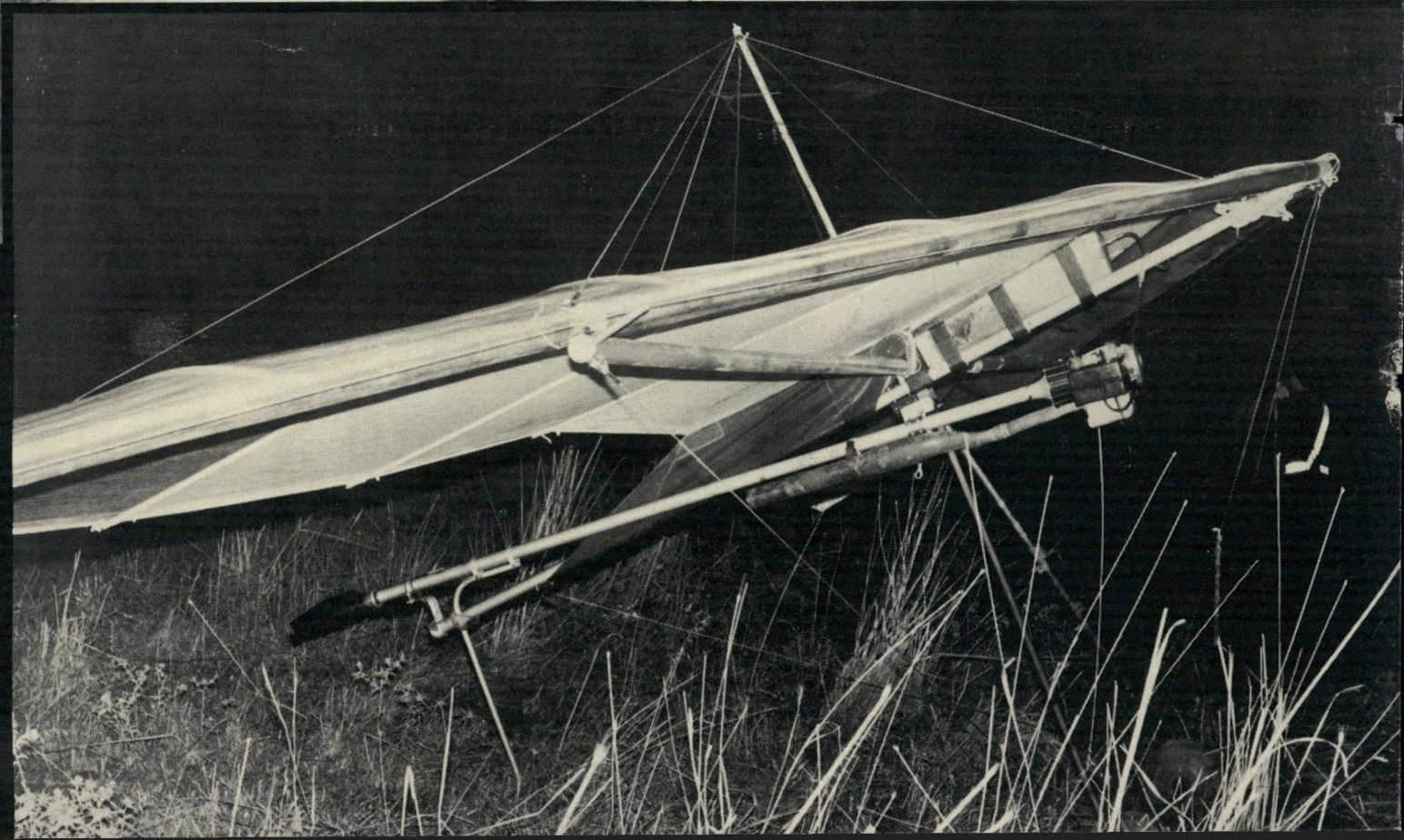
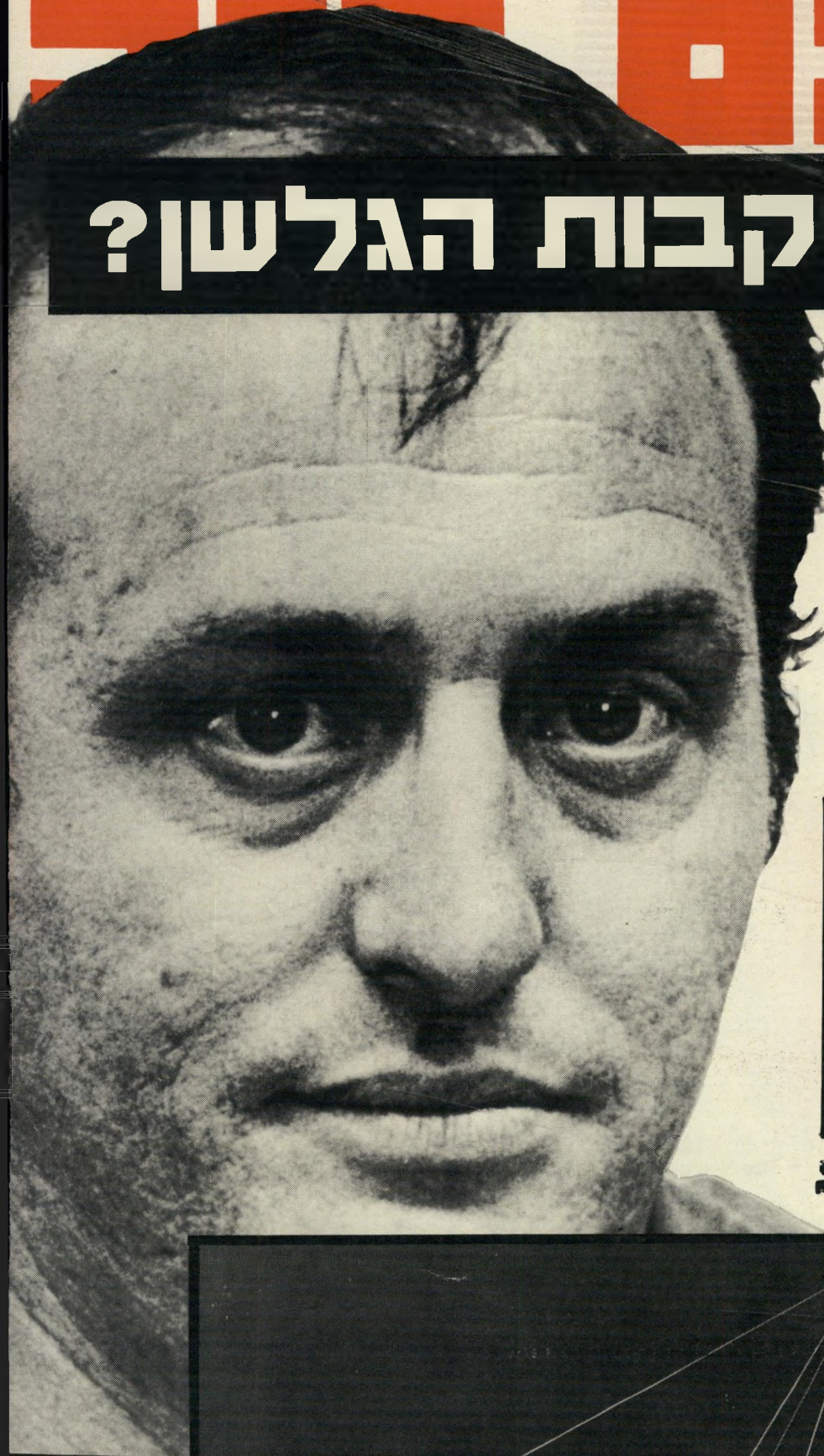

העולם

מי יעוף בעיקבות הגלשן?

פשללה

בצפון

ח' אלון
בן ציון
וינר
מקד
תחיל

לפעמים אתה נמדד לפי טעמך בשוקולד...

Rosemarie

רוזמר'. אצולת השוקולד השוויצרי.

חדש

מאיסטרי שוויצריה
Maastriani Switzerland
Rosemarie
רוזמר'
טקילין 100 גרם
שוקולד לבן ממולא קרם אגוזים ושקדים
CHOCOLAT BLANC FOURRE CRÈME AMANDES ET NOSETTES

שוקולד לבן ממולא אגוזים ושקדים

מאיסטרי שוויצריה
Maastriani Switzerland
Rosemarie
רוזמר'
טקילין 100 גרם
שוקולד חלב ממולא קרם שמנת
CHOCOLAT AU LAIT FOURRE À LA CRÈME FRAÎCHE

מאיסטרי שוויצריה
Maastriani Switzerland
Rosemarie
רוזמר'
טקילין 100 גרם
שוקולד חלב ממולא קרם מוקה
CHOCOLAT AU LAIT FOURRE MOUSSÉ MOKA

מאיסטרי שוויצריה
Maastriani Switzerland
Rosemarie
רוזמר'
טקילין 100 גרם
שוקולד חלב ממולא קרם אגוזים ושקדים

מאיסטרי שוויצריה
Maastriani Switzerland
Rosemarie
רוזמר'
טקילין 100 גרם
שוקולד מר-ערן ממולא קרם אגוזים ושקדים
CHOCOLAT SEMI-DUR À LA CRÈME

ענת

מסדר הכרזות (מסלול) יוטב ו.מ.ס.

מיכתבים

חלום של שלום

על חזיונותיו של אורי אבנרי בקאהיר 1977 (היינו בחולמים", העולם הזה 25.11.87).

כאשר ערך העולם הזה הגיע לקאהיר, כישראלי הרביעי את ביקור סאדאת בירושלים, ניסרו בראשו המילים הגדולות "היינו בחולמים". יפה מאוד. זה שלום מיספר אחד. אבל מה בנוגע לשלום מיספר שניים? מתי אוכל לבקר בפטרה ולראות את הסלע האדום, ולא רק לשמוע עליו מפי אריק לביאז?

מרדכי ארלמן, תל-אביב

לגנו, לא לשחמם

על נציב רומני בארץ-ישראל (הני"ן), העולם הזה 25.11.87.

אורי אבנרי מזכיר במדורו האחרון את קווינק טיליוס וארוס, מי שהיה לפני אלפיים שנה נציב עליון של רומא באחד.

רק תבל שזרשו לא למדו את הלקח שווארוס נצטווה ללמד מפי הקיסר של רומא כמותים ימים. כאשר ארוס הכבד את עלו על תושבי הארץ, הם שלחו מישלחת לרומא ושטחו את תלונותיהם לפני הקיסר. הקיסר התרשם, כנראה, וכך הוא ציווה על האישי שלו בארץ-ישראל: "די לגנו את הכבשים, לא צריך לשחמם אותם".

ברוך קרדו, חיפה

חוזאים זוללים בשרים

על מוצאו של מונח שכיח (אנשים", העולם הזה 18.11.87).

אחרי שהקרא קפילוביץ גילה לנו את מקורו האמריקאי של המונח דר"ן (מיכתבים", העולם הזה 25.11.87). הרשו לי להוסיף לרשימה את המונח ברביקו. שהוכר בהעולם הזה כקשר לפטיכיאטר התל-אביבי, שניכוחו כאשר טיפל בכרביקו.

גם מונח זה נולד באמריקה, לפני כ-300 שנה, כאשר החוזאים במדינות-הדרום החלו עורכים לשכניהם מסיבות-חלילה שנמכרו עמרו בשרים שניצלו על הגריל הידוע.

משה שמרלינג, חיפה

זה נכון. אך המונח ברביקו איננו אמריקאי במצאו. הוא בא מהאי האיטי, בה כונתה מסיגרת-הברזל המונחת על חצר בת-מקלות והמשמשת לצליית בשרים באר-באקאה, מילה ששורשיה צרפתיים וספרדיים.

על בני-אדם ופרידות

על כמה נותני-סידור יווניים (פרשת האהבים של ראש ממשלת יוון, העולם הזה 28.10.87 והלאה).

כיוצא יוון, גם אני נהנה, כמו כל אלה שכתבו לאחרונה מיכתבים להעולם הזה, מצלילי ארץ-מולדתי, יחזי אלה קאלמאטה ויהיו אלה מרגי-ריטה.

בהזמנת זאת מן הראוי להזכיר כי יוון אינה רק צלילים. היא גם צבעים וגם ציבור של כמעט עשרה מיליון אנשים נהמרים.

וחוץ מזה, כחלקאי, גם נהניתי לקרוא בשנתון הסטטיסטי האחרון של ממשלת יוון, שנתגלגל לידי, כי כיום מצויים ביוון גם שמונה מיליון כבשים, ארבעה מיליון עיזים, מיליון בני-בקר, חצי מיליון חזירים, 400 אלף חמורים, 300 אלף סוסים ו-200 אלף פרידות.

ואיזה צלילים יודעים אלה להשמיע! משה אמריליה, בית-עובד

על מוכסים ובנקאים

על קורותיה של קהילה יהודית, בראשה עמד פעם מי שהיה לאחר מכן שר-הדואר של מדינת ישראל (תמרוקים", העולם הזה 11.11.87 והלאה).

מן הקטע לוכדו של ר"ד אלימלך רימלט המי נהן, בו טופר כי היה בצעירותו, רכב של 300 יהודי טירול, אפשר לקבל את הרשם שזאת היתה קהילה עלובה ביותר (ואגב, המיספר איננו נכון. מעולם לא היו בסירול יותר מ-225 יהודים).

מאז ומתמיד ישבו יהודים במחוז האלפים הזה (וגם כיום, אם כי כמה עשרות בלבד). וכבר לפני 700 שנים שימשו יהודים כבנקאים, רופאים ומוכסים של השליטים המקומיים ולפני 400 שנה אף הוציאו מקידום מפרש נכבד ביותר לאחר (המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקירמי:

הפשלה

פיגוע הגלשן האחרון חשף ליקויים חמורים, ולא רק בצה"ל. קשה להניח כי הגולש הגיע, לגמרי במיקרה, אל המחנה המ' בורדק היחידי בצה"ל - (בתמונה - תת-אלוף בן-ציון ויינר, מפקד הנח"ל) - מי שרוצה להאמין - שיאמין. ההגיון אומר כי אי אפשר לשמור על כוונות מלאה בעי-תות-שלום. כשאין שלום - אין ביטחון. ישראל רחוקה כיום מן השלום יותר מכפי שהיתה אי-פעם - שום סוף אינו נראה לעין.

כתבת השער האחורי:

הרצח הכפול

ביום הרביעי, קצת לפני השעה 8 בערב. נרצחו באכזריות מנהל הסופרמרקט המרכזי בירושלים וקצין הביטחון של החנות. יום לאחר ביצוע הרצח הכפול פירסמה המישטרה הודעה לעיתונות - ללא שמץ של ראיות נקבע כי הרצח בוצע על רקע לאומני. הכסף שהיה בקופת הסופרמרקט נגנב. יתכן שהנרצחים הכירו את רוצחיהם. ואף נתנו להם להיכנס לחנות. מערכת ההתראה לא הופעלה באותו זמן. המכשיר, שבו בוצע הרצח, נשאר במקום. שום סימן לא הצביע על רקע לאומני. האם למישטרה יש סיבות משלה?

בית-ספר לגזענות

החיסרון הבולט של הסועלים, המנקים מדי יום את רחובות רמת-השרון, הוא שרואים אותם. אילו הם היו רואים ואינם נראים, לא היו בעיות. דורי התלמידים בבית-הספר, "אוסישקין" מסיימים לסילוק הפועלים הערבים המשתמשים במיבנה המנדף לבית-הספר במקום ריכוז. הנימוקים הם "מסוכנים", "יש כאן ילדות קטנות", "ערבים הם לא אסתי-טיים", ועוד. בית-הספר לטריני-ספר, המש דקת מכפר-סבא.

רחל המרחלת

מרווחת:

בתיא דיסנצ'יק, חני תה צנטנר, ועמיר פלג, שלשיה ידועה, גם הם התפרקו • מולטי-מיליונר שווייצרי ואש-תו מעדיפים דירת שני חדרים על פנט-האזו מפואר. מוזר, לא! • מקס מלכה עבר למיסעדות צרפתיות • שגריר האיטי מחפש אשה • מיספט הגירושין של אמנון זלמונוביץ מאשתו שרה צובר תנופה. גם אלימות.

מחברת-תחת

דויד בירון, עד לפני ארבעה חודשים איש-מיסטר. כיום בעל-מאב. את אחד מחבריו נגש בפשיטה על תחנת-סימס. החבר עבר בינתיים מסמים לאלכוהול. את אלה שבוועים סמים במהלך הפשיטה, שמים בפיקוח עד שהחומר נמלט. רושמים אותם במחברת שנקראת מחברת-תחת.

מדורים קבועים:

- מיכתבים - מעשים ומישאלות 3
- איגרת העורך - תהליכי דפוס 4
- הנידון - סעוף הגלשן 5
- במדינה - המכונית אשמה 8
- תשקוף - פרשה הסויה 10
- יומן אישי - בפנונו 11
- אנשים - מחוץ לתחום 12
- מה הם אימרים - יריב בן-אליעזר, ל'און צ'י, ריבקה מיכאלי, אהרלה נונדריינר, אלי נלפנר, אבי בללי 16

קו צינור-הנפט

גילוי מדהים בעיתון אמריקאי שנגזר כי ישראל, חושף את העובדה שליוחסים בין שומעון פרס למלך חוסיין יש צד נוסף - ישראל התחייבה בחשאי, שגם בשעת מלחמה, לא תתקוף את צינור-הנפט שה-נח בין עקבה לעיראק, וש-בו התכוון ישראלי לשעבר להיות אחד המשקיעים.

הם היו עייפים

באשר התמוצעה פרשת איראן-קונטרס בארצות-הברית, התכנס בירושלים פורום ראשי-הממשלה. זה היה מאוחר בלילה, כולם היו עייפים, לא היה להם כוח להמציא שקרים. אז בלתי-ברירה הם פירסמו הודעה שהיתה אמת. "הדו"ח הסופי של ועודת-הקונגרס שפורסם בשבוע שעבר, מאשר זאת. השיטות הומצאו עלידי הישראליים. האמריקאים רק למדו מהם. אל שזוימר, שראה עצמו נפגע מדו"ח זה על הפרשה כולה.

לא מידי שמיים

דמותו של יגאל שילה המנוח נשארה חקוקה בויכרונם של החרדים הקיצונים בירושלים. מי שלא הצליחו להזיק לו ולחפירותיו בעודו בחייו, פירסמו אודותיו כתבי-שיטנה ונאצה אחרי מותו. הם טענו שייסוריו ומחלתו הגיעו לו מידי שמיים. הציבור הדתי לא הגיב, לא הוקיע, האלמנה, תמר, שהיא מורה לתנ"ך ומחנכת בבית-ספר תיכון, ירצת כנגד השאגנות הזאת.

בפנונו או חללפנים

סטיבן שפילברג תוקף שנית. והפעם בפרט בדיוניו של החלל הפנימי. זה שנמצא ב-תוכנו. כמו בפרט חינוכי ישן של הטלוויזיה הלימודית, ממוערים אדם עד לגודל של ראש-סיכה, מכניסים אותו לצוללת, ונותנים לו לשוטט חופשי בגופו של אדם. חבל רק, שגם הפעם, כמו ב-פעמים רבות אחרות, שיבשו המתרגמים את שם הסרט.

אתה והשקל

המהפכה השקטה ב"לאומי-ניו יורק"

תהליך צימצומים ררסטי בננק-לאומי בניו-יורק. מצפים שכבר השנה תגדל הירווחיות ב-50% ההגדה של אגם מונחת במחסנים ללא רוש • משבר חמור פוקד את ענף היהלומים בכל העולם • חברת תדיראן עשויה לזכות במיכרו ענק לאספקת מכ • שירקשר לצבא האמריקאי.

לקטמנדו וחזרה

כמו צעירים ישראליים רבים, התלבט יובל גנז בין טיול לדרום-אמריקה, לבין טיול למזרח הדרוה. הוא בחר במזרח. לפני שלושה חודשים יצא את הארץ בלוויית חברתו. הוא חזר מוקדם מכפי שתיכנן, את המזורה כמעט ולא ראה. היום הוא מחלים מטיפוס הבטן, מחלה שבה לקה במהלך טיולו. עוד לא חושב על הטיול הבא. רח ההרפתקנות יצאה ממספרשי.

- זה וגם זה - עולם מוזר 21
- ליילות ישראל - סדרים בצלחת 22
- קולנוע - בלהם הקדושה 26
- אתה והשקל - מהפכה שקטה 27
- דף חדש - הר קובלנץ 28
- מיכתבים לרותי - גם יפה 32
- תשבצות 32
- רחל מרחלת על כל העולם 33
- ראיון השבוע - תמר שילה 34
- הזרוקים - השפעת צדק 37
- תמרוקים - עמדת-יכווח 42

דף חדש

הר קנובלוך

מבקר בחיפה

היינץ קנובלוך, מחברם של 30 ספרים, והבר הועד המרכזי של אגודת הסופרים המזרח-גרמנית, מבקר עתה בירושל • משוררת פלסטינית אמיתית מתחזה ללא-משורר צפוף תל-אביבי מזויף • סידרת פס לים של מנשה קדישמן המור צגת עתה במוסיאון תל-אביב.

אי.י. קיסר סי

קירבתו של ברנארדו ברטולוצ'י לחוגים שמא-לנים קיצוניים לא הפריעה לו כשביקש רשות לצלם בתוך סין העממית את הסרט המערבי הראשון שצולם שם מעולם. סיפור הסרט עוסק בחייו של האחרון בקיסר-סיין, (בתמונה, בידו עם הקיסרית) ששלט בממלכה והוא בן 3 בלבד. בגיל 6 כבר היה קיסר לשעבר. התהילה חולפת.

לא סוחטת דמעות

ריבקה שטרם אינה צעירה רגילה, היא חולה במחלת-עצבים נדירה, ומרוחקת למיטה מיוחדת ללא יכולת לזוז. יום אחד התחילה ללכת בצורה מוזרה, מאז הדרדך מצבה. היום היא מאושפזת במוסד לילדים נכים. לבושה לפי צו האופנה, לומדת פילוסופיה באוניבר-סיטה - לא מחפשת רחמים.

מיכתבים

● והשיא, שהחמץ, כנראה מעורף להט וחוסר קשב של כתבת העולם הזה — התיקון (למרוגם כניו צרפתי גם, בתרגומו התלכטו המתורגם מניות) היה בדיוק להיפך. בתקווה לשיפור חרות השמיעה, הראייה והדיווח — יעל לוי, מתורגמת קשישה (בת 37.5). הוד הערוך

(המשך מעמוד 3)
מספרי התנ"ך: רבי שמעיהו בן מאיר הלוי, שכתב פירוש נודע על ספר משלי. בין שתי מלחמות העולם הצטיינו יהודי טי רול בשני שטחים נוספים: כמה מביניהם היו פקידים בכירים במינהל-הרכבות האוסטרי. וכמה מביניהם היו בעלי של בית הכל-כו הגדול של בירת המחוז, אינסברוק.

כל הגז הזה

על מרכיבי ארוחת-בוקר במוסקוה ("אנשים", העולם הזה 4.11.87). מדוע מתבטא מלחין הגז עמיקם קימלמן בצורה כזאת על חביתות מאבקת-ביצים (שהגישו לו ולחבריו למישלחת המוסיקאים לארוחת-בוקר במוסקבה)?
לומר שאבקת-ביצים זה. משהו נורא, לאסירים אסור לתת את זה? הרי זה בדיוק מה שנתנו לא-

מעשים, לא מישאלות

על חלקן של הנשים בחיים הציבוריים (אתיה שימחה, היועצת החד-שה למעמד האשה במישרד ראש-הממשלה ב,מה הם אומרים", העולם הזה 18.11.87).

ראשה-הממשלה הודיע ליועצת החדשה כי הוא מעריך את הכוח הרב הגלום בנשים ונאותה

קווא יקי.

העובדה שער היום לא אירע אסון כזה אינה מרגיעה איש. הפסולת הזו היא מעין פצצת-זמן גרעינית. היא לברה כבר עוררה מיליוני בני-אדם, בעיקר במדינות המערב, להצטרף לתנועות האנטי-גרעיניות ולהילחם עד חורמה בארניה הגרעינית על כל צורותיה, גם לצורך הפקת השמל.

בישראל אין, כידוע, תנועות אנטי-גרעיניות, אין ויכוח ציבורי על נושאי הגרעין, אין פיקוח פרלמנטרי על פרויקטים גרעיניים, אבל יש פצצת-זמן גרעינית, טמונה אישם בחולות הגב. עליפי סאנדר"ט"ס. שהסתמך על דבריו של ועגנו, שובלים כמכון 4 בדימונה את הפסולת הרדיואקטיבית כופת, ואורזים אותה בחביות הנקברות במידבר.

איי-אפטר לבטל את הטענה שהפסולת הרדיואקטיבית טומנת בחובה סכנות נוראות. הרי המדובר בחומרים שפוטנציאל הסיכון הקטלני שלהם שורר במשך שנים רבות — מאות ואף אלפי שנים.

על הסכנות הפוטנציאליות תעיד העובדה הבאה: כשבאים אנשי הגרעין להטביע פסולת באוקיינוסים, פועלת אצלם הנטייה הטיבית הראשונית להטביע את החומר המסוכן עד כמה שיותר עמוק בתחתית הים.

אולם לאורך נהגים למעשה. שהרי ככל שמעמיקים לתחתיות האוקיינוסים, מוצאים שקרום כרום הארץ במקומות אלה הוא יותר דק, יותר קרוב לליבת הכדור, וחשוף יותר לתנודות ולזעזועים, העלולים לבקע את מיכל-הביטחון ולשחרר קרינה רדיואקטיבית.

לפיכך קוברים את הפסולת במעמקים, אבל לא במעמקים גדולים מדי, שם סכנת-האסון מרובה. משמע: גם כשהכל מתנהל כשורה — בלי מתקלים, בלי תקלות — עדיין הסכנה שרירה וקיימת, בגלל כוחות-טבע שאין לאדם שליטה עליהם. שיקולים רומים קיימים גם כאשר קוברים את הפסולת במעמקי-האדמה.

סכנה נוספת, מעשה ידי אדם, עלתה במפורש כשמנחם בגין בא להצדיק את הפצצת הכור העיראקי. ראשה-הממשלה ראו אמר, שישראל פעלה בלחץ זמן: היה עליה להקדים את ההפצצה לפני שהכור העיראקי ייכנס לפעילות. אילו היתה ישראל מפציצה כור פעיל, היתה עלולה לגרום לתפוצתה של קרינה רדיואקטיבית ולפגיעה המונית בבני-אדם.

פירוש הדבר הוא חר"מ-שמעיה: הסכנה הנוראה של הפסולת שרירה וקיימת אחרי קבורתה — בתחתית הים או במעמקי האדמה — כמו גם לפני קבורתה, שהרי שום אדם אינו מסוגל לתת לכור ישראלי כלשהו ביטחון מוחלט מפני פגיעת-אוייב או מפני פיגוע-טבע.

התקפת-אוייב, מחדל בטחונות, רעש-אדמה — מה הם טוחי הפגיעה הקטלנית במיקרה של אסון? האם תושבי דימונה לבדם יהיו קורבנותיה של תקלה גרעינית, או שמא תתפשט הקרינה גם לבאר-שבע ותחרוג הרבה מעבר לתחומי הגב? יתכן, כמובן, שטוחי הפגיעה הרדיואקטיבית הם הרבה יותר גדולים, חורגים הרחק מעבר לתחומי מדינת-ישראל.

די להניח את מפת האיוורים הפגיעים של אסון צ'רנוביל על פני מפה של מדינת-ישראל, כדי להיווכח שמפגע איוורי במדינה רחבת-ידיים כמו בריית-המועצות עלול לגרום שואה לאומית במדינה קטנת-מימדים כמו ישראל. תושבי דימונה, לפחות, חייבים תודה למרכזי ועגנו — הישראלי הראשון שחשף את פצצת-הזמן הטמונה במעבה האדמה, סמוך לביתם.

תהליכי-הרפורם המודרניים, המופעלים באמצעות מחשבים, לוקים במיגרעת אחת: טמונה בהם סכנה מתמדת של בילבול הקטעים. העולם הזה, אחר העיתונים הראשונים בארץ שעברו תהליכים מודרניים אלה, נקט אמצעים קפדניים למניעת שגיאות כאלה, אך גם אצלנו קורות מדי פעם תקלות.

תקלה כזאת אירעה בשבוע שעבר בכתבתו של חיים הנגי על גילויי מרדכי ועגנו, לגבי הטיפול בפסולת הרדיואקטיבית כנגב. הדברים התבלבלו, וקשה היה להבינם.

מפאת חשיבותם הרבה של גילויים אלה,

שער "העולם הזה" (25.11.87) שיבוש

מצאנו לנכון להדפיסם כאן מחדש. הם צריכים לעורר מחשבה אצל כל אדם, החרד לשלומה של ארץ זו.

הנה הדברים, בסדר הנכון:

על השאלה הנוראה מכל — האם יידרדר המרחב למלחמה גרעינית ולשואה — אין תשובה ודאית. אין מי שמסוגל לצפות את העתיד בוודאות, לא כתחום זה ולא בתחומים אחרים. יותר קל, כמובן, לרבר על ההווה ולקבוע בי-ביטחון.

יהיו אופיו ושימושו של הכור הגרעיני בדימונה אשר יהיו, הוא מייצר מדי יום ואפילו מדי שעה סכנות מוחשיות, שאפשר למדוד אותן בדיוק מדעי מירבי — פסולת רדיואקטיבית, שפגיעתה רבה, כמו היתה פצצה גרעינית לכל דבר.

שאלת הפסולת הרדיואקטיבית מעסיקה את העולם כולו מזה הרבה שנים. לפני שנים אחדות, לדוגמה, נתגלע ריב בין ממשלות ספרד ובריטניה, אחרי שהתברר לספרדים כי הבריטים מטמינים בתחתית האוקיינוס האטלנטי פסולת רדיואקטיבית. עצם הטמנת הפסולת לא היתה חידוש: הספרדים רגזו על הבריטים מכיוון שאלה הרחיקו את הפסולת ככל האפשר מאיי-בריטניה, וקירבו אותה לחופי-ספרד. אנחנו מבינים היטב מרוע אתם שוקדים להרחיק את הסכנה מפתח ביתכם, אמרו הספרדים לבריטים, אך אנא מכם, אל תרחפו אותה סמוך לביתנו.

הבריטים הבטיחו שלא לחזור על המעשה. גם הם, כמו הספרדים, יודעים שפסולת רדיואקטיבית עלולה ביום מן הימים לבקוע ממכלי-הביטחון, ולזרוע מוות על כל סביבותיה.

שמיר והנשים (אפריקה, 1987) כוח רב גלום בהן

הזמנות הביע מישאלה לראות יותר נשים בחיים הציבוריים.

למה רק להביע מישאלות? מוטב שיעשה מעשים. אחרת גם בכנסת הבאה יהיו רק שתי ח"כיות (שרה רורון ומרים תעסה-גלור) בסיעתו בת 40 החברים של יצחק שמיר בכנסת.

אסתר פלקס, תל-אביב

רגע של אנגלית

על דקדוקי לשון (לא בשר ולא דג, "מיכתבים", העולם הזה 25.11.87).

מיכתבו של ד"ר סיוון הרהים אותי. ההכחנה הדקדוקית הזאת בין כומר ולאמור היא אינה מסוג ההכחנות בהן עוסקים בלשנים כיום.

החורש, למשל, יצא לאור מילון יוקרתי של השפה האנגלית (בהוצאת ראנדום האוז האמריקאית) וב-2510 רפיו מנתצים הרבה אלילים, אנגליים אומנם, מהסוג שהד"ר סיוון היה רוצה להנציח אצלנו.

העקרון שהינחה את עורכי המילון הנכבד הזה היה בערך כך: מה שמקובל על הציבור הרחב, הולך. כך, למשל, הם איווחו את המילה סדייה (אמצע-תיקשורת) גם לשימוש בלשון יחיד. אם כי הכל יודעים כי סדייה היא לשון רבים והמונח המדויק בלשון יחיד הוא מריום. אבל מכיוון שהשימוש בסדייה בלשון יחיד נפוץ כל כך (וגם אצלנו, בארץ) הוחלט שזהו זה.

המסקנה: גם בלשון אינו צריך לדקדק על קצה השערה. אריה דביר, רמת-גן

בצרפתית זה אחרת

על בעיות בעת מישפטו של שמואל פלאטור-שרון ("אנשים", העולם הזה 11.11.87).

כמה בהירות ל-שמוק או פרוץ (ועוד במים-גרת) ועל ביטויים העומדים כרומו של העולם הזה:

● יונתן בך הוא אכן עורך-דין צעיר, אבל הוא לא הסמיק בעת האירוע החשוב שהעולם הזה מצא לנכון לתאר ואף לא. כמעט אפסיק.

● על קשישות המתורגמות אפסר לחלוק (ראה להלן). ובאירוע המרווח לא. התווכחנו בל-הט" וה"ויכוח" כלל לא היה ויכוח ובוודאי לא "ארוך".

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות. מישפטיות או טכניות.

מאגרות

הביורוקרטיה

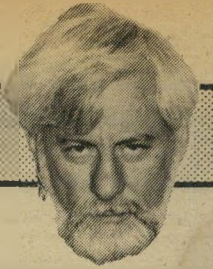
העברית

גם בשנת ה-40 למדינת ישראל שלטת בה הביורוקרטיה בכל עוזה, כך שקיומה ומחוללה אינם משהו מיוחד. על מחדל בני-רוקראטי אחד לדוגמה דיווח כבר העולם הזה במדור במדינה, בנילונו שהופיע השבוע לפני 25 שנה:

ארבע פעמים כשנה מוכיח מישרד-הסעד את נדיבות ליבו ל-28 אלף מישפחות של נזקקים. מלבד הקיבצה החורשית מקבלות מישפחות אלה, שלכולן בעיות סוציאליות חמורות והן מטופלות בילדים רבים ומחר סרות מקוריקים של קבע, תבילות-מוון לצרכים הבסיסיים — שמו, אבקת-חלב, ביצים וכו'.

החודש החליט מישרד-הסעד לספק למישפחות אלה גם לחם, לפי הקצבה של שבוע כיכרות-לחם למישפחה בת שלוש נפשות, אחת לשלושה חודשים.

אולם לביורוקרטיה יש הגיון משלה: הנתמכים חייבו לקבל את כל הקצבת-הלחם ביום אחד. כך קיבלה, השבוע, בבאר-שבע, מישפחה בת 12 נפשות 28 כיכרות-לחם כבר קר אחד.

הנדון:

מחנה גיבור מסמל את המדינה כולה. הפשלה אינה רק צבאית

מתנונף הגלשן

דבר מוזבן מאליו, אם מסתכלים בצד השני. הפעולה המסויימת הזאת בוצעה על ידי אירגונו של אחמד ג'יבריל, "החזית העממית לשיחרור פלסטין — המפקדה הכללית".

אירגון זה פרש בשעתו מן "החזית העממית לשיחרור פלסטין" של ג'ורג' חבש, שלא נראה לג'יבריל די קיצוני. ג'יבריל, ששירת כקצין בצבא הסורי, הוא כלי-כולו זרוע של הצבא הסורי, אין הוא שייך לאש"ף. הוא היה תורה-חנתית של ההתקפה הצבאית הסורית על כוחות-אש"ף בטריפולי, בצפון לבנון, בסוף 1983, שמטרתה היתה להרוג את יאסר ערפאת ואנשיו. ערפאת עצמו מתייחס אל ג'יבריל כאל בוגד, ומסרב להכיר באירגונו ככאירגון פלסטיני אותנטי. הוא רואה בו כוח סורי, אנטי-פלסטיני.

במושב האחרון של המועצה הפלסטינית, כאשר החזית העממית של חבש והחזית הרמקרטית של נאפי חוותמה חזרו למסורת אש"ף, נשאר ג'יבריל בחוץ. הוא מבודד לגמרי, כמעט כמו אברנידאל, מתחרהו. על כן יש לכל פעולה של ג'יבריל מטרה לפגוע גם באש"ף, לצמצם את יוקרת ערפאת ואנשיו, להוכיח לפלסטינים כי הגיבורים האמיתיים הם חסידיו-סוריה, בעלי-בריתו של חפ"ט אל-אסד, גם פעולה זו נועדה לפאר את אסד ואת ג'יבריל, על חשבון ערפאת ושותפיו בצמרת אש"ף.

אולם אין ספק כי רובם העצום של הפלסטינים, בני כל הסיעות, ורוב הערבים בכלל, רואים באיש-הגלשן גיבור לאומי, ומתגאים בעוז-זרחו ובהצלחתו. כך בדיוק זכו בשעתו לוחמי אצ"ל ולח"י באהדת רוב בני-היישוב, גם בקרב החוגים שהתנגדו לחלוטין לאיריאולוגיה שלהם.

רוב הפלסטינים הגיעו לכלל מסקנה כי "אין עם מי לדבר" בישראל, ש"הישראלים מבינים רק את שפת-הכוח", שלא יהיה לעולם הסרר-שלום צודק בלי "מאבק מזוין". מבחינה זו אין הם שונים מרוב הישראלים, המאמינים ש"אין עם מי לדבר" בצד הערבי, שהערבים "מבינים רק את שפת-הכוח", ושיש לנקוט שיטות של "יד ברזל".

לכן אין חשיבות מיוחדת לעובדה שפעולה מסויימת זו בוצעה על-ידי ג'יבריל. היא יכולה היתה להיעשות גם על-ידי כל אירגון פלסטיני אחר. זוהי פעולה במילחמה מתמשכת. ואחמד ג'יבריל אינו המנהיג היחיד המגדל מתאבדים לפעולות המחר.

המחנה שנפגע היה שייך, במיקרה, לנח"ל. נוח לחבר מיקרה זה למיקרה הנח"לאים שנלכדו בלבנון, לפני חמש שנים, על-ידי חולייה חובבנית של פת"ח, בנסיכות שלא הובררו עד היום לציבור.

זה נושא טוב למאמרים, אך אין בזה שום ממש. קשה להאמין כי דווקא יחידה אחת — הנח"ל — סוטה לחלוטין מכל הנורמות המקובלות הלכה למעשה בכל שאר יחידות צה"ל.

בקיצור: הפשלה הזאת מצביעה, בוודאי, על ליקויים די חמורים ונפוצים.

אני בטוח שגם הפעם צה"ל "יפיק לקחים ויסיק מסקנות", כפי שאוהבים לאמור. הנהגלים ישונו וישופרו, כמה קצינים יעופו (ולאו דווקא בגלשנים ממוזעים), רמת הפיקוד והביצוע תשתפר, ולוא לזמן-מה.

אם זאת תהיה התוצאה של הפיגוע הזה, הרי מן העז יצא גם מתוק.

אולם הבעייה אינה צבאית בלבד. א מבחינה מסויימת, מחנה "גיבור" מהווה מעין אלגוריה, מעין מטאפורה, מעין סמל לאומי.

לאנשי יבבור לא היה חשק להתמודד עם ההתראה. הם נשארו אדישים מול פני הסכנה. רמת הפיקוד היתה ירודה. היתה התעלמות מן האוייב.

כל זה ניתן לאמור על מדינת-ישראל בכלל. הגיבורים עייפים. הגיבורים אדישים. במחנה ליד קריית-שמונה. במדינה כולה.

ה מדינה כולה אינה רוצה להתמודד עם העובדה הפשוטה שהמילחמה בין ישראל והעם הפלסטיני נמשכת.

די בכמה שבועות או חודשים בלא קרבות, בלא פיגועים דרמאטיים, כדי שתיווצר האשלייה שנוצר מצב של שלום, שאפשר, "לשכוח מכל הענייין".

עד שכא פיגוע כזה, או עד שפורצת מערכה חדשה, ולפתע מסתבר שהמילחמה נמשכת במלוא עוצמתה. לפעמים רדוש אסון גדול כדי להחזיר את המדינה אל המציאות, כפי שקרה ביוסיכופורים. לפעמים די בפיגוע סנסציוני כזה.

אין שלום בלי שלום. זה נשמע אידיוטי. אבל יש צורך לחזור על כך בפה מלא. כשאין עושים שלום, אי-אפשר לחיות בשלום. ובלי שלום — אין ביטחון.

ה האסון הכבד ביותר טומן בחובו צד חיובי כלשהו. הצעיר הפלסטיני, שעבר את גבול הצפון בגלשן ממוזע, הביא שכול לכמה בתים בישראל, ושילם על כך בחייו.

אך תוך כדי כך גם חשף מצב, הזועק לתיקון. יתכן שיביא להפקת לקחים.

ואיני מתכוון רק ללקחים המתבקשים במחנה גיבור.

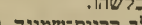
גלל האופי הראמתי של פיגוע זה — הצורה המיוחדת שבה עבר התוקף את הגבול, שיטת-הביצוע של הפיגוע, וריכוז הנפגעים — יש חשש שמא יתייחסו אליו כאל חריג. אחרי הכל, כמה פעמים יכול אדם לעבור את הגבול בגלשן ולהרוג חיילים כה רבים?

אלא אין זו הגישה הנכונה למיקרה.

כי הפשלה בצפון מתחלקת לשני חלקים, שאין ביניהם קשר מהותי.

הפשלה הראשונה: מעבר הגלשן מעל לגבול השמור ביותר של מדינת ישראל.

הפשלה השנייה: האירוע במחנה גיבור. יש להפריד בין שני השלבים האלה.

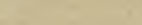
י בול אדם לעבור את הגבול בגלשן, ליפול ולהתרסק. יכול הגולש לנחות בשדה נידח, רחוק מכל יעד, ולהיהרג זמן רב לפני ביצוע פיגוע כלשהו.

יכול אדם לנחות בלב קריית-שמונה, להיפצע ולהילכד. **בכל המיקרים האלה לא היתה טיסת הגלשן מביאה להריגת ישראלים, ובכל זאת היתה נשארת בבחינת פשלה, מבחינת המערכת הישראלית.**

מפשלה זו יוסקו, מן הסתם, לקחים. אך למנוע בעתיד את מעבר הגבול בדרך זו? אך לשפר את המוריעין? אך לאתר את הגלשן בעודו באוויר? אך לייטר אותו?

אלה הן בעיות צבאיות-טכניות, ואני סומך על כוחות-הביטחון שימצאו את התשובות.

כמו בכל מילחמה, גם במילחמת הגבול הצפוני קיים מישחק מתמיד בין ההתקפה וההגנה, כשמדי פעם ממציא הצד התוקף שיטות חדשות למעבר הגבול, והצד המותקף ממציא ככל פעם דרכים לסיכולן.

ה חלק השני של הפעולה אינו קשור כלל בחלק הראשון.

לאירגוני-המחתרת הפלסטיניים השונים, יש בוודאי אלפי חברים בשטחים הכבושים, וגם חברים בישראל שבתחום הקו הירוק. לאלה יש כמויות מספיקות של רובי-קלאצינקוב ועוזים. כדי לנסות לפגוע במחנה זה או אחר.

כפי שידע הצעיר שבא בגלשן, זוהי משימת-התאבדות. אם יימצאו מתאבדים כאלה ברמאללה או בחברון, בעזה או בחאד' יוניס, הם יכולים לצאת לפעולה כזאת מבלי להורקק לגלשן. זוהי המציאות של חינו.

השאלה היא: האם מחנות-צה"ל מוכנים לנסיגות כאלה, העלולים להיעשות בכל עת, בכל מקום?

נ וח להתייחס אל הפשלה הצפונית כאילו יכולה היתה לקרות רק במחנה-גיבור. מפני שהיא קרתה במחנה-גיבור. זוהי שטות.

הש"ג בשער גיבור לא היה הש"ג היחיד בישראל שהיה מסתלק מן הבורקה שלו, כשהיה שומע צורר של מיקלע בקרבתו. לא כל השניגמלים ברחבי צה"ל הם גיבורי-מילחמה נועזים, כשיא כושרם, הששים אלי קרב עם אנשי-קומנדו. (יתכן שכך נראה הדבר לש"ג המיסכן בשער גיבור).

מי שרוצה להאמין כי הגולש הגיע לגמרי במיקרה אל המחנה האחר בכל צה"ל שהוא מבורק, שאין בו פיקוד מתאים, שחייליו אינם בכוננות עילאית — שיאמין.

ההיגיון אומר שהמצב במחנה מסויים זה אינו שונה בעיקרו מן המצב במחנות רבים אחרים. ציניקן היה אומר: ברוב המחנות, אם לא בכולם.

אי-אפשר לשמור על מחנות במצב של כוננות מעולה ומתמדת בעיתות של שלום-יחסי. קשה גם להביא חיילים לכך שיתייחסו ברצינות קיצונית לכל אחת מעשרות קריאות ההתראה המגיעות אליהם בחודשים ארוכים של שרות בגבול הצפוני. מכיוון שהרבה פקודות-התראה כאלה מתברות, מטבע הדברים, יש תמיד סכנה שהן יתקבלו באדישות.

כ פי שידוע כל מומחה למילחמה זעירה («גרילה»), לפיגועים ולטרור — אי-אפשר לחסל אותם, כל עוד הרוב הגדול של האוכלוסיה בצד השני תומך בהם.

צה"ל יכול לצמצם בהרבה את מוספר הפיגועים, אך לא למנוע אותם כליל. הוא יכול לצמצם את מוספר הקורבנות, לא למנוע אותם לגמרי.

ניתן לחסל מערכות כאלה רק ברכים מדיניות. כאשר מציעים לעם השני פיתרון לאומי סביר, ורוב העם השני מקבל את הפיתרון הזה, הוא שם בעצמו קץ לאירגוני-המחתרת. זה הוכח עשרות פעמים ברור האחרון בארצות השונות.

על כן דרוש פיתרון. גם על כן, **אולם ישראל רחוקה כיום מן השלום יותר מכפי שהיתה אי-פעם.**

ראשי-הממשלה, יצחק שמיר, חזר זה עתה מארצות-הברית, כשבפיו תרועת-ניצחון: ועידת-השלום הבינלאומית מתה בטרם נולדה. הצמרת האמריקאית הבטיחה לו שאין כל כוונה לפעול בכיוון זה.

ממילא אין עוד לממשלת-הרגן כל אפשרות לפעול בכיוון כלשהו. שנת-הבחירות בארצות-הברית בשער, רונלד רגן מרכז את שארית כוחותיו הדלים במשאומתן עם ברית-המועצות על הטיילים. מבחינה אמריקאית, אין מה לעשות עד ראשית 1989, כאשר תתחיל להתכנס הממשלה הבאה.

בישראל אין שמץ של סיכוי שיוזן משהו עד הבחירות שית-קיימו בסוף 1988. כפי שאומרים ראשי-הליכוד וראשי-המערך כאחד, תימשך כהונתה של ממשלת-האחדות-הלאומית גם בארבע השנים הבאות. והשאלה היחידה שנותרה פתוחה היא מי יעמוד בראשה. ביג דיל.

ממשלת-האחדות היא ממשלת-קיפאון, בכל הנוגע לענייני השלום.

כך נראים הדברים ממעוף הגלשן. המלחמה נמשכת, ושום סוף אינו נראה לעין. כיום זוהי מילחמה זעירה. מעת לעת עלולה לפרוץ מלחמה גדולה.

הציבור בולו יודע זאת. אין הוא מצפה לשום חדשות טובות. לכן הוא היה מרוצה בליכד כאשר שבתו אמצעי-התיקשורת. כמו שאומרים האמריקאי איב, "חוסרי-ידיעות הוא ידיעה טובה".

ההרגשה של חוסר-מוצא יוצרת אדישות. אדישות יוצרת הונחה. **לכן דומה המדינה כולה למחנה, גיבורי.**

אורי אבנרי:

סליחה, זהו האמת!

על השתלשלות העניינים ביום הפיצוץ מספר הדו"ח: "בשעה 4.40 אחר-צהריים (כלומר: אחרי חצות בישראל), טילפן ראש-הממשלה הישראלי פרס ל(שר-המישפטים האמריקאי) מיו. ראש-הממשלה סיפר למיו כי ממשלת-ישראל מודאגת מטענותיו של מיו במסיבת-העיתונאים שלו, והיא עומדת לפרסם הודעה. ראש-הממשלה פרס אמר שישראל העבירה, נשק הגנה (לאיראן) לפי בקשת ארצות-הברית. הוא גם סיפר למיו שהישראלים לא הכניסו דבר לשום חשבון של הקונטרס. ראש-הממשלה הסביר כי האיראנים הכניסו את הכספים במישרין לחשבון בשווייץ, שהיה שייך לחברה אמריקאית. הוא אמר שישראל התבקשה בשלב מוקדם על-ידי פקידים אמריקאיים, לקבל על עצמה את האשמה במיקרה שמכירות-הנשק (לאיראן) יתגלו, אך אינה מוכנה לקבל על עצמה את האשמה להעברת הכספים לקונטרס.

"עמרים ניר הדגיש את אותם הדברים בשיחה טלפונית עם נורת'. לפי הרישומים של נורת' על אותה שיחה, ניר התלונן באוזניו על ההכרזה של מיו, ושאל על סמך מה אמר מיו את הדברים... ניר אמר לנורת שאינו יכול לתת גיבוי להכרזה זו. הוא אמר שהכרזתו שריה-מישפטים (האמריקאי) ביחס להעברת כספים על-ידי ישראל להשכונות הקונטרס הן פשוט כזוהי".
לפי הדו"ח הסופי, ניר צדק*. ישראל לא העבירה כספים לקונטרס. הכסף לא עבר דרך ידיים ישראליות

● מיליוני דולרים טיילו

ל זה נכון לגבי השלב השני של העסקות, שהתחיל בינואר 1986, אחרי שהממשלה הדיחה את סוכרייה-נשק הפרטיים והעבירה את הטיפול לידי עמירם ניר במישרן ראש-הממשלה. פחות ברור המצב בשלב הראשון של העסקות, כאשר עסקה בכך השלישייה של יעקב נימרודי, אל שווימר ורויד קימחי, יחד עם הסעודי עדנאן חאשוקגי והאיראני מאנוצ'ר גורבאניפאר.

נדמה שגם הוועדות של הקונגרס * לא מצאו כאן את ידיהן ורגליהן. הדו"ח מתייחס אל נימרודי ושווימר כאל סוכרייה-נשק שרצו להרוויח כסף: "למתווכים בעסקות — גורבאניפאר ואל שווימר ויעקוב נימרודי, סוכרייה-נשק ישראלים שהיו גם הם מעורבים במשאומותן — היו מניעים כספיים חזקים לשאת ולתת על עסקה שבה יחליפו ידיים כמויות גדולות של נשק וכספים".
על היקף העסקים יש ברור גילויים מעניינים. עד כה היה ידוע כי נימרודי-שווימר הכיחו לאיראנים 100 טילי-הוק. רק 18 מהם סופקו בסופו של דבר לאיראן, שהחזירה 17 מהם. רק טיל אחד נמכר ממש.

הדו"ח מגלה כי נורת' שוחח עם שווימר על עסקה של 600 טילי-הוק לאיראן, שיסופקו תוך שלושה-ארבעה ימים. האיראנים הסכימו לשלם עבור טילים אלה מחיר של 300 אלף דולר לטיל. המתווכים שילמו למישרד-הביטחון הישראלי מחיר של 140 אלף דולר לטיל. כלומר: הפרש של 160 אלף דולר טיל. אילו היתה מתבצעת עסקה של 600 טילי-הוק, היה הפרש מגיע ל-96 מיליון דולר.

הפרש דומה היה בעסקה הראשונה, שלא נגעה לטילי נ"מ אלא לטילי נ"ט: טילי תא. ממשלת איראן שילמה לגורבאניפאר 12 אלף דולר לכל טיל כזה. גורבאניפאר הסכים לשלם לישראלים 10 אלפים דולר לכל טיל. מישרד-הביטחון ררש 12 אלף, וקבע שזה המחיר שיהיה עליו לשלם כדי למלא שוב את המלאי. אך המתווכים הישראלים (נימרודי-שווימר) אמרו שהם יכולים לשלם רק 6000 דולר עבור כל טיל, כי שאר הכסף דרוש להוצאות-הובלה ולהוצאות אחרות. לבסוף קיבל מישרד-הביטחון שלושה מיליון עבור 504 טילי תא, כלומר: רק כ-5952 דולר לכל טיל.

אחר-כך באה פרשת טילי-ההוק. הדו"ח קובע כי שווימר ונימרודי הכיחו לאיראנים כי טילים אלה יכולים ליירט מטוסים מגביהי-טוס — כלומר, מטוסי-ריגול סובייטיים. אך שום טיל מדגם הוק לא היה מסוגל לכך. אחרי שנשלחו 18 הטילים הראשונים, מתוך 80 שהובטחו, גילו האיראנים כי רומז. הם התרגזו במיוחד מפני שעל הטילים היו מוטבעים מגני-דויד של צה"ל. הם ירו טיל אחד לנסיון, ותבעו להחזיר את 17 האחרים לישראל. כך נעשה.

נימרודי טען לאחר מכן שהוא רומז על-ידי איש-רכש במישרד-הביטחון, ששלח דגמים לא-נכונים של טילי-הוק. הדו"ח קובע ששום דגם של טילי-הוק לא התאים להבטחה שהובטחה לאיראנים. עסקה מוכרבת זו גרמה לתסבובת כספית עצומה. סכומי-ענק הועברו אנה ואנה.

גורבאניפאר תבע מיליון דולר לעצמו, וטען כי המישה מיליון הרושים לו לתשלום שוחד לאיראנים. מובן שאין אפשרות לפקח על כספים שנועדו — באמת או שלא-באמת — לתשלום-שוחד במדינה עוינת.

כסוף הפרשה היו בידי המתווכים הישראליים "עודפי כספים" בסך המישה מיליון דולר, ואת רוב הכסף שילמו לגורבאניפאר למישרד-הביטחון.

האם נשאר כסף בידי ישראלים? כמה? מה קרה לו?

● כספים לפעולות-סתר

ל כספים שעברו בידי נימרודי-שווימר היו שתי תוצאות חשובות. מיליון דולר שולמו לחברה אמריקאית של הצמר ריצ'ארד סיקורד ואלברט חכים. סיקורד היה גנרל-בידמוס, בעל עבר באיראן, כמו נימרודי, שעסק באיגון הסיוע לקונטרס. חכים, יהודי איראני אמריקאי, היה אשף-הכספים שלו. סיקורד היה צריך להעביר את טילי-ההוק מישראל לאיראן, ולשם כך קיבל את המיליון. כאשר הופסקה העסקה אחרי המישלוח הראשון, נשארו בידי סיקורד חכים כ-800 אלף דולר.

נימרודי ושווימר היו נדיב-לב בצורה מופלאה. הם אמרו לסיקורד שישתמש בכסף באותו-נפשו. כלומר: לטובת הקונטרס.

כך נפתחה המסורת של העברת הכספים מעסקות-איראן לקונטרס. נורת' ראה שזה אפשרי, ומכאן והלאה פעל בכיוון זה.

נורת' ראה גם שנשארו בידי הישראלי, "עודפי כספים" מן העסקות הראשונות האלה. לדיבריו נורת', הוא שיער שהכספים האלה הוצאו על-ידי הישראלים "למטרות אחרות" — כלומר לפעולות חשאיות מחוץ לתקציב, שלא היו כפופות לביקורת בלשהי.

קובע הדו"ח: "ארצות-הברית ידעה כי האיראנים משלמים לישראל עבור הנשק מחירים יותר גבוהים

י ינסטון צ'רצ'יל אמר פעם על אחד מקורמיו, ראש-הממשלה סטנלי בולדווין: "הג'נטלמן הנכבד נתקל לפעמים באמת, אך ככל פעם הוא נחפו וממשיך ברכו כאילו לא קרה דבר." זה יכול לקרות גם לממשלת-ישראל.

השכוע התלוצץ פקיד ממשלתי בכיר: "כאשר התפוצצה פרשת איראן-קונטרס בארצות-הברית, התכנס בירושלים פורום ראשי-הממשלה. זה היה מאוחר בלילה. כולם היו עייפים, ולא היה להם כוח להמציא שקרים. אז בלית-כרייה הם פירסמו הודעה שהיתה אמת."
עד כמה שקשה להאמין בדבר, ההודעה ההיא היתה אכן אמתית. הדו"ח הסופי של ועדת-הקונגרס, שפורסם בשבוע שעבר, מאשר זאת.
לפי שעה, זהו הדו"ח האחרון והסופי. קשה להאמין שעוד יודעו בקרוב פרטים נוספים על פרשה זו. על כן חשובה המסקנה, לגבי ישראל.

יש כאן זיכוי מוחלט. בשני הדו"חות — של הרוב ושל המיעוט — מופיעה ישראל כמדינה שאמרה אמת, שהתנהגה בהגינות ובנאמנות כלפי ארצות-הברית.

● נימרודי והצ'ילבה

נדמה לי שאני האדם היחיד בישראל שקרא את 690 העמודים של דו"ח זה, כשם שקראתי את כל 550 העמודים של דו"ח ועדת-טאוור — חוץ מיעקב נימרודי והצ'ילבה שלו, עמירם ניר. אפשר ללמוד מן הדו"ח הרבה, בייחוד פרטים החבוים בין השורות. יש הרבה פרטים כאלה. לפעמים עיברים שעות וימים, עד שהקורא מבין לפתע את המשמעות של כמה מילים סתמיות, המופיעות בפסוק צדדי.
גם הפעם יש להבין כי הדו"ח אינו עוסק בעיקר בחלקה של ישראל בשערוריה. שני בתי-הקונגרס האמריקאי היו מעוניינים כמעט בלעדית בקביעת אחריותו של הנשיא בפרשה. על כך נחלקו הדיעות בין הרוב והמיעוט. ענייני-ישראל מופיעים רק באורח צדדי, ככל שהם נוגעים לבעיה מרכזית זו. ואילו אנתנו, כישראלים, ארישים לבעיה זו. למי מאיתנו איכפת אם נשיא זקן ולא-חכם ידע או לא

נימרודי (משמאל) עם קצינים איראניים (בימי השאה) אתה לא יכול לבקש מאמא תרח שחטט לטהראן...

ידע, או ידע למחצה, או לא רצה לדעת, על פעולות הקאבוכיים שלו במרתף הבית הלבן? וב"שם, כמו שאומרים.

אך היו בפרשה כמה וכמה נושאים הצריכים לעניין אותנו, מפני שהם נוגעים לממשלת ישראל ולשיטת-הפעולה של המוסדות החשאיים שלנו. חרשתי את הדו"ח כדי לחפש תשובות לשאלות אלה.

● השקר של נורת'

שאלה העיקרית הנוגעת לנו עניינה בכסף. עם התפוצץ הפרשה, הוריעו האמריקאים שכל הכסף של עסקות הנשק עברו דרך ידיים ישראליות. החל בינואר 1986, היו אלה ידיו של עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה (או שימעון פרס) למילחמה בסרור.

ממשלת-ישראל, באותה הודעה לילית חפוזה, הבחישה זאת נמרצות. היא קבעה זאת אך ורק על-סמך דבריו של ניר עצמו.

דו"ח טאוור, ברשית השנה, לא נתן תשובה על שאלה זו, מפני שהוכן בחיפזון. בינתיים בדקו חוקרי-הקונגרס באופן יסודי את המיסמכים, ובייחוד את אלה הנוגעים לחשבונות-הבנק השווייציים, התוצאות הן מוסמכות.

מסתבר כי ברגע הראשון, אחרי ההתפוצצות, כאשר חקר שריה-מישפטים אדוארד מיו את אוליבר נורת' על הכספים, טען זה כי האיראנים שילמו את הכסף לישראלים, וכי הישראלים שילמו לסי-איי-אי ולקונטרס. הוא אמר כי עמירם ניר שלט בחשבונות השווייציים.
מסתבר כי זה היה שקר מוחלט. נורת' המציא שקר זה כשיטה של חיפוי על עצמו ועל חבריו. הוא האמין כי איש לא יעז להקור פעולות ישראליות, בגלל כוחה האדיר של ישראל בקונגרס ובכלייהתקשורת.

נורת' גם טען כי הרעיון של הסחת "עודפי הכסף" לקונטרס היה המצאתו של ניר. הדו"ח קובע: "זה היה שקר נוסף, שהופרך על-ידי הראיון שבכתב."

* כפי שהעולם הזה כבר קבע בכתבה על איש-השעה עמירם ניר (העולם הזה 21.9.87)
* הוועדה של בתי-הנבחרים והוועדה של הסנאט ישבו ופעלו בחקירה זו במשותף, ונס הדו"ח הוא משותף לשתיקה, כשבכל אחת מהן יש רוב ומיעוט.

סגן אלוף נורת' נשבע להעיד אמת
וגם זיף מיסמכים על מחנות

„אחרי החשיפה של פרשת איראן-קונטראס בנובמבר 1986, ניתנה לאוניה הוראה לחזור לאילת, ישראל, נשם נפרקו ארגזיה הנשק שנמטענו בחיפה.”

● „אנחנו ילדים גדולים”

ל גבי חלקה של ישראל בכל הפרשה, יש חילוקי דעות מסויימים בין דו"ח הרוב ודו"ח המיעוט. הם נובעים מהבדלי הגישה. בעוד שהרוב רצה להרשיע את רגן ככל האפשר, השתרל המיעוט להגן עליו.

אולם שני הדו"חות גם יחד מגיעים למסקנה שישראל אינה אשמה. אומנם, דו"ח המיעוט מצטט את דבריו של שולץ כאחת הישיבות, ש.אני חושב שישראל התייחסה אלינו כאל פתאים וגררה אותנו לתוך העסק, כדי שלא נוכל להתלונן על מכירת הנשק הקודמות שלה לאיראן.”

שולץ גם רשם כי „חלק גדול של הפרויקט עלול להיות פעולת-עוקץ ישראלית.” (עוקץ, בסלאנג האמריקאי החדש, הוא פעולת-מירמה מתוכננת). אולם גם שולץ הגיע למסקנה: „אנחנו ילדים גדולים, ועלינו לקבל על עצמנו את האחריות למה שאנחנו עושים, יהיה אשר יהיה.” אשר לעובדות:

הדו"ח חושף מיסמך סודי של מישרדי-החוזן האמריקאי הקובע כי ישראל מכרה נשק למישטר של חומייני כבר בי 1981 וב-1982. במאי 1982 הודו אנשי-שילטון ישראלים סומכית שישראל מכרה לאיראן כמויות גדולות של נשק שמקורו בארצות-הברית.

הרעיון למכור נשק לאיראן בי 1985 בא מצד ישראל. אולם הישראלים לא הסתירו מעיני האמריקאים כי האינטרס הלאומי הישראלי עשוי להיות שונה מן האינטרס האמריקאי. הדגיש זאת, למשל, דויד קימחי בשחות עם האמריקאים, בראשית הפרשה.

ממשלת-ישראל היתה מעוניינת בחידוש יחסיה עם איראן, שנתקו עם מהפכת חומייני. היא גם היתה מעוניינת בהמשך מילחמת איראן-עיראק בלי סוף. לא היה איכפת לה כלל שחלקה של ארצות-הברית בעסקה יתגלה ברבים.

האמריקאים, לעומת זאת, היו מעוניינים בסיום המילחמה מהר ככל האפשר. גם הם רצו לחדש את היחסים שלהם עם איראן, אבל הם חששו שאם יתגלו העסקות עם איראן יוק הדבר למעמדה של ארצות-הברית בעולם הערבי — ביחוד אם יתגלה כי הדבר נעשה בשיתוף עם ישראל.

קבע דו"ח המיעוט: „לישראל היו סיבות טובות לרצונה להביא לכך שארצות-הברית תהיה מעורבת בעניין, אולם לארצות-הברית היו סיבות טובות משלה להקשיב ולישראל... אומנם, בהודמנויות מסויימות ארצות-הברית הקשיבה לעצות ישראליות בלי חוש-ביקורת מספיק. אולם דגלי-האזהרה התנופפו שם, ומק-פארלן לפחות שילם להם מס-שפתיים... לכן אפשר להטיל את האשם לשגיאות ארצות-הברית רק על ארצות-הברית עצמה...”

בשני הדו"חות מביטא חשד חזק כי גורבאניפאר האיראני היה, למעשה, סוכן ישראלי לאורך כל הדרך, נוסף על היותו נוכל, רמאי, שקרן. (כפי שצוין נורת', בלשונו הציונית: „אתה לא יכול לבקש מאמא תרזה שתסע לטהראן...”) גורבאניפאר הוא שהדליף לבסוף את העסק לסיעה קיצונית באיראן, שהביאה לחשיפתו.

● חבורה של גנבים

עיד באן עסקי ישראל. אך כדאי להתבונן גם בהיבט הרחבי יותר של פרשה זו. כתחילה היה נראה כאילו היה אצל האמריקאים מיבצע פטיוטי פשוט של אנשי-סתר, שקיבלו על עצמם לעשות מה שצריך היה לעשות, אומנם מחוץ למיסגרת החוקית הרגילה. כלומר: ששרר אצלם משהו מן האווירה והרוח המיוחסות כיום לשב"כ בישראל.

החקירה גילתה תמונה שונה למדי. הפטרייוטים שעסקו בפרשה — סיקורד, חכים ואחרים, בהנהגת נורת' — הקימו רשת מסועפת מאוד של חשבוניות-בנק בשווייץ ובמקומות אחרים, חברות וחברות-בת, הבל כדי להסתיר את זרם הכספים שנועדו לקונטראס ולמטרות פוליטיות אחרות. מובן שלא היה, ולא יכול היה להיות, שום פיקוח על כספים אלה. עכשיו מגלה הדו"ח מה קרה לכספים. סכומי-ענק זרמו לכיסיהם הפרטיים של הפטרייוטים עצמם. הם שילמו לעצמם עמלות עצומות (עד כדי שלישי וחצי מערך הנשק). הם חיו כמו מלכים על חשבון העסק, ושמו בצד מיליוני דולארים בחשבוניות פרטיים סמויים.

את הסכומים הם קבעו לעצמם.

שאלה: „האם פשוט ניהלתם משאומתן עם עצמכם (על העמלות והרווחים הפרטיים)?” חכים: „כן”.

המטרה האמיתית של חכים, היהודי-אמריקאי-האיראני, היתה להשתלט על נתח שמן של מיסתר-החוזן של איראן, בן 15 מיליארד הדולארים בשנה. המיליונים ששם כניסו בפרשה זו היו רק רמי-כיס ראשונים.

גם נורת' רחוק מלהיות נקי. קציני-המארינס, שכבר הפך לאגדה פטריוטית, קיבל מתנות בסכומים גדולים, זיף לשם כך מיסמכים. חוז מזה הונסחו תמלוגים גדולים לו או למישפחתו. הוא יצא מן העניין ביש ועין, מפני שהפוליטיקאים, שחיברו את הדו"ח, לא רצו להתעסק איתו. הוא היה פופולרי מדי.

כפי שקובע הדו"ח: הפרשה כולה מגלה מה אדירה הסכנה, כאשר אישי-שילטון מנהלים „מדיניות-חוזן פרטית”, מחוץ למיסגרת החוק הרמקרטית. הדבר מוכרח להוביל למעשי-אייוולת, למיבצעים חסרי-אחריות, למעילה בכספים, למעשי הונאה ורמייה, ולהשחתת כללית של המיסטר השילטוני. לקח זה טוב גם לישראל.

מכפי שישראל שילמה עבורו. מכאן יכלה ארצות-הברית להסיק כאופן הגיוני שישראל השתמשה בחלק מן הכספים למטרות אחרות.”

מכאן למד נורת' את השיטה: שאפשר למכור נשק לאיראן במחירים העולים ב-200% יותר על המחיר האמיתי, להסית כספים אלה בדרכי-סתר לחשבוניות בלתי-מבוקרים, ולהשתמש בהם למטרות שאין עליהם שום פיקוח דמוקרטי.

לפי הדו"ח, השיטה הזאת הומצאה על-ידי הישראלים (כימי הפעילות של נימרודי ושווימר). האמריקאים רק למדו מהם.

זה מעורר את השאלה: על איזה סכומים מדובר? למה הם שימשו? מי השתמש בהם? האם מצאו את דרכם בחזרה לישראל, למטרות-סנים נסתרות, או ששימשו למימון פעולות-סתר שגם לחוגים המצומצמים ביותר במימסד הפוליטי, בכנסת ובמישרד מבקר-המונינה אין מושג עליהם?

● ניר הציע מיבצעים

ב המושך הדרך החליטו נורת' וניר, בצוותא, להשתמש בחלק מ-עורפי הכספים של העסקות האיראניות למטרות אחרות.”

„בראשית החודש (ינואר 1986) או מוקדם יותר, בסוף דצמבר (1985), דן נורת' עם ניר על האפשרות להשתמש בעורפי-הכספים למיבצעים משותפים של ארצות-הברית וישראל.” דיונים אלה לא נגעו, לפי הדו"ח, לקונטראס.

אילו מטרות? במקום אחר כדו"ח נאמר כי „נורת' סידר תשלום עבור מכשירי-רדיו שסופקו למפלגה פוליטית בארץ זרה. פרוייקט אחר נגע למסעית-עמולה בארץ זרה.” וכמקום אחר: „כיננו מיבצעי תעמולה והשפעה על מדיניות-הפנים של ארצות זרות.”

באיזו מידה היתה ישראל מעורבת בפעולות מסוג זה? על אילו ארצות מדובר? הדו"ח אינו מפרט זאת.

הוא מתעכב על היחסים בין נורת' וניר, ומתאר את „יחסי-העבודה הקרובים” בין השניים. „לנורת' ולניר היה רקע דומה בעבודתם למען ממשלות-הם. שניהם האמינו בשיטות בלתי-אורתודוקסיות בטיפול בטוריונים. לפי נורת', ניר העלה את נושא המיבצעים המשותפים כעת ביקור בארצות-הברית בינואר 1986. ניר הציע, לדברי נורת', להשתמש בחלק מן הרווחים שתפיק ישראל ממכירת-הנשק לאיראן, למימון סידרה של פעולות-סתר. אלה יכללו איסוף מידע על קבוצות-טרור, נסיון לשיחור בני-ערובה, ייזום ומימון פעולות-עמולה חשאיות.” איפה?

נורת' רשם בפניקסו כי ניר הציע לקחת 2.5 מיליון מעיסקה של 10 מיליון, ולהקדיש סכום זה ל-„מיבצעים”. לכל מיבצע ניתן שם-צופן, אך המיבצעים לא הספיקו להתבצע.

הדו"ח אינו מפרט מה היה טיבם. אולם נורת' ביקש להודיע לנשיא רונלד ריגן על הרעיון לבצע „מיבצעים סמויים משותפים של ארצות-הברית וישראל.”

● סמים ונשק בלבנון

מיבצע נפרד, שכבר הוזכר בעבר, היה הנסיון להקים בלבנון כוח צבאי מקומי, שישרת מטרות של ארצות-הברית וישראל.

זה נועד להיות „מיבצע לטווח ארוך” כדי להעניק לארצות-הברית בעתיד יכולת-פעולה צבאית בשטח.

„דיק (ריצ'ארד) סיקורד עבד על זה עם ניר, ויש לו עכשיו שלושה אנשים העובדים בשבילנו בביירות וכוח של 40 איש.”

לקופה המשותפת של פעולה זו הוכנסו „סוכנות-הסמים האמריקאית והקשרים הישראליים.” הסוכנות-למילחמה-בסמים של ארצות-הברית הוכנסת לעניין מפני שהיו לה קשרים סמויים בלבנון, שבה המיסחר-בסמים חולש על כל המערכת המדינית-צבאית-מפלגתית.

המטרה העיקרית של פעולה זו היתה לשחרר בני-ערובה. זה לא הצליח, כי הסתבר שכל אנשי-הקשר הלבנונים היו נובלים ורמאים.

● האודיסיאה של ה-„אריה”

דו"ח שופך סוף-סוף אור על אוניית-המיסטרין.

א כפי שגילה יצחק רבין, היתה אוניית-נשק בדרכה מישראל לאמריקה, כאשר התפוצצה הפרשה, והאוניה הוחזרה. רבין קבע כי הוא סירב למכור את הנשק ישר לקונטראס, אלא רק לארצות-הברית, כך שזו תהיה אחראית להמשך הדרך.

(וזרות זו של רבין, העוברת לאורך כל הפרשה, ראוייה לציון. היא חסכה לישראל הרכה מאוד צרות, כפי שמוכיח דו"ח זה. לפי הדו"ח, היה רבין מעורב בעניין לפחות מאז נובמבר 1985, כאשר ביקש מן האמריקאים לעזור בהעברת „מכשירים לקידוח-נפט” לאיראן.)

האוניה היתה ספינה דנית, 47 מ/ס, היא נרכשה על-ידי אנשיו של נורת' בגלל הרישום הרני. מי יחשור שאוניה דנית הגונה תהיה מעורבת בפעולות בלתי-כשרות?

יועץ ניר בין רבין ופרם
„ישראל התייחסה אלינו כאל פתאים...”

אריה עסקה בפעולות-נפל שונות מטעם נורת' ואנשיו. לבסוף ניתנה לה ההוראה להפליג ריקה לחיפה, שם היה עליה לקבל מיטען של נשק. בדרך שונה שם האוניה לריו, כדי שלא להסתבך בחרם הערבי. מיסמכי רבי-החובל זיפו.

ב-13 באוקטובר 1986 הגיעה האוניה לחיפה. „רבי-החובל הרופ קיבל מיטען של נשק ממוצא מזרחי-אירופי, שאותו הבטיח ניר לקונטראס. לרבי-החובל נאמר גם לקחת תרופות לאיראן. אולם שום מיטען של תרופות לא הגיע.”

הרופ קיבל הוראה להפליג לפוג'יירה אולם אחרי שהאריה המתינה במשך שישה שבועות, והטנקים לא הגיעו, ניתנה לה ב-9 בדצמבר הוראה לפתוח את המיטען הישראלי. רבי-החובל מצא רק 600 רובי-סער אק-47, משומשים מאוד, ו-15 ארגונים של תחמושת, שערכם נאמד ב-100 אלף דולר. לא היה כדאי להוביל מיטען כזה לאמריקה המרכזית.

בעיקבות דו"ח הקונגרס על פרשת אידאן קונטרס פתחו אל ורינה שווימר בפעם הראשונה את סגור ליבם והגיבו באוזני דפנה ברק:

אני לא יכולה להסתכל

לפרס בפרצוף!

אני מופחדת? אני לא מפחד לדבר! אמר אל שווימר ביום השני בערב, אחרי שעיין בדו"ח ועדת המיטרה של הקונגרס האמריקאי על פרשת איראן-קונטרס.

לאורך כל הפרשה היה זה בלתי אפשרי להוציא מפיו של שווימר או מכני-מישפחתו אף מילה אחת עליו. הוא שתק.

הממשלה הורתה לי שלא לדבר, הסביר שווימר השבוע. אני עובד עם הממשלה (עברתי כסר?) אבל כך נהגתי כל חי.

בתחילת השבוע נשבר כמיקצת קשריה שתיקה של שווימר. הוא התרגן.

היה נראה לי שווימר הזדמנות טובה לקבל תגובה.

אל מתפוצץ!

עד כה שימש נימרודי כדובר הראשי של החברה, וכתורת נוסח. נימרודי מדבר? כבר היו לשיגרה. קימחי חררה אחריו. הפעם

אל הוא אדם סגור, שלא אוהב להיחשף. שיהיה ברור: אין לו ממה לפחד! עובדה — הוא הראשון שציפצף על הכל ונסע לארצות-הברית בתקופה הרגילה. קימחי עקב אחריו. האם הוא מפחד לומר את אשר בליבו על שימרון פרס? את אמרת: יכול מאוד להיות!

את יודעת משהו? אני לא יכולה להסתכל לפרס בפרצוף, לא יכולה לשאת זאת! איך אני מסבירה את היחסים שבין פרס לבין בעליז מדוע אל שב להיות תברו אדם כמו אל, שלא יודע לבגוד בחבר, קשה לו להאמין שמישהו אחר בוגד! קשה לו לתפוס זאת! בפסיכולוגיה זהו מונח ידוע — הכחשה....

מה שמרתח אותי הוא שיעקב התריע כל העת שלא נתנו לנו לעיין בגירסה ששיפצו לכבוד האמריקאים. הוא הזהיר מראש....

בעלה נשמע פחות נלהב, יותר מאו-כז. אני חולה ועייף מכל הפרשה, התלונן. כבר לא איכפת לי הרימוי שיווצר לי.

כן אני כועס על הר"ח. אבל שיכתבו כולם מה שהם רוצים, שיאמינו במה שנחמד להם. זאת הבעיה שלי, ואני חי איתה.

העובדה שלא שיתפתי פעולה עם העיתונות אינה קשורה לפרס. אינני מגן עליו. הוא חבר שלי. הפרשה עברה, לא? אלה החדשות של שנה שעברה!

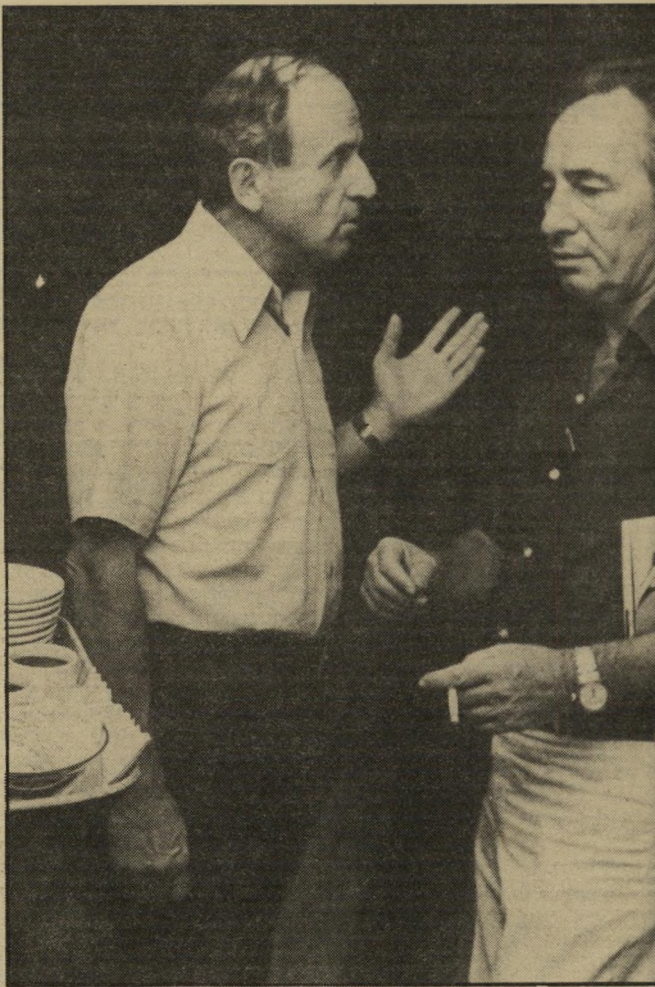
המצאה ישראלית

נה כמה הערות של הווג שווימר ושותפיהם על הכתוב עליהם בדו"ח (ראו עמודים 76):

● **פרשת טיליה, חוק:** על פי הדו"ח, הצטייר נימרודי ושווימר כאורזי, שילי, כשהבטיחו לספק לאיראנים טילים נגד מטוסי-יריגול מגביה-טוס, בעוד שהטילים שמייצרים האמריקאים כלל אינם מסוגלים לכך. כלומר: ניתנה הבטחה כוזבת.

● **התגובה:** בעיקבות המתיחות שנוצרה בין מייסדי-הביטחון לבין שלוש החלוצים של הפרשה, נגנזה עובדה חשובה — ברשותה של ישראל טי"הוק משופרים. כלומר: טילים שנקנו מהאמריקאים ושופרו בישראל. מוכן שנוח להסתיר עובדה שכזאת. נוח עבור ישראל, פחות נוח לגבי שווימר ונימרודי.

השלושה טוענים שאכן התכוונו לשלוח טילים משופרים, שענו על הצרכים, אך שמייסדי-הביטחון סיפקו במקומם טילים מפגרים. אני הייתי נוכחתי, הודיעה לי רינה שווימר נחרצות, כשאל היתה בהם (בנציגי מייסדי-הביטחון), כטלפון, שלא יעזו לסדר לא הפרטים: אין לנו שום חלק בכך! ראית פעם איך מטיענים טילים? אל לא פתח הארגונים לפני המשלוח! יעקב נימרודי ישב בזנווה וכשהתגלה העניין בכלל לא היה בטוח אם יחיה או ימות! היוו היו בסכנה! אין לי מושג מדוע טרח אל להזהיר מראש. אולי הגה, נימרודי דיבר, או מה? זה עור?

שווימר עם פרס. קשה לו להאמין שמישהו אחר בוגד!

ביקשתי לשוחח עם רינה ואל שויימר. בעוד שהוא שמר על איפוק וניסה לפנות על גישותיו, רתחה אשתו. רינה, צברית קטנה וצנומה, שאינה משתגעת על התקשורת בימים כתי-קונם, אמרה: אני יודעת שאין ערך למה שאשה אומרת, אבל השלושה האלה (נימרודי-שווימר-קימחי) עברו כמו חמורים. אני רותחת על הר"ח! אל מתפוצץ, פשוט מתפוצץ מכן! אבל הוא לא אחר מאלה שאומרים שהם מתפוצצים.

בעבר הוא נפגע כליכך מהעיתור, נות, כשכתבו על התעשייה האווירית עד שאין לנו עוד אמון בעיתונות. אל שתק לאורך הפרשה כולה, מפני שלא האמין שאם ידבר, זה יעורר הגנה, נימרודי דיבר, או מה? זה עור?

במדיונה

העם

כ"ט בנובמבר

— יוק!

גאולה כהן עלתה על

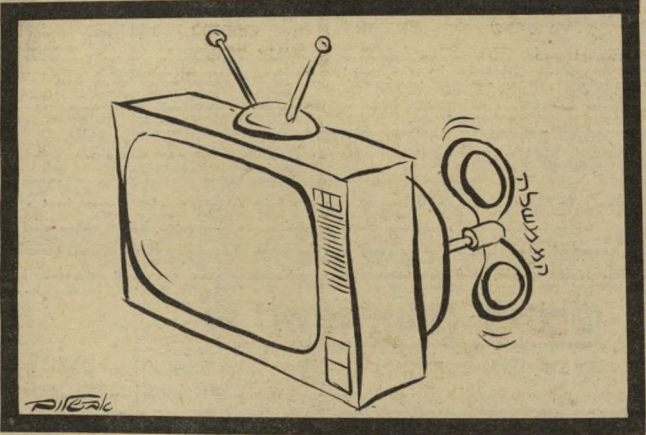
חכמי חלם. היה הגיון

עקום מסויים בדבריה

אלמלא היתה גאולה כהן קיימת, היו צריכים להמציא אותה. הבכיינית הלאומית, כפי שקרא לה רפאל איתן, חברה-ליסטית עדי-לא-מכבר, הציעה השבוע המצאה גאונית:

החלו ראשי אש"ף לאמץ לעצמם, בדיעבד, את החלטת-החלוקה. הם מסתמכים עליה לעתים תכופות יותר ויותר, כתשתית מישפטית לרשימתם להקמת המדינה הפלסטינית, לצד ישראל. אין הם משלים את עצמם שניתן להחיות את גבולות החלוקה. אילו. מה היה קורה אלמלא התנגדו הערבים בכוח לביצוע החלטת החלוקה?

האם היתה מדינת-ישראל קמה בשלום? האם היתה מרכוזת את משאביה בפיתוח מדעי וטכנולוגי, והופכת מדינה תעשייתית נוסח יפן, תחת להיות למדינה צבאית? האם היה תאום הלאומי הישראלי מתפתח בנוסף אתונה, תחת להתפתח בנוסף ספארטה? אלה הן שאלות של "אילו". אך את

אשר קרה אין להשיב. אפשר רק לנסות למצוא סוף-סוף פיתרון לבעיה שנוצרה לפני 40 שנה.

עיצרו

את העולם!

המלוויה עלולה

להפוך לספינת-שוטים.

שבה יסתירו

הקישקושים את

המציאות

היה משהו ילדותי ביחס הציבור הישראלי לשביתת אמצעי-התיקשות האלקטרוניים. היה משהו ילדותי גם ביחס לסיום השביתה.

השביתה לא נראתה כאסון, וסיומה לא נראה כישועה. נרמה היה כאילו הסוף היה מלווה בצער מסויים. מה גם שאנשי-השירות עצמם לא התלהבו מיישוב הסיכסוך, ונשארו כריכאון.

אין ספק ששביתת-השירות חשפה, בלי כוונה, תופעה לאומית עמוקה: הרצון הישראלי הגובר והולך לברוח מן המציאות, להתעלם מעובדות-החיים. זוהי נטייה בלתי-נראיה ביותר. יש בה יסוד של מופרעות קוקלטיבית. משהו בנוסף. עיצרו את העולם, אני רוצה לרדת!

● **ספינת-השוטים.** שום עם אינו יכול לרדת מעולמו, לברוח מבעיותיו. בריחה כזאת תביא רק להזנת הנגעים (ראו הדו"ח).

ציבור הנוהג כך דומה לאדם חולה המסרב לקרוא לרופא, מפני שהוא חושש לשמוע מפיו על טיב מחלתו. בריחה כזאת תגרום לכך שהחולה נשאר בלי טיפול, המחלה התפתח, עד שתגיע לשלב שבו שום טיפול לא יהיה עוד אפשרי, ולא יהיה מנוס מניחתו. הסכנה המיידית היא שאי-הרצון הלאומי להישיר מבט ולהסתכל בפני המציאות שעל המירקע, תגרום לסילוק המציאות מן המירקע. הטלוויזיה, על כל ערוציה, עלולה להפוך למכשיר של "בידור", שם קישקוש ובידור, מין ספינת-שוטים המפליגה בים והמתעלמת מן הסכנות שבדרך.

מיכלאות שם המישחק

שם המישחק הוא
טרנספר.
אבל לא כדאי
להשתמש במילה זו.
היא לא יפה.

אילנה אלון

מאיר כהנא רוצה לגרש מן הארץ את כל הערבים — כ-2.2 מיליון במיספר. יובל נאמן, מנהיג התחייה, מתון יותר. הוא רוצה לגרש רק את כל הפליטים, כחצי מיליון במספר. השבוע הסתבר כי המפר"ל צנועה עוד יותר. היא פירסמה סעיף למצו החדש שלה. לפיו ייושבו הפליטים מחדש. היקף. גס. בארצות-ערב. ראשי המפלגה הצביעו בגאווה על כך שזהו ניסוח-שליפ-שרה. אפשר להבין אותו כחזרה על הצעת-נאמן (גירוש חצי מיליון), וגם כהצעה לסילוק מיספר קטן יותר. כך או כך, שם-המישחק הוא "טרנספר", גם אם המילה עצמה אינה מופיעה, חלילה, במצו.

"טרנספר" הפכה מילה גסה. גם מי שדוגל ברעיון, משתמש כיום במילים עדינות יותר. מילים כמו "ישוב" ו"גם".

ניצחון החרדים. הצעה משכה לשעה קלה את תשומת-הלב הלאומית אל המפר"ל, מיפלגה כושלת שחרלה מלעמוד במוקד של מאורעות. אמה של המפר"ל, תנועת המיוזרחי, קמה בשעתו כדי לאבטח את האגף של התנועה הציונית כלפי המחנה החרדי במיוחד-אירופה ובמרכזה. כל הרבנים הגדולים של או התנגדו לציונות וראו בה כפירה.

במשך הזמן היתה המפר"ל מופקרת על ההגנה בשתי חזיתות: מול הקיצוניים החרדים ומול הקיצוניים הלאומניים-התיים.

תחילה עמדה בכך בהצלחה. אחרי השואה היו המניות של המחנה החרדי בשפל. הכל זכרו כי הרבנים ציוו על היהודים שלא לעלות לארץ-ישראל. כתוצאה ישירה מכך ניספו מאות אלפים בשואה. ואילו הרבנים עצמם הצילו ברובם את עצמם וברחו, בעזרת השם.

ברור האחרון השתנה המצב. בעזרת הממשלה — תחילה מממשלת-המערך, אחר-כך מממשלת-הליכוד — זכה המחנה החרדי לא רק בלגיטימציה לאומית, אלא גם במבול של כספים, שהושקעו בחינוך, החינוך העצמאי של אגודת-ישראל גדל מ-4000 ל-20 אלף נפש. הוא פרץ מן הגטו האשכנזי, ומקיף עתה חלקים גדולים של בני "עדות המזרח", שלמדו לא רק אידיש, אלא גם קנאות רתית מן הסוג שהיה בעבר זר לגמרי למסורת הספרדית. השבוע ביקר בארץ נשיא הפרדציה הספרדית העולמית, המיליונר נסים גאון, וקרא לעדות לקדם מילחמה על החרדים, כדי להחזיר לספרדים את הסובלנות הדתית שאבדה להם.

ניצחון הלאומנים. באותו הזמן איבדה המפר"ל גם את הקרב בחזית הלאומנות. ראשי המפר"ל עצמם ניסו לרכוב על הסוס הזה. אנשים כמו זבולון המר והיהודה בן-מיאח בנו את הקאריירה המיפלגתית שלהם עם ניצול מגמות אלה. אולם גוש-אומנים, התחייה ומאיר כהנא נבנו מן הקנאות החדשה, והמפר"ל נפלה קורבן לגולגולת שהיא עצמה עזרה לטפח אותה. המר המר ושות' הסיקו את המסקנה והתמתנו. הסעיף המוצע למצו בא, כנראה, להתחנף לקיצוניים, שאחריהם מום — כמו חיים לרוקמן ויוסקה שפירא — חזרו למפר"ל.

הסיפור המרהים שלא פורסם בארץ: ישראל: בין עקבה לבגדאד

המעורבות הישראלית של שר-המישפטים האמריקאי ארד מיו מהווה, מזה שנה ויותר, נושא לחקירה מקיפה של תובע-הדוקר של מיסר-המישפטים האמריקאי.

עד כה חקר התובע את שאלת מעורבותו של השר (הממונה עליו) באמצעות דיווח של מיו ועורכי-דניו רוברט וולש, באישורי עבודות ללא מיכרו מטעם הצבא האמריקאי לחברה כשם וודסאן, שהיה לה מיפעל-מתכת ככרונוקס.

החברה מצויה באחרונה בידו כונס-נכסים. מנהליה הורו במתן שוחר ובקבלת עבודות בהונאה, וממתנים לגורדינים. כפי שהתפרסם בכתבה קודמת (השולום הזה 17.6.87) היתה וודסאן בעלת השקעות בישראל, ורכי שה בכרמיאל מיפעל שבו ייצרה חלקי-מנוע עבור החווה שקיבלה מהצבא האמריקאי. בעלי המניות של וודסאן יהודים טובים מברונקס, מחזקים אך היום באופן פרטי בהשקעות נוספות בישראל.

לפני כמה ימים התפרסמה באמ"ריקה פרשה חדשה הקשורה בחקירת עיסקי השר מיו, ושוב נמצאת ישראל במרכז העניין. המציאות עולה הפעם על כל דמיון.

בהנאם לחומרה-החקירה שדלף ממי-שרי התובע-הדוקר המיוחד, ג'יימס מקגי (שסירב להשיב לכל שאלה ששאלתיו למען כתבה זו) השתמש וולש בשמו של שר-המישפטים מיו באוקטובר 1985 כדי לשכנע את אלן גרסון, עוזר שר-המישפטים, לאשר שינוי של תקנה, כדי לאפשר את הקמת צינוור-נפט מעיראק לעקבה.

כפי שמוזגה "ניו-יורק טיימס", שינוי התקנה היה חיוני כדי לאפשר לישראל להשיג תמוש בכספי הסיוע האמריקאי לאבטחת הסכם בין ישראל ל"משקיעים זרים, שלפני ישראל

ישראל הבטיחה לעזור להנחת צינוור-נפט עיראקי לעקבה

לא תפגע בשום נסיבות בציי-נור הנפט שיוזנה בין עיראק לעקבה.

המשקיע הזר העיקרי הוא ברוך רפפורט, המתואר בניו-יורק טיימס כמשקיע שווייצרי, אולם הידוע לי בישראל כי ברוך חיספה. התוכנית להנחת הצינור בוטלה אחרי סירוב אלן גרסון לאשר את שינוי התקנות.

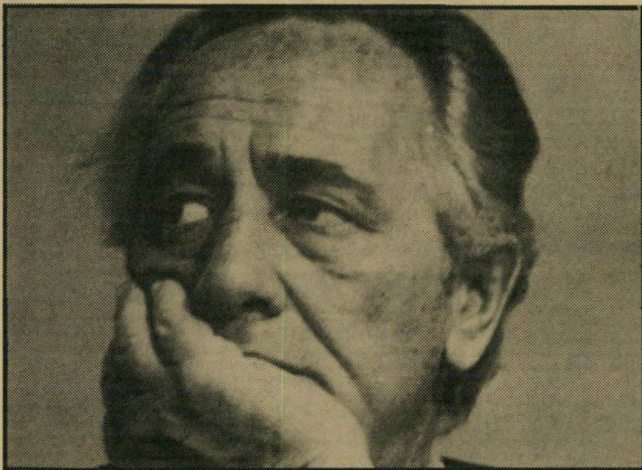
ברוך רפפורט החל את דרכו כספק שירותים לחברת צ'ום ואניותיה כעת עגינתו באירופה. כאשר הקים מאיר הלוי את חברת סומורפין, הקים רפפורט חברה משלו לעיסקי-ספנות-ב'נבה. הוא עשה את הכסף הגדול כשחתם על חוזה עם ממשלת אינדונזיה, לבניית צי-מכליות-נפט בשווי של שני מיליארד דולר להובלת הנפט האינדונזי.

כעבור כמה שנים הועמד לדין השר האינדונזי שחתם עימו על ההסכם, והורשע על קבלת שוחד ביעסקה זו. רפפורט ניהל תביעות נגד אינדונזיה, וזכה בסוף כ-200 מיליון דולר. בעזרת כסף זה רכש ב'נבה בנק קטן, ועבר לעיסקי-נפט בינלאומיים. בין היתר המשיך בקשריו עם ישראל, תרם מישה מיליון דולר לבית-החולים רמ"ם בחיפה, אולם נמנע מעסקים בישראל.

עורך-הדיון וולש טיפל גם בעיסקי רפפורט. בעיקבות מילחמת עיראק איראן עלה הרעיון לפתור את בעיית

לפי ניו-יורק טיימס, לרפפורט היו קשרים ישירים בישראל, לכבטאל היו בעקיפין (שולץ, ווינברגר) ובאמצע 1985 הושגה הסכמה שקטה של ממשלת-ישראל לכך שיהי

יצאו הנפט העיראקי עליידי הנחת צינוור-נפט מעיראק לעקבה. עלות הפרוייקט היתה מיליארד דולר, ולשם מימונו חבר רפפורט עם חברת בכטאל האמריקאית. חברה זו היא אחת

פרס — הסכמה חשאית

חוכיין — מאחורי ההסכם המדיני

Israel as a Crucial Factor
The prospect of possible Israeli action against the pipeline became crucial to its fate. Several former Government officials involved in the project said Mr. Wallach had told he had had discussions with top Israeli officials to try to eliminate the possibility of an Israeli attack by obtaining some form of Israeli guarantee.
Mr. Wallach, the former official said, described these discussions as having been sanctioned by the United States Government. Mr. Wallach also said that the project was crucial to advancing the peace process in the Middle East, the former officials said.

קטע מ"ניו-יורק טיימס" ערוכה נגד החקפה ישראלית

צינור לא ייסגע גם בעת מילי-חמה. אולם נראה כי השווי של הבטחות ממשלת-ישראל לא היה גבוה בנדרסת המשקיעים, והן לא הספיקו. בכטאל ורפפורט רשו שממשלת ישראל תפי-קיד פיקוחן כספי לשמירת הבטחה. בשיחות בין המשקיעים ונציגים ב"שר-אל הסכימו הישראלים גם לכך, והציעו

הגדולות בעולם, והיא פעילה ביותר בארצות-ערב, בעיקר בסעודיה. שר-הביטחון האמריקאי שפרש, קספר ויינברגר, ושר-החוץ הנוכחי ג'ורג' שולץ, כיהנו שניהם בעבר בהנהלתה. רפפורט ובכטאל היו מוכנים לממן את הפרוייקט, בתנאי שתוכנן אי-פגיעה בו במקרה של מילחמה בין ישראל לשכנותיה.

שר-מישפטים מיו — עוד הסתככות בשעוריה

לשריין לשם כך את כספי הסיוע האמריקאי המיוחד הניתן לישראל כל שנה. ההסכמה הישראלית לכך תמוזה. גם אילו היה לישראל עניין לסייע לעיראק נגד אי-ראן, מדוע היה עליה לתת ערבויות כאלה? קרוב לוודאי כי ההסכמה ניתנה בגלל הגב של המשקיעים: אחרי הכל, וולש ייצג את מיו, בכטאל את שולץ ווינברגר, וגם לברוך רפפורט היו כמה קשרים בישר-אל.

באוקטובר 1985 התקיימה בוויני-גטון פגישה בין אדוארד מיו, רוברט וולש וברוך רפפורט. על פגישה זו העיד לפני החוקר רוברט מקפרלן, מי שהיה אז יועץ הנשיא לביטחון לאומי. לפי העדות קבע מיו כי לאמריקה עניין לאומי לסייע לצינור-הנפט, והוא הירשה להשתמש בשמו לקידום נושא הצינור. (זה היה באותו הזמן שבו הוסכם בין ישראל וארצות-הברית, בהשתתפות מקפרלן, למכור נשק לאיראן נגד עיראק.)

בעיקבות זאת אמר וולש בפגישות עם ראשי בכטאל כי הצינור חיוני לקידום תהליך-השלום במזרח-התי-

ישראל ילשעבר היה שותף לעסק של הנחת הצינור

כון, ולכן צפויה לו עזרה ממשלתית אמריקאית. וולש הוצג עליידי מיו לפני מקפרלן כמספל בנושא הצינור, שבו יש לממשלת ארצות-הברית עניין. בסוף 1985 שכר וולש את שרותיו של עורך-הדיון ויליאם קלארק, שהיה גם הוא בעבר היועץ לביטחון לאומי לנשיא. על קלארק הוטל להשתתף בפגישה שאירגן מקפרלן בבגדאד בהשתתפות וולש, עם ראשי עיראק. נוכחות קלארק נועדה לסמל את העניין הממשלתי האמריקאי בפרוייקט.

אחרי שנכשל הנסיון לשנות את תקנות-הסיוע האמריקאי, כדי לאפשר להשתמש בכסף לאבטחה נגד התקפה ישראלית, נעשה ניסיון אחרון כדי להבטיח ערבות של האירגון הממשלתי לביטוח השקעות אמריקאיות בחו"ל. אולם גם אירגון זה סירב להצעה, בגלל חוסר-היכולת לצפות את מהלכי-ישר-אל.

הרעיון והתוכנית שכקו חיים לכל חי, חקירת התובע האמריקאית לא העלתה עד כה ראיות לכך שמיו הפיק הנאה כספית מן התוכנית, למרות שהוכח כי בעבר היה שותף בהשקעה של 60 אלף דולר באמצעות וולש בעסקים הקשורים בנאדטך. אולם החרי-קר רק התחיל את החקירה, ופרט לגיי-לויים נוספים הקשורים במיו צפויות גם הפתעות בנושא הישראלי.

יגאל לביב

מהפיקה עעירה בסוכנות

במיפולגת העבודה מסתמנת מגמה לשבץ פנים חדשות בתפקידים בכירים בסוכנות היהודית. ניסים זוויל מוצע כמועמד המערך לתפקיד יו"ר הסוכנות. במיפולגה מודברים על אברום בורג כמועמד לתפקיד יו"ר, הקצין הקיימת לישראל, במקום משה ריבלין, ועל חיים ציסלר, היום מזכיר, המועצה למען יהדות ברית המועצות, כמועמד לתפקיד בכיר בהנהלת הסוכנות.

פורסמה פרשה חסוייה

שבועון היהודים הישראלי, "ישראל שלנו", המופץ גם בארץ, פורסם בגיליונו האחרון ידיעה בולטת על תביעה מישי פטית נגד ממשלת ישראל, המתנהלת בי ביהמ"ש המחוזי בתל-אביב. על הפרשה הוטל חסיון, והיא נוגעת לקשריה של ישראל אם אחת המדינות הגדולות במרחב.

רבין נגד ההתכסרות

יצחק רבין מתנגד להתכסרותו המוצעת של מפקד הנח"ל אחרי אירועי הגלשן ביחידת הנח"ל בצפון. רבין הרשע שהתפטרתו של בן-ציון ויינר תפגע במחנהו בתוך מיפולגת העבודה. ויינר מונה לתפקידו אחרי לחץ מאסיבי של התק"ם כמערך.

הטלוויזיה בכבלים

למבוי סתום

הדעתו של היועץ המישימטי לממשלה, יוסף תריש, כי לחברת "בזק" לא תינתן זכות הפירוב הראשוני להקמת תשתיות הכבלים לטלוויזיות בכבלים תגרום לעיכוב נוסף בהפעלת התוכנית. עובדי "בזק" כבר הודיעו שאם תישלל מהם הזכות שהוטבחה בזמנו על-ידי אמנון רובינשטיין, הם ימנעו את הפעלת הטלוויזיה בכבלים.

גרי יעקבי, שרהתיקשות, לא תחס עדיין על המכרזים, למרות, שלפי התוכנית המקורית, הם היו צריכים להתפרסם עוד לפני ראש השנה. יו"ר ועד עובדי בזק, יחזקאל שפר, נהנה במאבקו מתמיכה מחולטת של ההסתדרות ושל חברת העובדים.

ניסים טירפד מועמד

שר-האוצר, משה ניסים, שלל על הסף את האפשרות שאריה שחר, מנכ"ל מיסעלי ים המלח, שהיא אחת החברות הגדולות בקונצרן "בימקלים לישראל", ימונה לתפקיד מנכ"ל הקונצרן.

שחר נחשב כאישימקצוע בתחום הזה, והחבר כמועמד אפשרי לתפקיד ראש קונצרן בימקלים לישראל. ניסים פסל את מועמדותו תמך באהרון פוגל, לשעבר הממונה על התקציבים.

אנשי המיפולגה הליברלית שבדייקטוריון החברה תמכו דווקא באלוף (מיל') חיים ארז, מועמדו של רפי איתן, שזכה בסוף בתפקיד.

פלסטיני בעד סיפוח

מנהיג פלסטיני מהגדה המערבית גילה לחי"כ אהרון הראל (מערך) כי בנסיבות מסוימות יסכימו הפלסטינים לרוץ בסיתרון של סיפוח לישראל, תמורת מתן זכויות מלאות לערבים, ובכללן זכות ההצבעה לכנסת.

השיחה בין השניים התפרסם בספר מדינת-ישראל וארץ ישראל. שייצא בקרוב בהוצאת ביחברל. הראל אינו נוקב בשמו של הפלסטיני, אך מן התיאור ניתן להבין שהמדובר בר"ר סרי נוסייכה, שניהל במקביל גם מגעים עם איש-חרות, משה עמירב. בשיחתו עם הראל מצוטט נוסייכה דווקא את השר משה ארנס כבעל הצעה זו מן הצד הישראלי, וכך ניתן להבין בהשראת מי משרי-חרות ניהל עמירב את פגישותיו.

רופא צמוד לנושא

רופא צורף לפמליית-הנשיא בעת נסיון עתו של חיים הרצוג לביקור בארצות-הברית.

הרצוג, שלא ידע על נסיעתו של הר"ר פא, הוסתע כאשר גילה אותו. התברר כי מקורביו של הנשיא החליטו לצרף את הר"ר רופא ללא ידיעתו של הרצוג. הנשיא לא הזדקק במהלך הנסיעה לי-שרותיו של הרופא.

שיפור תדמית

המישטרה ושב"ס

במישטרה המישטרה מטכסים עצה כיצד לשפר את תדמית המישטרה, ובעיקר את תדמית שרות בתי-הסוהר.

הכנייה התעורה בעיקר בגלל ריבוי המיקרים של בריחת-אסירים מבתי-הכלא, ובגלל חילופים תכופים של נציגי שרות בתי-הסוהר.

איש קריית-שמונה לכונסת

תנועת מע"ש (מושבים, עריסיתות, שכונות) מתארגנת כדי לפתוח במרוץ לכנסת, לקראת הבחירות הקרובות. האיש שיעמוד בראש הרשימה לכנסת יהיה תושב קריית-שמונה. כנס הייסוד של התנועה יתקיים בקריית-שמונה באמצע חודש דצמבר.

חגיגות ה-40 באמריקה

ורד קולק, בת אחיו של ראש-עיריית ירושלים, מונתה במארגנת חגיגות ה-40 לישראל בארצות-הברית, מטעם האיגודים היהודיים שם.

מסדהחגיגות נמצא כליגה לידדות לישראל, והוא ינהל בשיתוף עם אילנה הרסמן, מנכ"ל הליגה, שהיתה בעבר מזכירתו של טרי קולק. שיא החגיגות יהיה קונצרט חגיגי, שיערך בבריכת-הישולמן בירושלים בניצוחו של לאונרד ברנשטיין, ושיועבר לארצות-הברית על-ידי רשת "סי-בי-אם".

שישיסקי יקל במס

ועדת שישינסקי לרפורמה במס-עלי-הידיים נוטה להחליט על הקלה נוספת במסור, כמס, כך מגלה עורכת-הדין רינה שעשועיחסון, מנכ"ל מיגזר ההתנדבות והמלכירים (מוסדות ללא-כוונות רווח).

תיקרת התרומות הפטרות ממס עומדת היום על 68 אלף שקלים, ושעשועיחסון ביקשה להעלות אותה ל-250 אלף שקלים.

בוועדת שישינסקי הודיעו כי יתייחסו אל הבקשה בחיוב, מכיוון שהמדובר במיגזר שאינו עיסקי.

מרכז ממוחשב לעולים

חיים אהרון, ראש-מחלקת-העלייה בסוכנות, פותח בארץ מרכז ממוחשב למידע לעולה הפוטנציאלי.

המחשב ימסור לעולים מידע על זכויותיהם, אם וכאשר יחליטו לעלות לישראל, עד היום היה מרכז כזה רק בחו"ל, ותיירים שבאו לארץ לא יכלו לקבל מידע על זכויות העולים. המרכז יפתח לקראת פתיחת ריוני הקונגרס הציוני בשבוע הבא בירושלים.

בלי עיתונאים!

אחת ההוראות הראשונות עם הכרזת מצב-החירום בצפון, בעיקבות נחיתת ה-גלשנים שם, היתה שלא לאפשר כניסת עיתונאים לשטח.

ההוראה מיישמת את אחת המסקנות של ועדות-החקירה, שהוקמו בזמנו כדי לבדוק את אירועי אוטובוס 300. אז נדח שפה פרשת הריגתם של שני הנוספים ב-עיקבות הימצאותם של עיתונאים בשטח. למרות ההוראה היו באיזור קריית-שמונה עשרות עיתונאים מן הארץ ומן העולם.

קולווענים מחפשים כסף

החודש ניכרת פעילות גדולה של אנשי-קולנוע בקרב משקיעים פוטנציאליים, כדי שאלה ימצאו את ההקלות במס לקראת סוף-השנה.

אחת הבעיות שהתעוררו בגיוס כספים לתעשיית-הקולנוע נובעת מהסתכנותו של עורך-הדין שמואל כהן. הוא היה פעיל בגיוס משקיעים לענף.

מסדהכנסה כבר הודיע בתחילת השנה, כי במהלך 1988 יפעל לשינוי החוק המקל על משקיעים בקולנוע, ובענף שודרת אידאות לגבי הצפוי בשנה הבאה.

מחפשים תפקיד לדורון

במיפולגת העבודה ובהסתדרות מחפשים תפקיד לחיים דורון, יו"ר קופת-חולים.

בכירים בהסתדרות טוענים שדורון צריך לקבל על עצמו אחריות אישית לבישולן הצורב ולמצב הקשה שאליו הידרדרה הקופה. כדי שלא לגרום לוועדועים בלסי חזק, מחפשים לדורון תפקיד בכיר אחר.

ישראלי נבחר

לפורום בינלאומי

ישראלי נבחר השבוע כאחד משייכיה דירקטורים בפורום הבינלאומי של אירגון "סקאל", המאגד 30 אלף תיירים בכירים מ-60 מדינות.

עוזי ילון, שנבחר לתפקיד, הוא נציג חברת מאוור-איי ונח"ב אוויר דרום-אפריקאים בישראל, והיה במשך 15 שנה מנהל אגף-התיירות בעיריית-ירושלים. זו הפעם השנייה שישראלי נבחר לתפקיד זה. אודך הקרנציה שלו הוא ארבע שנים.

ספר שחור נגד גור

צעירים בני-שכונות, חברי מרכז מיפ-לגת העבודה, המתנגדים לבחירתו של מרדכי גור לתפקיד יו"ר הסוכנות, מתכוון נים להפיץ ביום-הבחירה עלון, ובו ציטוט טים מדברים שהשמיע גור בתחילת שנת ה-80, לגבי אי-השתלבותם של מיררחים במערכת הבחירות.

הכוונה להתבטאויותיו של גור בראיון שנתן ב-80, על-המישמר, ולדברים שאמר בהגיגות-המימונה בירושלים, שם השמיע את המישפט: "נעשה לבם מה שעשינו לערבים".

במהנה זווילי טוענים שהבחירות יהיו גם אבן-בוחן לשאלת השתלבותם של מיררחים בחיים במערך.

ערבים אינם נוטים

לחלות בסרטן

חוקרי-הסרטן בישראל מחפשים הסבר לתופעה הקשורה בתדירות המתלה בקרב העדות השונות. בעוד ששכיחות הסרטן בקרב היהודים המיוזרחים היתה נמוכה עם עלייתם ארצה, אך עלתה בהתמדה מאז, הרי שאצל האזרחים הערביים בישראל נשארה השכיחות נמוכה מאוד, בהשוואה ליהודים.

אדם גנח על המידרחה

יכי (הוא יונה בן יהודה) הוציא את ספר שיריו ה-11 (ואולי זה ה-12).
אופייני לשיריו של יכי שהם מקבלים מימד חדש כשקוראים אותם בשנית, בצורת ספר.
"אדם גנח על המידרחה / עיניי ראו אותו / כשש לפנות ערב גנח.

"אדם נאנק / ראיתי אותו כשש ורקה / נאנה.
"אדם רתוק למידרחה / ראיתי תי אותו כשש ורקותיים.
"אדם רשף / פתוח / על פניו עובר ושב / המון אדם."
או נאום תמציתי:

יכי

"לוא היינו / יותר אוהבים / ופחות שונאים / המניות שלנו / היו בעליה / והבורסה בירידה."
רוב השירים בספר מוקדשים לאנשים הנערצים על יכי, ייבגני יבטושנקו (שנתן לו הקדשה, כש"ש שתו כיחד במוסקוואה). אלכסנדר פן. פול רובסון. פיט סיגר. (אין לי שירים / השירים האהבתי-מלחמה. / אין לי שירים / המרגנים / רעם-מלחמה. / אין לי שירים / הזורעים ארס והרס / בפצעי הבגרות. / יש לי שירים / הקורעים / קרעים קרעים / את פני העכשיו.) מנלסון מנרלה. פיקאוס.
השיר האופייני ביותר:

"סלים / תן כף רדך / בכף ידי. / פעימות ליבך / בפעימות ליבי / רמך ברמי / ויזן הכלולות / את המיזמור / ירעים סלים."

החיה האנושית

לפני שהערצין ה-2 חזר למדרי הטיבעיים (קליפים ישנים של מארונה), הוא הספיק לשרר סרט תעודי נהדר של רסמונד מוריס. מוריס הוא האיש שכתב את הספר הקוף הערום. שבו קבע כי המין האנושי אינו עומד מעל לעולם החיות, אלא שייך אליו. לאנושות אינה אלא מישפחה אחת ממישפחות הקופים. אייפאשר להבין את התנהגות האדם מבלי לקחת בחשבון את המורשה הביולוגית שלו, בת מאות מיליוני השנים.

כמו רוברט ארדריי המנוח, מוריס הוא מפיץ פופולארי של מדע האתולוגיה — המדע החוקר את התנהגות בעלי החיים כדי ללמד מן מהנה על התנהגות האדם. (אתם פירושו ביוניג'ר רוח של ציבור. האתולוגיה היא התורה של עיצוב האופי) גדולי המדע הזה הם קונראד לורנץ וניקו טינברגן.

כספר ההתבוננות באדם. שימש כסיס לסרט זה, לימד מוריס שאפשר ללמוד הרבה על האדם, אם מתבוננים בו כפי שצפרים מתבוננים בציפורים. להסתכל בדרכי-התנהגותו, בתנועותיו, בי הרבה דברים שאיננו רגילים לשים אליהם לב בחיי יום-יום. הסרט מנחה ואת בהצלחה. רואים כיצד מרכז האדם בידיים, כאלו הוא מנח על תיזמורת. רגשותיו מתבטאים בליהפסק בתנועות בלתי-מדועות.

לכל עם שפת-תנועות משלו. לפעמים גם לכל חלק של עם. במערב-איטליה, למשל, מבטאים שלילה על-ידי תנועת-ראש מצד אל צד. כך עושים האשכנזים בארץ. ואילו במזרח-איטליה מביי עים את השלילה על-ידי משיכת הראש אחורה. מוריס סבור כי תנועה זו מקורה ביוונים, שהתנחלו בחלק זה של איטליה בימי קדם. לי נרמה שהתנועה מקורה בתרבות הערבית. בארץ נהוגה תנועה זו אצל הערבים עד היום.

אירופים המבקשים טרמפ מרימים את האגודל כלפי מעלה. אצל עמים רבים זוהי תנועה גסה מאוד. אשה נוגעת בראשה כמשך היום הרבה יותר פעמים מאשר הגבר. נראה שהיא זקוקה יותר לחיזוק-עצמי. במשך שינת-לילה אחת אנונה מסתובבים במיטה כארבעים פעמים.

במשך דקה אחת או שתיים התעכב הסרט על התנהגות האדם במכוניתו הפרטית. לדעת מוריס, המכונית הפרטית היא בית נייד. זוהי טריטוריה פרטית, שבה שולט בעל-המכונית. הוא מרגיש עצמו חופשי בה, ומתנהג בה גם ברחוב כאלו הוא סגור בחדרו. חבל שהסרט לא הרחיב את הריבוי על נושא זה. כי לדעתי נובעות מהכרה זו מסקנות מרחיקות-לכת. היא מסבירה את אחת התעלומות של המאה ה-20: מדוע בכלל משתמשים במכוניות פרטיות?

זהו המכשיר הבזבזני ביותר שיש בעולם. יש לו כוח הרבה יותר גדול מכפי שדרוש, יש בו מקומות בלתי-מנוצלים לרוב, והמכשיר כולו מופעל רק במשך חלק קטן משעות היום. בית-חרושת שהיה משתמש בצדק במכוניתו היה פושט את הרגל.

במחיר שמוציאה החברה על מכוניות פרטיות ניתן היה להתקין תחבורה ציבורית נהדרת, שהיתה מהפכית את כל הצרכים בנחיות. (מישהו חישב ומצא שזול יותר להעמיד לרשות הציבור בעיר קטנועים או מכוניות-זוטא, שכל אדם יוכל לקחתם בכל מקום ולהשאירם בכל מקום, ולהשתמש בהם בחינם, תחת לנוע במכונית פרטית משלו.)

מדוע, אם כן, ניצחה המכונית הפרטית, שהפכה לקיללת האי-נוחות, המסחית את הנוף, המרעילה את האטמוספירה, ההורסת את התנועה בערים וההופכת את הארץ כולה לפקק אחר גדול? מדוע קורה בתחום זה דבר הנוגד לחלוטין את עיקרי היעילות של הטכנולוגיה המודרנית?

התשובה בטובה בדבריו של מוריס: המכונית היא בית פרטי נייד. אנושבוש חש האדם שהוא מפקיר את עצמו לרשות-הרבים. בצפיפות העירונית הוא חש עצמו מאויים. הדבר נוטל מכבודו ומאונו, ומסכן את ביטחונו העצמי. במכוניתו הוא השליט. יש לו

טריטוריה משלו. וכמו כל חיה טריטוריאליה בשיטחה, הופך הנהג במכוניתו לייצור תוקפני, ואף רצחני.

מוריס לא העז לנוגע בסרט בנושא עדין במיוחד: מהותה של הלאומנות המודרנית, שמקורה בשיבטיות האופיינית לסוגים ר" בים של בעלי-חיים בטבע. הסרט רק רמז על כך בחלקו המהמם ביותר: כאשר המצלמה חשפה בלי רחמנות את התנהגותם של חובבי-הכדורגל הבריטיים והאיטלקיים על היציעים, תוך השווי אתה להתנהגותן של חיות. הצורך להיות "אנחנו" מול "הם", הצורך בשייכות לשבט ובזות קולטיבית, תוך איום על השבט שממול, הוא בעל שורשים ביולוגיים עמוקים, שקרמו הרבה ללי דת המין האנושי.

יש בזה הרבה מוזן למחשבה. למשל: האם יכול חינוך להתגבר על רחפים ביולוגיים? האם אפשר לתעל רחפים ביולוגיים אלה לאפיקים בלתי-מימיקים? האם יש עתיד לחיה האנושית?

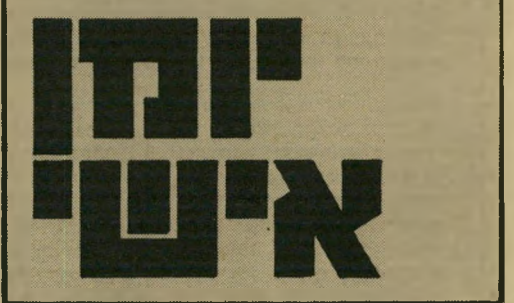
רוח מירחית

מועדון-לילה תל-אביבי בשם שירוקו חשוד בכך שאינו מרשה לצעירים בעלי חזות מיוחדת מדי להיכנס. וזה מצחיק.

כלומר, הרבר עצמו אינו מצחיק. כלל וכלל לא. אבל השם מצחיק.

שירוקו הוא שמה של הרוח החמה, המגיעה לעיתים לחופי איטליה, בדומה לחמסין שלנו. הרוח באה מצפון-אפריקה, ולכן היא, לכאורה, רוח דרומית. אבל בצפון-אפריקה באה הרוח מן המזרח, מן המיזרח הגדול שהאירופים קוראים לו סהארה, שם שאינו אלא שיבוש של המילה הערבית אל-צ'הרה מידבר.

אורי אבנרי

המילה האיטלקית שירוקו לקוחה מן המילה הערבית שרקיה, מיוחדת. המועדון התל-אביבי הנ"ל נקרא, על כן, "רוח מירחית". שם משעשע משהו למועדון שנטען נגדו שאינו מניח למיזרחיים להיכנס.

מיקרה של טיפוס

הסיפור המתפרסם בגליון זה על הצעיר הישראלי שחלה בנפאל במחלת הטיפוס, הזכיר לי נשכחות.

הייתי בן 16 או 17, כשהליתי במחלה זו. לקיתי לפתע בחום גבוה. הומונו רופא. שמו היה דוקטור כץ, והוא היה גם בעל בית-המירקחת כפית דיונג'וד-גורון בתל-אביב.

הדוקטור כץ ברק אותי, ולא ידע כמה חליתי. אבי הסתכל בי ואמר: "יש לו טיפוס". לאבי לא היתה שום השכלה רפואית, אבל הוא צדק. הוא הכיר את הכתמים האדומים האופייניים, שפשטו בכל חלקי גופי.

הדיעו לשליטנות, והשליטנות שלחו אותי לבית-החולים למחלות-מרבקות בפרדסיכץ. שכבתי שם בחום גבוה, מטושטש קצת, עד שהמשרב עבר. (החום הגבוה והטושטש העניקו למחלה את השם. טופוס, ביוונית עתיקה, פירושו עשן, עירפול.)

באירופה היתה מחלת-הטיפוס מפחידה, כמעט כמו מחלת-הדבר בימי-הביניים או האירוס בימינו. המונים מתו ממחלה זו. משום-מה לא היתה זאת מחלה מסוכנת בארץ. כמעט ולא מתו בגללה. מכיוון שהיא מדבקת באמצעות הצואה, היא נוצחה על-ידי התברואה המודרנית.

המחלה אינה מכאיבה. אחרי שהחום הגבוה (40 ומשהו) התחיל לרדת, ניקשת להביא לי ערימה של גליונות פאנץ'. השבועון ההורמוריסטי הבריטי. קראתי וצחקתי, קראתי וצחקתי. זה הרגיו את שכניי — היינו כ-20 איש באולם אחד — ואחד מהם ביקש לקרוא את החומר המצחיק.

שאלתי אותו אם הוא יודע אנגלית, והוא השיב בחיוב. שאלתי אם הוא יודע אנגלית היטב, והוא אישר גם זאת. נתתי לו גליון. הוא קרא עמוד, ועוד עמוד, ועוד עמוד. לבסוף תמה: "מה מצחיק בזה?" היו במקום הרבה אחרות — אז עוד לא היה מחסור בהן — והמתלמדות הצעירות היו רוחצות אותי בכל בוקר, תוך שהן פוסחות על החלקים היותר אינטימיים. כולן חוץ מהאחות היהודית

הבכירה שלא היו לה מעצורים כאלה. אני זוכר עד היום את שסי-החיבה שלה — מאווי (עכברונת).

פעם כיום היתה האחות הראשית הבריטית (תוארה היה "מט-רון") עוברת ממיטה למיטה, נוטלת לידיה את לוח-החום, מעיפה בו מבט חטוף, ואומרת: "אה אני רואה שמצנך הרבה יותר טוב" על אותן המילים בדיוק חזרה ליד כל מיטה.

כשחלף השלב החמור של המחלה, תקף אותי רעב עצום. הוא התבטא בתשוקה גדולה לשוקולד. ולא סתם שוקולד, אלא שר קולד-חלב מתוצרת ליבר. המישפחה הביאה לי ערימות, ובלעתי אותן כשקיקה.

כששותרתי הביתה, הייתי עדיין חלש מאוד. נפקרתי מן העבודה (הייתי פקיד במשרד של עורך-דין) ושכבתי בכל יום על כסא-נוח בחדר שלי רחוב בו-ג'רש. זה היה בשיא החורף, וכך למדתי תורה ארצישראלית: גם כיום-החורף הקר ביותר, כאשר זורחת השמש אפשר להתפשט ולהשתזף. זה היה גן-עדן. ניצלתי את הזמן כדי לקרוא ספר בעל ממדי-ענקי: שקיעת המערב מאת אוסוולד שפנגלר, ספר שהיתה לו השפעה עצומה על השקפתי העולם של אירופה בדור שלפניי.

התיאוריה של שפנגלר הגרמני (שגננבה ושופצה לאחר-מכן על-ידי ארנולד טוינבי הבריטי) היתה שכל תרבות נולדת, מת-בגרת מתנוונת ומתה, כמו הארם-היחיד. התרבות המערבית, שנולדה בימי הקיסר קארל הגדול (742-814) מתה בימינו. לפני מותה, היא תתאחד באימפריה עולמית, בדומה לאימפריה הרומית בסוף התרבות העתיקה. את המדינה הזאת יקימו הגרמנים. אולם בינתיים נולדת תרבות חדשה שתכבוש את העולם. תהיה זאת התרבות הרוסית.

(שפנגלר טעה בכמה פרטים קטנים. את האימפריה המערבית הקימו האמריקאים, ולא הגרמנים. והמחר אינו שייך לרוסים, אלא ליפאנים.)

הטיפוס שלקיתי בו אז היה טיפוס-הבטן, ואייפאשר לחלות בו פעמיים. הפעם האחת מקנה חסינות לכל החיים. אבל לא לטיפוס-הבהרות, שבו לקיתי כעבור כמה שנים. וגם לא לפארטיפוס (מחלה שאינה טיפוס כלל אך הרומה לה), שגם בה חליתי. אחרי כל הטיפוסים האלה, הסתיים פרק המחלות בחיי. לא הייתי חולה כ-40 השנים האחרונות, למגינת ליבם של רבים וטרי כים.

אינני מתפלא על כך ששני הרופאים הניריולגרים, שטיפלו תחילה בקיבוציני החולה בנפאל, לא איבחנו את מחלתו. איוה רופא מערבי בימינו ראה איפעם מיקרה של טיפוס?

גן-עדן חורפי

האמת היא שלא נזכרתי במחלת-הטיפוס שלי רק בגלל הבחור הישראלי בנפאל. נזכרתי בה גם מפני ששכבתי השבוע על שפת-הים, ביום חורפי קריר, והשתזפתי. כמו אז.

על שפת-הים של רחוב גוררון היו פזורים כמה עשרות אנשים, רובם תיירים. מאות אלפי תושבים של תל-אביב וגושרין אינם מעלים כלל על דעתם שאפשר לבוא לשפת-הים, להתפשט ולהשי-תזף באמצע החורף.

אין הם יודעים מה הם מחמיצים. שפת-הים היא עכשיו גן-עדן. השמש מחממת בצורה נעימה, מבלי להטריד. אין מזיעים. הם עצמו רגוע רבוב מי החודש. כשצ'יץ' אינו מרוגע על המצילים, אפשר לצאת חסוקה. מי שאינו חושש מפני המים שהם קרירים במיקתם, יכול לשחות. נדמה שזהו אחד הסודות השמורים ביותר בארץ.

בפנוכו

עתיד האנושות במיזעור. ללא ספק. די להשוות את היפאנים הקטנים לאמריקאים הגדולים.

המדע הביזיוני כבר מיצה את כל מילחמות-החלל האפשריות. מכאן הסיקו סטיבן פיילברג וג' דנטה את המסקנה הסבירה: תחת לייצר עוד סרט ביזיוני על החלל החיצון, כדאי לחדור סוף-סוף אל החלל הפנימי. זה שבתוכנו.

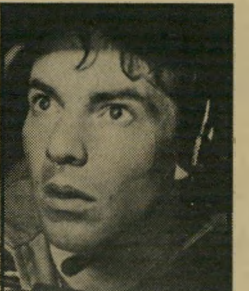
וזהו העלילה: אדם מכניסים אדם לצוללת, ממוערים אותו עד לגודל של ראש-סיכה, ומצמידים אותו על גופו של עילידי וזיקה לתוך גופה של ארנבת, כדי לראות איך זה נראה בפנים. כמו שאומר המדען המ-טורף בסרט: החלל החיצון אינו אלא מחסן-גרוטאות ענקי. החלל המעניין ביותר הוא בתוכנו.

אבל משהו משתבש, מכניסים את הצוללת לגופו של אדם, וכך חי הגנו טאק פנרטל (רניס קווד) בתוך גופו של הזנב ג'ק פאטר (מרטין שורט), חודר לעי-ניים, לאוזניים, ללב ולריאות, ועובר הרפתקות מרתקות, המ לוות בעושר של פעלולים ותעי-לולים, כולם משעשעים למדי סרט לילדים עד גיל 80 וכמה.

קוראים לו בעברית יום במלכות. חבל. השם המקורי — חלל פנימי — מתאים הרבה יותר.

עלון-היחצנים מלמד כי בכל ארץ ניתן לסרט שם אחר. בצרפת: עצם מינורי בלתי-מוחזק. בגרמניה: מסע אל תוך עצמו. באיטליה: מסע ההפתעות. בהולנד: מירדף פנימי. בשוודיה: מירדף של 24 שעות. באנגליה: בתוך ג'ק פאטר. ביפאן: זריקת ההרפתקה. וכן הלאה.

אילו שאלו אותי, הייתי קורא לסרט גם בעברית "חלל פנימי", או "חללפנים". ואולי, בפנוכו."

קווד

חבר הכנסת ההונגרית * ביעותים לסילבסטר *
תושבי אילת מחוץ לתחום * ותומאס פיקרינג גם שר

דקות ספורות לפני כניסתו לאולם הנשפים של מלון הילטון. כאורח הכבוד בנשף השנתי של האירגון ואר"י. פרש נשיא המדינה, חיים הרצוג, לחדר האח"מים כדי להרוות את

תהילה, אשתו. טמיר התפעלה מהתופעה בקול רם ורך, שהפי תיע את שומעיו. אתיה שימחה, היועצת הטריה למעמדהאשה במישרד ראשהממשלה, היתה הסיבה

להיכנס לבניין הטלוויזיה. בערב, קצת לפני שירור יומן ליל שבת, הגיעה העוגה לחדר מערב. כת מבט. ערנה חפיק, רוברת הטלוויזיה, ביקשה מאיש יחסי הציבור של המלון שיקח את ה

שהוא מקפיד שלא לשכור את המינהג.

חבר הכנסת מרדכי גור בילה את ליל השבת ליד מכשיר הטלפון. גור, המתמודד על משרת יושב ראש ההסתדרות הציונית מטעם מפלגת העבודה, היה מתוח ביותר, וערך עשרות שיחות טלפון, שבהן ביקש תמיכה מחברי מפלגתו לקראת ההתמודדות באמצע השבוע. לציורו ישב חברו הקרוב ועוזרו לשעבר, אבנר רגב, וטילפן לאנשים נוספים.

צוות ההסרטה של רמבו מתחיל להתפור: טוני מאנא פו, מפקד הנחשב שכבר הטוב ביותר של סילבסטר סטאלון גה, עזב את הארץ לפני כמה ימים, לרגל לידת בנו, ואילו טום גריי, הרובר, יצא ביום הרשון.

ואילו שכנו של סטלון במלון, הפרקליט האמריקאי ליי און צ'רני, שכיכב בארץ במשך חודשים, נוטש את ישראל ביום החמישי. ער אז הוא בסימן טיסות: הוא תיכנן "לקפוץ" לכמה שעות לחו"ל, וביקר בבסיס של חיל האוויר.

מסיבת פרישה שמחה שני ערכה לרוקטור ניצה שפי ראיבאי שהיתה יועצת ראשהממשלה לענייני נשים. 140 מוזמנים הגיעו בשעה שנקבעה לגלריה ברמת השרון

קורו בארץ הוא מחלק כרטיס ביקור הכתוב בעברית, ובה הוא מוגדר כחבר הכנסת ההונגרית רית, עם פירוט תארייו. את ה כרטיס, שהודפס בהונגריה, הוא תיכנן בייעוץ עם רבה הראשי של קהילת יהודי הונגריה.

בהלת האיירס עלולה לפי גוע בעובדים הורים הנמצאים בארץ. גבי סבאג, מי שהיה ראש עיריית דימונה, המכהן כעת כמנכ"ל חברה לשרותי כוח אדם, הודיע שכל העובדים הודיים של חברתו עובדים בריקות איירס לפני הגיעם לארץ.

כפילו של סילבסטר סטלונה סיפר שהבוס שלו נתקף באחרונה בחלומות ביעותים, שבהם חלם על כך שהאייתאללה רוחאללה המזייני רוצח אותו, ושהוא פוחד שהחלום יהפוך למציאות. הכפיל הוסיף, ספק בצחוק ספק ברצינות, שסטלונה הוא די חזק ושרידי כדי להגן על עצמו.

טל ברודי, שחקן הכדור סל לשעבר, הוא גם אהר מושבע של טניס. הוא הגיע למקום הראשון בתחרות לזוגות, שנערכה במלון אילתי. בין המשתתפים האחרים היו שלמה צורף, המאמן של הטניסאי שלמה גליקשטיין וזרם שימרון מהטלוויזיה.

חלק מהמוזמנים לתצוגת

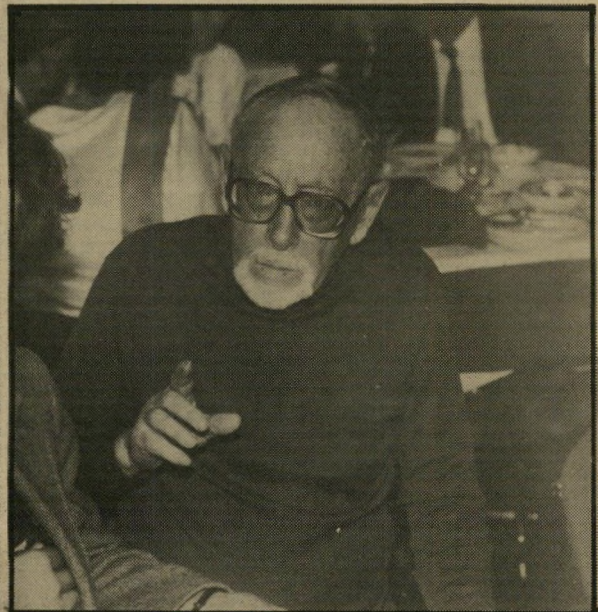
יגאל גריפל (בתצלום באמצע) ממלא מקום ראש העיר תל-אביב ואיש חרות, אירח לארוחת ערב את מאול לבונוטה (בתצלום מימין), יושב ראש הפרלמנט המחוזי בפרנקפורט, שסיפר על עברו בוורמאכט, כמי שלחם לצידו של שועל-המידבר, המרשל ארווין רומל. לבונוטה טען שהוא היה אנטי-נאצי, וששירת בצבא הגרמני כחייל מהשורה. כשנשאל גריפל איך הוא מרגיש כאיש-חרות בחברת גרמני ששירת בוורמאכט, הוא השיב שבתוקף הסכם שיתוף-הפעולה בין שתי הערים הוא התחייב לארח את לבונוטה, כאישיות מוניציפלית. גריפל הוסיף, לעומת זאת, שכאיש פוליטי הוא לא היה נפגש איתו. הוא הוסיף וטען שבדק את עברו של הגרמני, ושבדיקתו העלתה שאין סימן להיותו בעל עבר נאצי. חבר הכנסת מיכה רייסר (בעל הזקן בתצלום) טען שהכיר את לבונוטה רק כשישב עימו ליד השולחן.

צימאנו. אחד הצלמים שהבחין בו נכנס לחדר בעיקבותיו כדי לצלמו. אז פנה הרצוג לצלם ולפי טענתו אמר לו בתקיפות: "אם תצלם אותי שותה, אשפוך עליך את המיץ!"

אחרי שכיכב בכותרות בימשך שבועות, לרגל העשור לביקורו ההיסטורי של אנדר אלסאדאת בירושלים, החליט השר עזר וייצמן לפוש קצת.

למסיבה בבית פרטי בירושלים. 30 נשים, התופסות עמדות בכי רות בחברה ובמשק, נאספו לכי בודה והתכוונו להפתיע ולשמח אותה. אך מי שהפתיעה את כולן היתה שימחה: הבלונדית הנאה גילתה את דבר ההפתעה יומיים קודם-לכן, עובדה שלא הפריעה לאווירה הטובה במסיבה.

עוגה בחורה. במהלך הערב התנהל משאומתן האם יקבלו את העוגה עובדי היומן, או שהיא תגיע למסיבה רבת-משתתפים ש אורגנה לאנשי הרשות בירושל. לים. העוגה לא הגיעה לאלופן הטלוויזיה, למרות שבמקום המינינו צלמים רבים, שרצו להנציח את חיים יבין חותך אותה. יבין חתך את העוגה, מאוחר יותר, בימסיבה הגדולה.

יגאל מוסינזון הופיע למסיבה למרות פציעתו. לפני שבועיים נפגעה מכוניתו על ידי רכב של מישמר הגבול בצומת השרון. הרכב התהפך, אך למזלו הרב הוא נפגע באורח קל בלבד. כעת הוא נתון בסידרה של בדיקות. בחברת הביטוח הסבירו לו שיש לו שבע שנים להגשת כתב-תביעה על נזקים גופניים. מוסינזון, הסובל עדיין מכאבים בכל חלקי גופו, אמר שזאת הפעם הראשונה שהוא מעורב בתאונת-דרכים, ובהתחשב בגילו ובתונית-הסטטיסטיקה שלו זה הישג שאינו מבוטל.

כדי להיפרד מליבאי. מאשה לובלסקי, יושבת-ראש נעמת, שיבחה את פועלה של ליבאי וטענה שבעבודתה הברוכה היא הביאה לחקיקה של חוקים חדשים, ושכעת צריכה להיות בממשלה שרה למעמד האשה בישראל. חברת-כנסת אורה נמיר לא אהבה את הניסוח הזה ואמרה: לא היועצת קובעות, אלא חברי הכנסת.

בין חברי המישלחת הכלכית לית רמת-הדרג שהגיעה מהונגריה יש איש בעל חושיהמור בשם יאנוש טומ, חבר הפרלמנט ההונגרי ויושב-ראש ליש-כתהמנדרסים ההונגריים. כבי

חמי בוינעלי הדוגמנית הוותיקה וחברתה פינצי מור (בתצלום משמאל) היו מסוכסכות במשך שנים. הסיכסוך המפורסם החל בפאריס. תמי היא שסירבה להתפייס. בשבוע שעבר נפגשו השתיים מאחורי-הקלעים של תצוגת-אופנה. הבעל של מור, יום את המשך הקשר, והשלושה חגגו בארוחת-צהריים משותפת, בחברת ידידים. האווירה היתה נעימה, אך לא נראה שהשתיים מרגישות עדיין בנוח, זו בחברת זו ובחברת הדוגמניות. בתצלום: דני זיתוני, איש-העסקים.

ואיפה נופשים בניירורק. וייצמן טס לשם ביום הראשון. ואילו עמיתו למפלגה, אברהם טמיר, מנכ"ל מיש רדיהחוף, סיפר באחרונה לירידיים כיצד הוא ממחר בכל הדומות לעבר הרך הנולד שלו ושל

עים, שהנושא המרכזי שבהם היה עוגה. מלווה-הילטון הירושלמי החליט להעניק עוגה לאנשי רשות-השירות, ששבו לעבודתם. משבוששה העוגה לבוא עד שעות-הצהריים, כעס נציגי ועד העובדים והודיע שלא יתן לעוגה

אמא יש רק אחת: אפילו חבר-הכנסת רפי ארלי, העוכר מתחים ותהפוכות בחייו הפריטיים, סיפר השבוע, כיצד הוא "עולה" פעם בשבועיים אל אמו, המתגוררת בחצורהגלילית, ורק לוקח עימו את ילדיו. ארלי סיפר

(מולטיפל סקלרוזיס), שבע-
לה, אבנר לקה במחלה. צנטנר
וברם מקווים לאסוף תרומות ל-
הקמת מועדון לנפגעי המחלה,
על-שם הצילנית המנוחה ג'קלין
דה-סרה, שנפטרה לפני חוד-
שיים ממחלה זאת.

■ חלק מצילומי הסרט אבא
נווב נערכו בכינרת. השחקן ארי-
רי שמור, המגלם דמות של
עורך-דין, הועף מהסירה לתוך
המים, והסתבך בתוך אחת הרשי-
תות שהיו פזורות מתחת לסירה.
כשבושש לעלות מעל פני-המים,
קפצו הצלמים ושיחררו אותו,
שניות מעטות לפני שעמד לאבד
את הכרתו.

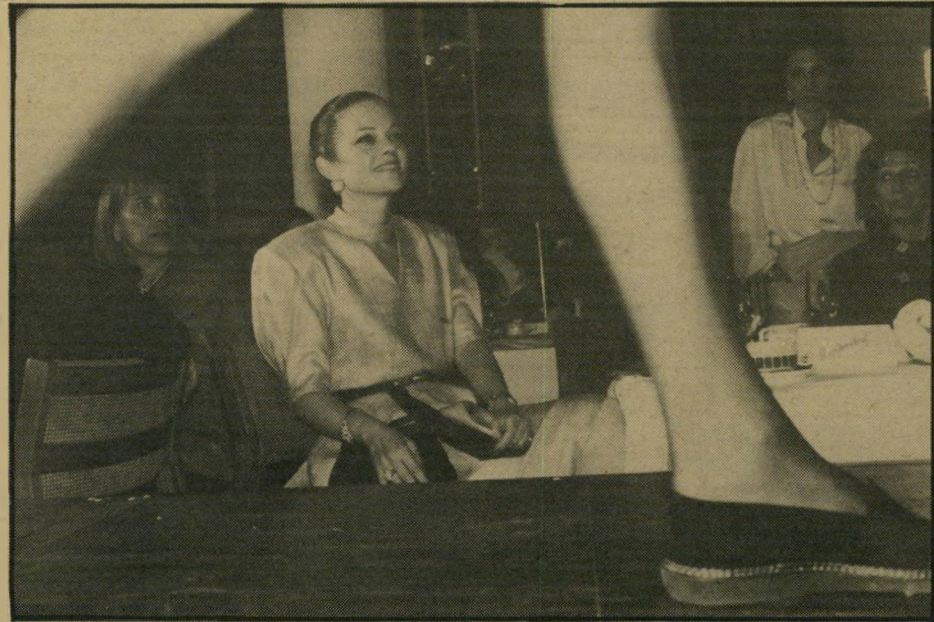
■ מזה כמה זמן משוכנאים
הכל שהשחקן האמריקאי דיי-
וויד סול יביים את הסרט בדרך
לעין-חרוד, על-פי סיפורו של עי-
מוס קינן. דודו עירן, מפיץ
הסרט, הודה השבוע באוזני חבי-
רים שהשחקן האמריקאי לא חי-
תם עדיין על ההסכם. אך לפי
התלהבותו של השחקן, ניתן לש-
ער שהוא כן יביים את הסרט.

■ הפעלת אוניית-הקוינו רו-
יאל פרוינטס, המשייטת מחוץ
למים הטריטוריאליים של ישראל,
אל, יוצרת בעיות חברתיות וכלי-
כליות למהמרים השונים. רון
שקד, סוכן החברה המפעילה
את האוניה, היה שמח לבטל את
חובות הישראלים שהימרו, ודי-
מתקשים לפרוע את הצקים ש-
הם חתומים עליהם. אך הוא טוען
שבמיסגרת תפקידו אין הוא
יכול לעשות זאת. יתכן שהבעי-
ייה תיפתר אם ייאסר על תושבי
אילת לעלות על הספינה.

מתרוממת בסיגנון מרילין מונרו. (למטה): קלריסה נתן, אשתו של אייבי
נתן, מתבוננת בדגמים הרבים והמגוונים שהוצגו. לתצוגה היא באה
לבד. בעלה אייבי, היה עסוק במילחמה מילולית עם אמנון נדב.

שלומית אמיר

דיגמנה בתצוגת-אופנה שאירגן המעצב
עודד פרוביזור. אמיר החלימה לאחרונה
ממחלה קשה. באחת מגיחותיה למסלול צולמה כאשר שימלתה

ציון צמיר, העולם הזה

■ דודו יאירי, נהגרמאב-
טחו של אמנון רובינשטיין,
שהה באחרונה עם הבוס במלון
ירושלמי. חדרו של דודו, בקומה

ציון צמיר, העולם הזה

הרומאן שהוביל, כעבור ארבע
שנים, לחתונה.

■ שלישיית בנים נולדה בשי-
כוע שעבר לומר דני בסן ולי-
אשתו חגית. ניצן, בלונדי
כמו אמא, עומד, שטני, ר
סתיו, שחרחר כמו אבא. הם
נולדו בתחילת החודש התשיעי,
בניתוח קיסרי, כשכל אחד שוקל
כמעט שני קילו. הבסנים, שציפו
הרבה זמן לצאצאים, מאושרים.
מטפלת צמודה תעזור להם לעי-
בור את התקופה הקשה, כחוד-
שיים הראשונים. דני אומר שגולי-
דו לו קלידן, בסיסט וגייטאריסט.
הוא כבר יעשה מהם להקה.

■ הזמרת דליה עמיהוד
הופיעה לאי-זמן במסיבת-זן ב-
ביתו של שגריר ארצות-הברית
תומאס סיקרינג, באירוע
לכבוד בני-ברית. כאשר היא פת-
חה במחרוזת של שירים רוסיים,
ניגשה הזמרת אל השגריר, אמי-
רה לו. אתה תשיר איתי עכשיו
את וולנה וולנה, והושיטה לו
מיקרופון. פיקרינג פרץ בצחוק,
נרגע, התחיל לשיר, שוב צחק
תוך כדי שירה, והדביק בצחוקו
את הנוכחים.

דפנה ברק,
זוהר אהליאב ונעמי רון ■

בעיר-מגוריו, פתח-תקווה, בת-
קופת הפגנות השבת שנערכו
שם: שמור על השבת, והשבת
תשמור עליך. שבת-שלום. משי-
החל פיסר להתפרסם, נעלמה
המדבקה. פיסר הסיר אותה, אך
על המכונית אפשר עדיין לראות
את שרידיה.

■ טובה גורביץ, אשתו
של המו"ל-הקריין עמיקם גור-
ביץ, אינה יודעת פרט חשוב
אחד על האירועים שקדמו לני-
שואיה. השבוע נזכר בכך עמיקם.
גורביץ הוא בלשן בשפות רבות.
באחד הימים פגש עלמה, התוודע
אליה ושאל לשמה. היא אמרה:
לא כדאי לך לדעת, כי ממילא
לא תזכור אותו. גורביץ עמד
על בקשתו, והיא גילתה ששמה
טובה פרפלוצ'יק. עמיקם נזכר
מיד בשיר היתולי רוסי על גאוס
של תועמלן מהפכני, שמתחיל
במילים: "חברים כורכי-הספרים."
ברוסית, פרפלוצ'יק הוא כורך-
ספרים. כעבור שבועיים פגש
שוב את העלמה, ופנה אליה במי-
לים: "שלום הגברת פרפלוצ'יק"
טובה, שלא ידעה כיצד זכר
עמיקם את שמה, התרשמה מאוד
מן המאמץ שהשקיע כנראה כדי
לזכור את שמה, וכך התחיל

הראשונה, השקיף על איזור
החנייה של המלון. בשעה 2.30
בלילה, לפני שנדרם, שמע יאירי
רעש חשוד בחוץ, הציץ החוצה
וראה שני בחורים מנסים לפרוץ
את מכוניתו של רובינשטיין.
הוא רץ החוצה, והצליח לתפוס
אחד מהם. השני ברח. הראשון
ניסה להחליץ מאחיותו של דודו,
אבל לא היה לו שום סיכוי -
נהג-מאבטח הוא מתמחה בקרב
קונג'פו. בסופו של דבר הגיעה
המיסטרסה.

■ מי משאיר פרווה ונעליים
יקרות במכונית? סוניה דויד
רכזה הצנוורה לסרטים ולמחזות.
כשבוע שעבר היא היתה עסוקה
באירגון הקרנת סרט חדש,
ובאותו הזמן, באור היום, נפוצה
מכוניתה, השלל: מעיל פרווה,
שהיא אינה יודעת מה ערכו (מת-
נה מידר שאיתו טיילה בלונדון,
שטען שהמעיל שהיא לובשת
אינו די מחמם ושני ווגות נעי-
ליים איטלקיות, העולות 400
שקל הווג.

■ הזמרחון דודו פישר,
כוכב עלובי-החיים, נוהג במכר
גית אמריקאית ישנה. לפני
ההצלחה המטאורית התגוססה
על המכונית מדבקה, שחולקה

י"הארץ מדבר בשפה שלי"ו

אריק פרידמן

עיתון לאנשים חושבים

יורם שפירא נפטר בתאילנד. יובל גנז ניצל. הוא חלה בטיפוס, ודאג בעצמו לכך שיכינו אותו במסוק. לפני שחלה הצטלם עם מקומיים לרגלי ההימאלאיה (למעלה)

חילוץ ממזות בנפאל

אומר יובל "קטמנדו הצטיירה כר"י מיוני כעיר אגרית. מצאתי אותה עיר יופי עיני דור" ■ (המשך בעמוד 18)

מפות, מזון וכדומה. בקטמנדו מקבלים את אשרות השהייה ומדווחים לשגרירות הישראלית במקום על הימצאותם שם.

תיירות, אך מהווה עבור המטיילים בסיס להתארגנות לקראת היציאה למסלולי ההימלאיה השונים, הנקראים בפי כל טרקים. שם רוכשים ציוד,

ממחלת טיפוס הבטן שלקה בה במהלך מסעו.

אל מרגלות הר-אברסט

ל סני שלוש שבועות התקבל טלסק במישרי החוף בירושלים, שלפיו זקוק יובל לפינוי במסוק לבית החולים בקטמנדו. לא נמסרו כל פרטים נוספים. את הידיעה החסרה הזאת העביר מישרי החוף למישפתו של יובל בקיבוץ. נוסף על כך התבקשה המי שפחה להעביר ברחיפות סכום של 1500 דולר לכיסוי הוצאות ההעברה, שאם לא כן יובל לא יטופל. שלוש ימים היתה המישפחה ללא ידיעה ברורה מה בעצם קרה לבנם, ומה מצבו. התחנה הראשונה במסעם של נעמה ויובל היתה יוון. כעבור שבועיים טסו לבנקוק, בירת תאילנד. 10 ימים טיילו בתאילנד, ככונה לחזור לשם אחרי טיולם בנפאל.

מ סוקיהחילוץ הגיע לכפר קונדה ארבעה ימים אחרי שיובל הועבר על גבי חמור לבית החולים הקי טן שבכפר, כשהוא סובל משילשולים, הקאות, סחרחורת וחום גבוה.

הרופא הגניוילנדי ואשתו הרופאה, העובדים במקום, לא זיהו את סוג המחלה שיובל לקה בה, ומשום-כך גם לא זכה בטיפול הנדרש.

כשהגיע המסוק והעביר אותו לקטמנדו, בירת נאפל, היה ברור לו ששם הוא יזכה בטיפול המתאים. הוא לא ידע עריין ששם יתיים טיולו, וינפץ חלומה להגיע עד למרגלות הר-אברסט.

את הטיול הגדול למיזרח הרחוק תכנן יובל גנז (24) עוד בימי שרותו הצבאי ביחידה מוכתרת של גולני. כשי השתחרר מהצבא, חזר לקיבוץ בית אלפא. אחרי שנתיים בקיבוץ יצא יובל לעבוד בחקלאות באזור נהלל, כרי לחסוך כסף לטיול הנכסף.

כצעירים ישראליים רבים, התלבט גם יובל בין טיול לדרום-אמריקה לבין טיול למיזרח הרחוק. הפור נפל על המיזרח. הסיפורים הרבים ששמע מפי חברים שחזרו, אורח-החיים הבלתי מוכר, נפלאות המיזרח, כל אלה הכריעו את הכף.

לפני שלושה חודשים יצאו יובל וידידתו נעמה את הארץ כדי להשביע את יצר-ההרפתקנות שלהם. מוקדם הרבה מכפי שחשב חזר יובל ארצה, רוח 11 קילוגרם, חיזור וחלש, מחלים

הארבעה לפני היציאה לטרק: אייל, נועה, צביקה, יובל שילשלתו, היקאת, זה היה טיפוס

צילום: יעקב יעקוביץ

ריבקה מיכאלי:
"שום מנחל לא אמר לי שאינני רעננה"

במיסגרת מה שזפה לפינוי: תופנית ופני" (על שם ממציאה, מנהל-הטעויות חיים ופני) מורסם פי החופנית "שיבה" למסובה" חצא "לחופשת רוענו": מויד עם תום השפיתת, הניתו לריפחה מופאטי, הפנתח הפופולארית של "שיבה למסובה", ושאתתי אותה אם שמעה עם חפוני לה.

קראתי בעיתון
 אני מקווה שזה כמו כוח-עליון, שמישהו יחליט כבר בשבילי.

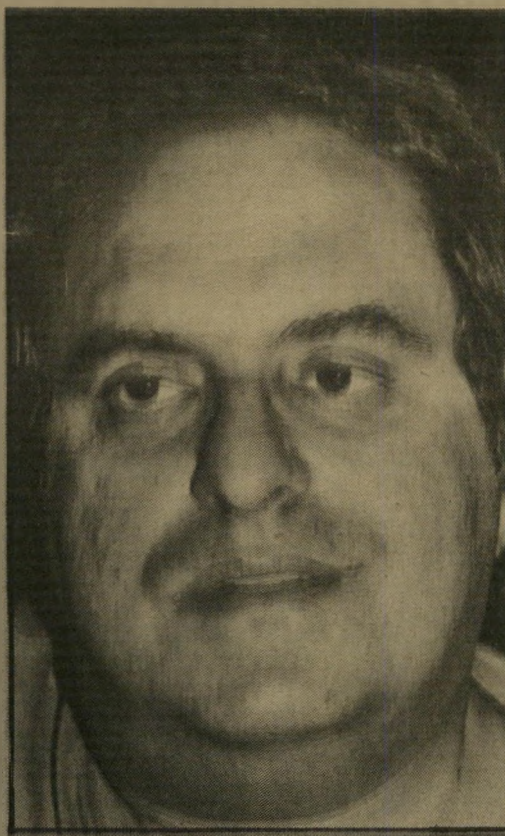
שידור

● **פלומה:** היו לך חייהו-מרישה עוד קודם לבון כבר נמאס לי ומכיוון שאני ברשותי עד היום מיכתב-מורה על שודתי, גם לא ניתן למטר אחת.

● **אני שומעת יצאת התמרה-מקולד:**
 זה לא בלי-כך יפה, אבל ככה נהוג בטלוויזיה. כבר עברתי זאת בעבר: אני עברתי, מני (מאר) עבר. פעם, בשנתב שעומדים להוציא אותנו לחופשה ואמרת לי על חופשתי ב"סיבה למסיבת". עלי-כך בעיתון, נקראתי לניוסט.

עכשיו קראתי שאני "זקוקה לביענו", מעולם לא קרא לי את מנחל אחי בטלוויזיה או ברדיו ואמר לי שאני לא רעננה, לחופש מנחל-הרדיו אמילו החמיר לי על חופשתי ב"סיבה למסיבת". שלט מתיינה איי-הבנות: גהייתי לעבוד בתוכנית והשקעתי שם את כל המרש, אבל אם זה יימסם — אז לא יהיה. יש לי עימוקים אחרים.

(דמות ברב)

צילום: יעקב יעקוביץ

לירון צ'רני:
"מנחם בגין ידע על הקשר ויצמו-סארטרו"

הראשונה אני עומע שלאתר השכפמי קמפי-היוודי כניום קשר מאחורי הקלעים בין עוז וייצמן לבין גימי מארט, באמצעות איש-הקשר ליאון צ'רני" = כך סיפר ראש-

מדיניות

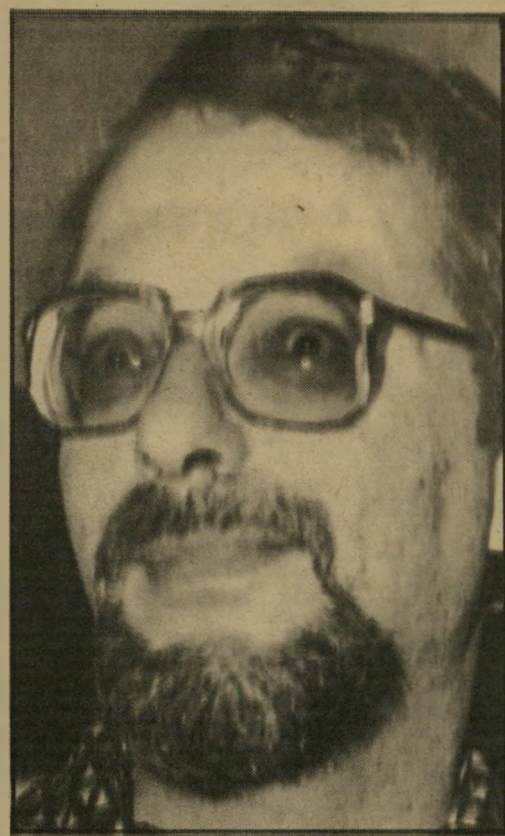
הממשלה לשעבר, מנחם בגין, לדן פתור (בשעתו). שוחות על השלום מהמרטמות בימים שלח ב"דיעות אחרונות", הנימה חכועסת שליוותה את דברו בגון בזמנו, לא פסחה כחוק-השבוע על "איש הקשר", ליאון צ'רני, שאתתי אותו מדוע.

זה בולשיקו בי-4 בדצמבר 1978 קרא לי בגין למישררו. אני זוכר איך הבאתי לו מתנת-הגובה מהנשיא קארטר. הוא ביקר או נודעת את שרה-חוזא האמריקאית, סידרום ואנס, ואף כינה אותו "אנטישמי".

הוא היה מאוד בתמונה. שום-דבר לא נעשה מאחורי גבו.

● **אתה מכנה בעצם את בגין שקרן?**
 אינני מכנה אותו, הסובלילת, שקרן הוא שיהר את השתלשלות המאורעות למיטב זיכרונו.

עלימי וזכרוני הוא ידע, ועוד אידן (דמות ברב)

צילום: יעקב יעקוביץ

ריב בן-אליעזר:
"בטווח הארוך, סבא שלי יישפט נכונה"

ביום הראשון גיליתי ידיעות נוצרות בעיתונות, המבשרת על "שטח האופרה השותי לפונה דויד בן-גוריון, שיועד משה-מזרח", טילפתי ל"נפד של", ויום בן-אליעזר, ושאתתי אותו האם נמא פטח.

- **יש בריחה**
- **השתתפו אהימים למיניהם?**
 נפחו על השרים, נרמח לי, פרט למשה גיסי ואריאל שרון.
- **העומדה שהטקס לזכר ספר נרחק לשוליים לא מטייידה איתך?**
 לא, זה לא מטריד אותי, המדינה מלאה בן-גוריון, פול מקום, בטווח הארוך של החיטוריה — סבא שלי יישפט נכונה.
- **אולי הוא מתחיל להירחם לשוליים, מטייידן שהרשים להנחתתו אינו מיוחריה?**
 הטפס של השבוע היה טפס ממלפתי, שאר — זה פונקציה של למידה, ושנה שעברה דווקא ניסו לעבול פתוכנית-הלימודים פמתיחסת הגות נענינו של סבאו לא רק מרטים ביוגפיים — נודר, גריל, אעל — אלא עקרונות, הונו, העיונות משלו, לא ניתן

בן-גוריון

עריין לעפות את החשפעה לטווח ארוך, הייתי מעדיף, בטובן שילמדו עליו יותר, תחת שיקראו בתיאפוז על שמו.

● **נמח לנחה פמישמו אחד פיער היית רועה שיופרי את ספר,**
 הייתי רועה שידעו איך הוא תפס את המדינה. קשה לנסח זאת פמישפט אחי.

● **פשוטת מיששטיים?**
 השון לי שידעו שהוא חתנגר למדינת דביל-אומית, רביס ממי שמדינים בפיקול קשמו, לא אומרים את האמתו סבי לא היה מוכן שמיעוט יהודי ישלוט על רוב ערבי. הוא היה מוכן להמפטר על גבולות. השון לי גם שידעו שהוא היה בעד הפרחת המידבר, ואיני מדבר רק על המידבר הפיסי — גם על המידבר האנושי. (דמות ברב)

(המשך מעמוד 15)

מגיעה. קראנו לה עזה כי היא נראית כמו עזה ביום שבת, כשהישראלים באים לערוך בה קניות. לטרק הראשון יצאו יובל ונעמה ביחד. שבועיים וחצי הם ראו טבע, פגשו במקומיים, ערכו מסע הכנה לקראת הטרק הגדול, המכונה בפי כל הטרק של האברסט. המטרה היתה להגיע עד למרגלות הר האברסט, לנקודה שממנה מתחילים לטפס. לפני היציאה לטרק הגדול נפרדו יובל ונעמה. כל אחד מהם בחר מסלול טיול אחר. יובל חבר לשלושה ישראליים אחרים שפגש בטרק הקודם —

גם לא הרריך אותו. בזמן הטיול הוא נהג לשים סיפות ייחודיים במים ששתה כדי למנוע זיהום. המזון העיקרי שאותו אכל במהלך הטיול כלל אורז ותפוחי אדמה מבושלים. בתחילה חשב יובל לצאת לטרק קטן נוסף ולחזור לטייל בתאילנד אחרי שיסיים את הטרק הגדול. אך תכנונים לחדר ומציאות לחדר. ביום שתכננו הארבעה לצאת מקטמנדו, חש יובל ברע, ולכן נדחה מועד היציאה ביום. למחרת לקחו הארבעה אוטובוס שהובילם לעיירה קטנה ששמה ג'י. מצויידים בשק"י שינה, מעילים חמים, מעט מזון ומעט

גילות בקטמנדו בשעת ההחלמה. מצאתי אותה עיר מנויחה

צביקה אייל ונעמה. יחד תכננו את היציאה לטרק הגדול. על-פי התכנון הם היו אמורים לסיים את המסלול כעבור חודש. כל יום הליכה אמור היה להסתיים בכפר או באזור מנוחה, המכונה "לוג", כדי שיוכלו להצטייד ולהתארגן לקראת יום המחרת.

את המסלול עשו בקצב איטי. הלכו בכף. האוויר הגבוהים בהם החמצן באוויר הוא דליל ורושים התסגלות, לכן ההליכה היא איטית ויש צורך בתחנות כיניים. אחרי תישעה ימי-הליכה, חש יובל לראשונה כי הוא חולה. החלשה אחזה בו וההליכה קשתה עליו. באותו היום תכננו הארבעה להגיע לעיירה נקודת נאמצ'ה. זוהי עיירה המהווה נקודת התארגנות לפני תחילת העלייה אל מרגלות הר האברסט. בעזרת חבריו הצליח יובל להגיע לעיירה עליאף קשיי ההליכה, אולם עברו הסתיים הטיול במקום שממנו למעשה היה צריך להתחיל.

בחמור ובמסוק

לפני שיצא יובל את הארץ, הוא נסע למישרד-הבריאות בעפולה. יובל רצה לברר האם יש צורך בחיי סונים כלשהם למחלות הנפוצות במיוחד. במישרד-הבריאות נאמר לו לקחת כדורים נגד מחלת הכולירה. בדעבר מסתבר כי באותה עת היתה בנאפל מגיפה של צהבת ומלריה, אך מישרד-הבריאות לא ידע על כך, ולכן

במדרינה

מישפט

המכונות אשמה!

הסניגורית ביקשה לקחת את המכונות מהנכה כדי למונע ממנו להשתתף בפריצות.

אילנה אלון

יעקב שטח הוא רק בן 26, אבל חולה במחלה הנוראה של ניוון-שרירים. מתי לתו גרמה לו לשיתוק כחלקו התחתון של הגוף, והוא נזקק לכסא-גלגלים כדי לנוע.

אמו, אשה קשת-יום העוברת במשק בית, חסכה אוכל מפיה וקנתה לבנה מכונות, כדי שיוכל לנוע ממקום למקום ולהנהיג מעט מחייו. אבל מסתבר כי דווקא המכונות היא שהביאה על הצעיר הנכה צרות צרורות.

כגלגל נכותו ומחלתו, החל שטח מדקק לסמים, והפך מכור להם. חברים משכונת-התיקוה, שם הוא מתגורר, התחילו לנצל את חולשתו לסמים ואת מכונותיו. הם הבטיחו לשטח סכומי כסף, כדי שיעזור להם להגיע למקור מות-פריצה, יחכה להם ויעביר כמכונות תו את הסחורה הגנובה.

במשך השנים צבר שטח כמה הר-שעות כעבירות-דרכוש כאלה, למרות שאינו יכול כלל ללכת, בתיהמישפט הקלו תמיד בעונשו של הנכה, וגזרו עליו קנסות ועונשי-מאסר על-תנאי. אבל בחודש יולי השנה ראה בית-הדין מישפט כי אין די בעונשים קלים. אחרי שהרשיע את הגכה בעבירת-פריצה נר-ספת, גזר עליו בית-המישפט עונש-מאסר כבד של 15 חודש, ועוד 18 חודשים מאסר על-תנאי. בית-המישפט דחה את ביצוע העונש, כדי שהגכה יוכל לעתור לנשיא-המדינה ולבקש תנינה. אלא שיתם אחד בלבד אחרי מתן גזר-הדין נתפס שטח שוב על-ידי מישטרת-נתניה, כאשר הוא מסייע לפ-ריצה.

צרכים במיטה. השופטת עדנה בקנשטיין החליטה כי הגיע הזמן ללמד את שטח לקח. היא קבעה כי הוא פגע-רע, החוזר לסורו ואינו לומד מעונשי בית-המישפט. היא קבעה כי נכות איננה מתירה לעבור עבירות ללא עונש, וגזרה על שטח 41 חודשי-מאסר בפועל.

אילו היה בית-סוהר מתאים לנכים, יתכן ששטח היה נושא את גורלו בשי-קט. אבל בית-החולים של כלא איירון

שיכתי לבדי על החמור הייתי בטוח שלא אניע למעלה. זו עליה של 400 מטר. הייתי חלש מאוד, שילשתי, הקאתי, מה לא? זה היה סיוט. בית-החולים נמצא בגובה של 3900 מטר מעל גובה פני-הים, החמצן דליל והנשימה קשה. בבית-החולים שהה יובל ארבעה ימים. ביום השלישי לשהותו שם הגיע צביקה, אחד משלושת הישראלים שעמים יצא לטרק. למחרת היום הגיע מטוק הפניני. מאוחר יותר הסתבר ליובל שהמסוק התעכב ביום שבאותה עת נערכה בקטמנדו ועידת ראשי-מדינות-האזור. המסוקים יועדו לצורך הנגה על ראשי-המדינות. רק בהתערבות השגריר הישראלי, ברוך גילעד, אצל רמטכ"ל צבא נאפל, נשלח המסוק לחלץ את יובל ולהעבירו לקטמנדו.

רופא ישראלי

בקטמנדו

כשהתקבלה בקיבוץ בית אלפא הידיעה על יובל, נקרא אחיו, יואב, למוכירות הקיבוץ. יואב מסר את הידיעה להורים. אחרי שהי-עבר סכום הכסף הנידרש למישרד-החוץ בירושלים, נוצר קשר טלפוני בין המישפחה לבין השגרירות הישראלית בקטמנדו. השגריר, ברוך גילעד לא ידע על מצבו של יובל עד שהגיע במסוק לקטמנדו. הנסיגות לברר מהו מצבו באמצעות טלסק למישרד בנאמצ'ה עלו בתווה.

בשדה-התעופה בקטמנדו המתין ליובל מזכיר השגרירות, אהרון רם. רם העבירו מיד ל"ר אלי שוררן, רופא ישראלי, המתגורר עם מישפחתו בקטי-מנדו מזה שישה חודשים ועובד בקלי-ניקה קבוי. הוא זיהה את המחלה כטיפוס הבטן, והחל מיד בטיפול אנטיביוטי.

היות והקליניקה היתה קטנה היה צורך להעבירו לבית-מלון. המזכיר רם וה"ר שוררן דאגו ליובל לחדר בבית-מלון וסעדו אותו עד מועד חזרתו לארץ.

ברוך מקרה, לפני שעלה לחדרו בבית-המלון, ראה יובל את זוג חבריו הישראליים, גיא ואורנית, שהגיש שלח מיכתב שבוע קודם לכן. השניים נשארו לטפל ביובל בזמן מחלתו. מצבו של יובל היה עדיין חמור והמישפחה בארץ החליטה לשלוח את אחיו יואב לקטמנדו כדי להחזירו ארצה. שבועיים אחרי אישפוזו חזר יובל לארץ בליוויית אחיו.

הוא עדיין נמצא בשלבי התאור-ששות. חלש וחיוור הוא מביט במאות התמונות שהספיק לצלם, מחליף חוויות עם יואב על השבוע המשותף שהיה להם בקטמנדו, עוד לא חושב על הטיול הבא. רוח ההרפתקנות יצאה ממיפשישו. אולם גורלו שפר מגורלו של מטייל ישראלי אחר — יום שפירא, שמת בתאילנד ממחלת המלריה לפני שבוע.

פרקליטה לירדסקי

חיוו ענולים מאוד בלעדיו...

ביקשה מבית-המישפט בעירעור כי יטול את מכונותיו של שטח, ויקטין את עונשו. למרות שהמכונות היא רגליו של הנאשם, אמרה הסניגורית לבית-המישפט, וחיוו עלובים מאוד בלעדיו, הרי מוטב כך מאשר החיים הנוראים שנגזרו עליו ככלא. העירעור נשמע בבית-המישפט המ-חיוו בתל-אביב, כאשר שטח אינו נמצא כאלום. התברר כי במרתף בית-המישפט, שבו מוחזקים האסירים, אין כסא-גלגלים. מכיוון ששטח אינו יכול להשי-רב לשאת אותו על זרועותיו לאולם בית-המישפט, נאלץ האסיר לשהות במרתף, הדיון בעירעורו.

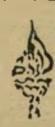
סקס ועסקים
ללא שותפים סמויים
אנו מספקים:
* מכשירים למניעת
ציתותים בטלפון
* שרות לגילוי מיקרומונים
מושתלים
* מגלי מתכות
* מזכירות אוטומטיות
רדיו דוקטור בע"מ
שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

תן טרמפ
לחייל

לא כל אחד יכול לקרוא מודעה זו!

אזרח נכבד,
בישראל חיים כ-8000 עוורים, מרביתם חיים מקצבאות הביטוח הלאומי וזקוקים לעזרתך. ההכנסות ממבצע "אור לעוור" מסייעות למרכז ולאגודות למען העוור לזום לקיים ולפתח שירותים שמטרתם שיפור רמת חייהם של אלפי עוורים. בחודש דצמבר יפקדו את ביתך תלמידי בתי-הספר על מנת להעלות תרומה למבצע "אור לעוור". קבל אותם בסבר פנים יפות ותרום בעין יפה. ההכנסות מתרומות אלו קודש לרווחת העוור החי בתוכנו. עזור להם לעזור לעצמם.

המרכז לעוור בישראל. שד' בן-גוריון 94 תל-אביב טל' 5448111.

ריבקה על מיטתה במוסד, ליד הילדה הנכה בתישבע
רק כשהייתי ילדה קטנה ריחמתי על עצמי

ל ריבקה שטרומב בת ה-20 יש פנים יפהפיות, שיער שחור וארוך, עיניים גדולות ועירניות, אף סולר. בכל זאת אין היא צעירה רגילה. ריבקה חולה במחלת עצבים נדירה. בעולם כולו רק מעטים לקו במחלה הזו. היא מרותקת למיטה, מבלי יכולת לזוז. נחמשים השנים האחרונות מתגוררת ריבקה בא"ן, מוסד לילדים נכים בירושלים. במיטתה הכניסה הגדולה של א"ן, עשרות עגלות נכים ועליהן יושבים ילדים. הם מסייעים את עגלותיהם במהירות. ילדים בני 3 ו-4 מסתובבים על עגלות הנכים שלהם במיומנות. למרות הצפיפות הרבה אין הם נתקלים זה בזה, עניין של נסיון. אומר אחד הילדים: "לפעמים אני מרמזין לעצמי שזה מישחק של מכוניות המתנגשות בלונה פארק". כמבט מהצד זה באמת נראה כך, אבל כאן אין קמים אחרי המישחק.

במיטה באוניברסיטה

ב אין כל העגלות נולדת ריבקה מרחוק. יש לה עגלה מיוחדת, מין מיטה נוסעת. אין היא יכולה לשבת בעגלות נכים רגילה.

בקצה המיטה הנוסעת שלה יש מכשיר קטן ושחור. כשהיא נוגעת בו קלות, המיטה נוסעת.

ריבקה לבושה לפי צו האופנה. חולצה ורודה, מכנסיי טרנינג תואמים, עגילים ושרשרות ורודים, וגם הגרביים ורודים. נעליים אין לה. אין היא זקוקה

השרירים. הרופאים היו מספרים לי בגלוי כל מה שידעו. לא הסתירו ממני דבר.

"קשה לי לספר איך היגבתי. זה לא היה בום של יום אחד, זה היה תהליך ארוך וממושך, היה לי זמן לעכל את זה.

"רק בהתחלה, כימים הראשונים

קרובי מישפחה. פיתאום אמא עצרה אותי ושאלה: ריבקה, למה את הולכת כל-כך מוזר?

"כשראינו שהתנועות הללו לא עוברות לי, הלכנו לרופאים. בהתחלה גם הם לא ידעו מה זה. אחרי בדיקות מרובות הודיעו לי שיש לי ניוון שרירים, ושהמצב יחמיר עם השנים."

ריבקה אינה

מאמינה בדמעות

אחרי שהודיעו לי, לא הבנתי מה קורה איתי. הייתי בטוחה שזהו עניין חולף, חלום רע שיעבור. עדיין חלמתי על קאריירה של רקדנית. אחרי-כך הבנתי שלא אהיה, והחלומות היו צנועים יותר. חלמתי להיות גננת."

"לא ריחמתי על עצמי!"

כ מה חודשים אחרי שגילו את מחלתה, הצטמצמו הביקורים שלה בבית-הספר.

"התחלתי ללכת לבית-הספר רק שלוש פעמים בשבוע. גרנו בקומה השלישית, כלי מעלית, ולא יכולתי לרדת ולעלות.

"בבית-הספר כבר לא הלכתי. קנו לי עגלה, וישבתי בתוכה. הילדים בכיתה לא קיבלו את זה בהפתעה. הם היו איתי בכל השלבים.

"כשהמצב החמיר, לא יכולתי ללכת עוד לבית-הספר. נשארתי בבית לבר. הייתי בהסגר ממש. לא יצאתי מהבית, והילדים מהכיתה פחדו כבר להתקרב אלי, וניתקו קשר.

"הביאו לי מורים פרטיים הביתה, ובשאר הזמן קראתי ספרים, המון, מכל הסוגים והמינים. זה מה שהיה לי לעשות."

ריבקה משוחחת בחופשיות על מה שקרה לה. על הרגשות שלה אין היא כמעט מדברת. "אני סגורה, לא אוהבת להיפתח ולספר על מה שאני מרגישה." ככל זאת היא אומרת בחצי-פה: "הייתי מקנאה בילדים האחרים. הייתי סגורה בבית, ורציתי להיות כמוהם."

שי כרם, צילם: אבי ולדמן

(המשך בעמוד 20)

מאוחר יותר התברר שהמחלה של ריבקה שונה. בגלל נדירותה, כמעט לא ידעו עליה דבר. השם המיקצועי של המחלה מסובך, היא מחייבת, "במילים פשוטות מדובר כאיוון עיצבי לקוי, הגורם לפעילות יתר של

תנועות שלא שלטתי בהן. בהתחלה לא התייחסתי לזה. הייתי ילדה קטנה, ולא הבנתי מה זה. התעלמתי ואפילו לא סיפרתי לאמא. "אני ווכרת את הפעם הראשונה שבה היא שמה לב לזה. נסענו לבקר

חברותי. נורא אוהבת ללכת לגן. כמו כולן." כשהיתה בת שבע, התחילו להופיע הסימנים הראשונים של המחלה. "פיתאום התחלתי ללכת בצורה מוזרה, מבלי שרציתי. יצאו לי כל מיני

ריבקה בראשית המחלה

ריבקה בת 3, לפני המחלה

להן. היא עורכת לאורחיה סיור בנתי החולים, מציגה בנאוה את המכשירים השונים. במחלקת הילדים היא צובטת, מחבבת וקוראת בחיבה בשמות הילדים הקטנים. היא יודעת מה הבעיה של כל אחד כאן.

מי שמחפש סיפור טוחט-דמעות לא ימצא אותו אצלה, למרות שיש לה כל הרכיבים לסיפור כזה. אין בפיה פטוקים כמו "למה זה קרה דווקא לי?" או "אני בוכה כלילות".

"היצר הטיבעי של האדם הוא לחיות". היא אומרת. "מי שלא רוצה לחיות, משהו אצלו לא בסדר. מכיוון שאני רוצה לחיות, אני חייבת ללמוד ולהסתדר עם מה שיש לי."

לפני שבועיים היא החלה ללמוד פילוסופיה באוניברסיטה העברית בירושלים. החלום האמיתי היה ללמוד מישפטים. אך בגלל חוסר תנאים מתאימים לנכים בפקולטה למישפטים בהרצה צופים, נאלצה לגנוז אותה. עוד חלום שנופץ אל מול המציאות.

הדרך לאוניברסיטה היתה קשה. לעיתים נראתה בלתי-אפשרית. כעזרת כוחרצון הגיעה לזה.

"אני נוסעת לאוניברסיטה באמבר לנס מיוחד. הוא מביא אותי עד לשם. באוניברסיטה עצמה אני מסתובבת כמיטה שלי. כן, אני יודעת שזה מושך תשומת-לב, אבל זה לא איכפת לי. מי שרוצה, שיסתכל. בהרצאות אני מבקשת מסטודנטים שיכתבו לי את החומר. אני מביאה להם נייר-העתקה. גם אני אעזור בכל מה שאוכל למי שיבקש ממני."

לא רקדנית

היא נולדה בקריית-מוצקין. בת 7 בכורה להורים מאושרים.

"הייתי ילדה יפהפיה", היא נזכרת. "תמיד, בחתונות המישפחתיות, כולם היו מסתכלים בי, כמה שאני יפה. אמא סיפרה לי שלא היו מורידים את העיניים ממני."

ילדה רגילה. "לא שוכנה מדי.

* השם המדעי: דיסטופיה מוסקור לריה דיפורמוס."

ריבקה אינה מאמינה בדמועות

מכשיר אחד שיתמוך בו. הוא היה ממש חנוט בתוך המכשירים. אבל בעיניים שלו ראו רצון לחיות. "הוא ממש שבה את ליבי. הוא היה מוכשר, והיה לו המון שכל. אחרי כל הטיפולים הוא נפטר. היה לי נורא קשה עם זה."

בית משלה

לפני שנתיים הגיע לארץ מהנרס בריטי כדי לתכנן לה את העגלה הנוסעת. אחרי הביקור כאן הוא הזמין אותה לאנגליה, כדי שיוכל להתאים את העגלה למידותיה המדוייקות.

סיירו לי במטוס שלושה מקומות ישיבה. שכבתי עליהם והרגשתי נהדר. איזה הרגשה כייפית! לא האמנתי שאני בשמיים, זה נראה לי משהו אדיר. להיות למעלה, רחוקה מכל העולם, ורואה את העננים מקרוב.

"ביקרתי שם במסיואונים ובהצגות, זה עשה לי חשק לטייל עוד בעולם.

"היום העגלה עושה לי המון בעיות. היא מתקלקלת לעיתים תכופות, וגורמת לי לעומת-נפש גדולה. פעם, כשלא היתה לי עגלה, ידעתי שאני לא זווה, והוהו עכשיו, אחרי שהתרגלתי, כשהעגלה מתקלקלת, זו הרגשה נוראה.

"לא מזמן התקלקל המנוע. יותר מחדש עבר, ולא תיקנו אותו. התקשרתי בכני ואמרת שישנתי הלימודים באוניברסיטה נפתחת, ואני לא אוכל להתחיל ללמוד בלי העגלה. רק אז תיקנו לי אותה."

ריבקה אומרת שהיתה רוצה לעזוב את המוסד לדירה משלה. "אני יודעת שזה יהיה קשה, בלי שותף לא אוכל להסתדר. גם מבחינה כלכלית זה יהיה לא-קל. אולי אתן שיעורים פרטיים, וכך ארוויח כסף.

"למה אני רוצה לעזוב את המוסד? אני כבר בת 20, זה לא נעים להיות עם עוד ארבע בנות בחדר. אני רוצה פרטיות, חיים משלי.

"קשה גם לחיות בסביבה של נכים. אני מנסה כל הזמן ליצור קשר עם אנשים בריאים. כשנמצאים עם נכים, אז חיים כל הזמן בתוך המעגל הזה של הנכות, לא יוצאים ממנו."

בלי אלוהים

על המראה המטופח שלה היא אומרת: "צורה חיצונית היא כרטיס-הביקור של כל כך-נאדם, ובטח של נכה. לאנשים יש רתיעה ראשונית מנכה, ולכן חשוב לי להיראות טוב.

"אני קונה המון בגדים. תמיד כשאני באה הביתה לביקורים, אבא צועק עלי: "הארון שלך מפוצץ מבגדים, כשביל מה את צריכה כליכר הרבה?"

"להתלבש אני יכולה כמעט לנדר, צריכה רק קצת עזרה. במשך השנים לומרים להתגבר על הפעולות היום-יומיות בעזרת כל מיני טכניקות.

"פעם הייתי נוהגת לבקש בקשות מאלוהים, היא מודה. "היום לא. אני לא מאמינה באלוהים. אבל זה לא קשור למצב שלי, היא ממחרת להבהיר, נכון שחלק מאי-האמונה זה בגלל חוסר-הצדק בעולם, אבל זה לא עיקר הסיבה. אני הגעתי למסקנה זו אחרי שקראתי ספרים על הנושא."

על העתיד היא אומרת: "הייתי רוצה להתחתן וללדת ילדים. המחלה שלי היא לא בגנים, ואין סיכויים שהיא תעבור ללאה. אני רוצה להתחתן עם כך-נאדם בריא. נכה אחד בבית זה מספיק, לא?"

למרות הריאליזם, האחיה במצבי אות, גם אם היא קשה ומכאיבה, ההתקדמות בלי שמץ של רחמים עצמיים, האם אינה שוקעת לפעמים בכל זאת בחלומות? "לא. אין לי שום חלומות. יש לי שאיפות, ואני אנשים אותן!"

לבסוף היא מוכנה להודות, "יש רק חלום שתימצא תרופה למחלה שלי." ואחרי-כך, בקול קטן: "אני יודעת שלא!"

"מה אומרים? ברר-כלל אני שומעת לחישות בסיגנון שלי: מיסכנה, כליכר יפה ונכה." "שיגירו. יש גם כאלה שלא מבינים למה אני על מיטה נוסעת, ומבקשים ממני סיכוב. לאלה אני אומרת: כבקשה. רוצים להתחלף איתי?"

חבר בן 3

כשהיתה בת 15, גיבשה לעצמה החלטה לעבור למוסד אלון. הבנתי שאם אני אשאר בבית לא ייצא ממני כלום. הרגשתי שאני דורכת במקום, ולא מתקדמת.

"אמא ואבא נורא לא רצו שאעזוב למוסד. אמא, כמו כל אמא, היו לה הסיבות האמהיות הרגילות. אבא הסכים לבסוף ואמר שאני צריכה

ריבקה בחדרה במוסד

הימים הראשונים במוסד היו נוראים. למרות הקשיים, החלטתי להישאר!

לעשות מה שטוב לי. אני הייתי נחושה בדעתי לעבור.

"את הימים הראשונים כאן אני זוכרת כמעורפל. היה לי בלאגן. העבירו אותי ממחלקה למחלקה. היה לי נורא קשה. פיתאום לעבור מהבית המפנק, מהחרר הפרטי שלי, לחדר עם ארבע ילדות. האמא הצמודה, שדאגה תמיד, היתה חוקרת-חוק ממני.

"חוץ מזה גם לא הסתדרתי עם הילדים האחרים. הייתי סנוכית.

"הימים הראשונים היו נוראים. הייתי מדברת המון בטלפון עם ההורים. אבל למרות הקשיים, החלטתי שאני נשארת כאן. עם הזמן גם התחלתי להתרגל למקום, ולהכיר ילדים אחרים."

או עוד לא היתה לה המיטה הנוסעת. היא שכבה מרותקת למיטתה, בלי יכולת לזוז. רצייתי מאוד ללמוד, אז סידרו לי טלפון מיוחד לכיתה בבית-ספר רגיל. ככה למדתי, היה קשה מאוד ללמוד בצורה כזאת, ואחרי תקופה נשברתי מזה. הבנתי שאין מנוס ממורים פרטיים."

לכתוב היא יכולת רק בקושי, ולכן עברה את בחינות-הבגרות בעליפה, גם את הבחינה בחיבור. בגיית לעצמי חיבור בראש, וסיפרתי אותו לבוחן."

את כל הבחינות היא סייעה בהצטיינות. כממוצע: 9.9. נוסף על לימודים היא קראה סיפרי פילוסופיה, גות ויהדות, וגם נורא אהבתי לכתוב שירים. בהתחלה, כשהייתי קטנה, הייתי סגורה יותר, כתבתי על פרפרים ופרחים וקיש וחורף. בעיקבות כמה מיקרים שקרו לי, שזיעו עלי, אותי, התחלתי לכתוב גם על נושאים אחרים, רציניים יותר.

"אחד המיקרים שהכי זיעו עלי אתי היה של תינוק נכה, שהיה במוסד. הוא היה בן 3, ואני אימצתי אותו. הוא היה ממש במצב גרוע. כל יום חיברו לו לגוף

(המשך מעמוד 19)
ומיד היא מוסיפה: "אבל זה היה רק כשהייתי ילדה. חוץ מזה, אף פעם לא ריחמתי על עצמי. הבנתי מהר מאוד שזה המצב שלי, ושאני צריכה להתמודד איתו ולחיות עם מה שיש. בן-יארם המרחם על עצמו לא מגיע לשום מקום. ואני לא עושה השוואות עם אחרים.

"אני חיה בלי קשר למה שקורה בחוץ. אני ריאלית, רואה את הרכבים כמו שהם, וזוהי אותם. כל הזמן אני מסתכלת קדימה, הלאה, מהעבר אני רק לומדת. אף פעם לא בכיתי על המצב שלי."

מרי פעם היא מפסיקה לדבר, ילדים אחרים מהמוסד עוברים לידה, מתעניינים במעשיה ומשוחחים איתה. מדברים על ילדה שלא הסתדרה במוסד, שחזרה אחרי תקופה קצרה

להתאחד למען השלום!

היום לפני 40 שנה החליטה עצרת האו"ם על הקמת שתי מדינות, יהודית וערבית, בארץ הזאת. מדינת ישראל קמה. המדינה הפלסטינית, שעל הקמתה הוחלט, לא קמה עד היום. היא הותירה חלל ריק; חלל המתמלא במלחמות בשפיכות דמים, בשנאה, בגזענות. על כן הוכרז התאריך הזה כיום הסולידריות הבינלאומית עם בני העם הפלסטיני, ובתור שכזה מציינים אותו היום אנשים ברחבי העולם.

אנו אומרים: לא יתכן שלום, לא יתכן שלווה, לא יחיה לנו עתיד בארץ הזאת - כל עוד לא יזכה העם הערבי הפלסטיני להגשים את זכותו להגדרה עצמית, ולהקים את מדינתו העצמאית לצד מדינת ישראל.

בזאת אנו, חברי הנהלת הרשימה המתקדמת לשלום, קוראים לכל הכוחות המתנגדים לכיבוש ולסיפוח, לגזענות ולאפליה; אל הנהגות מפ"ם, ר"צ וחד"ש; ואל כל תנועות השלום ושוחרי השלום, המאורגנים והבלתי-מאורגנים - לשתף פעולה במאבק בלתי מתפשר למען שלום ישראלי-פלסטיני ולמען שוויון זכויות לכל אזרחי ישראל, מאבק שיתנהל בכל המקומות ובכל המשורים, בכנסת וברחוב, בכל תא מתאיה של החברה הישראלית.

הרשימה המתקדמת לשלום

ת.ד. 31109, ת"א.

קח ברווז הביתה

כל טוב סיני יגיע לביתך היישר ממטבחך של המסעדה הסינית "ברווז הזהב".

צלצל - 03-491873. האוכל בדרך.

אקורדיוניסטית

מארגנת שירה כציבור עם שיקופיות ומישחקי-חברה במסיבות
תוכנית מיוחדת לימי-הולדת
טלפון: 221017, תל-יאביב

מזכירה אלקטרונית

עם אפשרות הפעלה מרחוק

חיבור מזכירה לשני קווי טלפון

השכרה-מכירה

טל קוית בע"מ

אבן-גבירול 94, ת"א, טל. 241915, 230971

הגברים ככינור שני במסיבה לכבוד איש־היאכטות * ימית חוגגת 18 שנים * אוכל סיני וסנדלי דנוור לאורחים

סנדלים בצלחת

ראובן גרוס, המסנדל התל-אביבי לשעבר, סינדל ארבעים אורחים במיסעדה שלו, טייס־אוף־סצ'ואן. במסיבה לציון עשר שנים לקיומה האורחים המסנדלים אכלו מיני המוצים־מתוקים וקינחו בדיבריי־מתיקה, וכדי שיהיה מקורי ומשעשע הוא חילק לכולם עוגיות־מזל סיניות. **ציפי שביט** בידחה את ידידה לשולחן בסידרה של חיקויים ובדיחות. בשולחן אחר נראו **גברי בנאי** ואשתו **דפנה**, כחכרת הגשש האחר **ישראל פוליאקוב**. השולחן שלהם, מסיבה לא ברורה, היה הרציני ביותר. בשולחן נוסף ישבו פוליטיקאים, שהיו הכי פחות רציניים מכולם. ועל כולם ניצחה **מדלן**, מנהלת המקום. מקצת האורחים עברו למסיבת־טנגו במיסעדה **מנהטן**. היחידה שלקחה את הערב כקוריוז היתה המעצבת **מאגי דוברוביציקי**.

ריקי נאוה בת ה־16, תלמידת־תיכון, היתה האורחת היפה ביותר במסיבת־הטנגו שאירגנה הדוגמנית יהודית נגר. יעקב שירזי (בתצלום לצידה) שמר עליה ממעריצים פוטנציאליים.

עידית בורשטיין אשתו של השחקן מייק בורשטיין, בשיער קצוץ בצבע אדום לוהט, גילתה מיומנות בשימוש במקלות־אכילה סגורות. קו עניינה באוכל

רחל פדרמן אשתו של עמי פדרמן מנכ"ל רשת מלונות "דן". היא באה לבדה מכיוון שבעלה חולה בביתו. פדרמן פותחת בקרוב בוטיק לאופנת עילית. לצידה: קלייב שלטר ידידה.

אהובה אילן הנחשבת כאחת מעשר הנשים האלגנטיות בישראל, היא דמות פופולארית במסיבות נוצצות. אילן היא אלמנת הפסל אלי אילן. באה בחברת בן־זוגה גידעון בנטל.

דפנה שמיר נכדתו של אריה פילץ, היתה האלגנטית ביותר במסיבה.

עשירות למען עשירים

לא ברור אם נשות החברה הגבוהה מכירות את קלייב שלטר, המייצג את ישראל בתחרות יאכטות יוקרתית, האמורה להתקיים בקרוב. אבל כשאמרו להן לבוא למסיבה הן הגיעו ואף שלטו ללא עוררין בנוכחותם. הגברים שימשו כינור שני, אבל נראה שאיש לא סבל מהעניין. הווכה העיקרי היה כמובן בעל השימחה, שקנה בערב אחד את עולמו, בתחום הפירסום. ומה עושות המכובדות במסיבה כזאת? הן עסוקות בשיחות על אמנות קולנוע ועל אופנה, ובכתיבה מרוקרת איך נראות האחרות. **תמי בן־עמי** גנבה את ההצגה מכולן, כשהופיעה כבגר עשוי מפאייטים נוצצים ובפרוות מינק ארוכה, והוכיחה לכולם כמה היא שווה.

דיתה רוזינסקי קונסולית־הכבוד של מונקו בישראל, ירשה את התואר מבעלה. רוזינסקי, חובבת־האמנות, שוחחה עם מנהל המלון, ויקטור ששון הדומה ל"דניאל פאר" (בתצלום).

יעל פרומצ'נקו אשתו של אלון פרומצ'נקו, לשעבר מבעלי חברת "עלית", באה בליוויית חברה קרובה. בעלה אלון נמצא מזה שלושה חודשים בארה"ב לצרכי עסקים.

העיר נהרסה, ימית פורחת

מאות אנשים זרמו לחדר הווייטני פי בסינרמה למסיבת הענק שערך רונני מאנדה, אחד הבעלים, לחברתו ימית נוי, ליום הולדתה ה-18. כשנולדה הנערה, נולדה כסיני גם העיר ימית, שעל שמה היא נקראת עד היום. בינתיים העיר נהרסה, אבל כלת השימחה עולה כפורחת. הרוחק ששרר במקום לא הפריע לאיש, מכיוון שהאווירה היתה מחשמלת.

בין היפים נראו דפנה אברי מוביין, הדוגמנית לשעבר שבא מניו יורק לביקור אצל הוריה בחברת בעלה לעתיד צאל רשף. יעל גרמלר, נערת המלון, מלכת היופי מלפני הילדה, לא היתה שם, אך היתה שלוש שנים, לא אף אחד, אך היתה צמודה לחבר החדש.

ליאת רון, הדוגמנית החטובה, הופיעה כשימלת מיני קצוצרה. שרית דמיר היתה לבושה כהרגלה בשחור, ואף הרכיבה משקפי-שמש. ערנה לוי, אשתו של הזמר אושיק לוי, באה לברו ולא מצאה בדיוק את מקומה. מאות היידיים, המעריצים והמשתתלים למיניהם נהנו עד השעות הקטנות של הבוקר.

על נסיעתה הקרובה לארצות-תצולם משמאל, שלא כל-כך הת-הפגינה תיסרוקת חדשה ומצב-רוח.

הפגינה נעורים ושובבות וסחפה את חברותיה לריקוד סוער. היא עסוקה כעת בהכנת תצוגת-אופנה גדולה של ישראל בלוס-אנג'לס, שהיא מיוזמותיה.

רונית רינת שהיתה מלכת-היופי של ישראל אל לפני יותר מעשרים שנה, מתגוררת מזה שנים רבות בארצות-הברית. רינת

אילן אליעזרוב איש-העסקים המכונה יואינג הוא חבר-קבע ב"סינרמה". חברתו, אני אבוטבול (בתצלום ימית), היתה צמודה אליו חזק כל הערב. הם נראו מאושרים ואוהבים.

חיים משה הזמר הפופולארי היה אחד מהרבים שבאו לברך את נערת-הזהר ימית נוי ליום הולדתה ה-18 (בתצלום לשמאלו). מיכאלה ברקו (בתצלום מימין), הבלונדית בת ה-17, פגשה במלכת-הדוגמניות שרית דמיר שחורת-השיער.

**סרט מערבי ראשון שצולם בסין
העמונית בהשתתפות סנסטון ניצבים
סנסטון תילבושות וסנסטון אנשי צוות
חושף את חייו ומעלליו של:**

אי.טי. קיסר

שפלוש למאנצ'וריה, והצטרף אליהם, מתוך תקווה שהם ישיבו לו את ממלכתו. אבל עד מהרה גילה שהוא משועבד להם, מבלי שקיבל כל תמורה. עם תום המלחמה, אסרו אותו כוחות המהפכה, שלחו אותו לכלא, ואילצו אותו לעבור הינדו-מחדש, להתוודות על כל חטאיו ובגידותיו, וללמוד כיצד להיות בן מועיל לחברה השיתופית שבה הוא חי. אחרי 10 שנים בכלא, השתחרר פראי, חזר לפקינג, ובשמונה שנות חייו האחרונות עבד שם כגנן. הוא נפטר בשנת 1967.

ממיתפרות שעברו בלעדית אך ורק למען הסרטה זו. שלא לרבר על הלוגיסטיקה שקשורה היתה להונת הצבא הגדול הזה.

וכל המאמץ, כדי להנציח על הכר את חייו של האחרון שבקיסרי סין, פו אי, מי שהוכתר ב-1908 כג'ון השמיים וארון עשרת-אלפים הימים, בקיצור, הקיסר הכל-יכול ששלט על כל מדרג לכת סין, כשהוא בן 3 בלבד. בגיל 6 היה כבר קיסר לשעבר, אבל לא ידע זאת כלל, כי איש לא סיפר לו עליכך. חצר המלוכה ששכנה בתוך העיר האסורה, אותה מצודה במרכז פקין שכניסתה אסורה לזרים, המשיכה לתפקד כרגיל, על אלפי הסריסים שבה, מאות נשותיו של הקיסר ופילגשיו והמוני משרתיו.

סין היתה לרפובליקה והקיסר היה רק סמל. אך הוא נשלח לגלות כשהיה בן 18, שם הסיר מעצמו את מחלצות המסורת הסינית, עטה עליו חליפות מערביות והתנהג כנער-שעשועים מן חוסר-דאגות. הוא נענה להזמנתם של היפנים

קיסר בן 3 פו אי (Pu Yi) בגיל 3. הוא בן למשפחה ויאטנמית המתגוררת בניו-יורק ונבחר כאשר התלווה לאחיו, שנבחר לתפקיד ולא הצליח. בהסרטה היה ריצ'ארד כבר בן 5. השעות הרבות תחת אבר וז'ורקיס, גרמן לילד הקטן עייפות רבה.

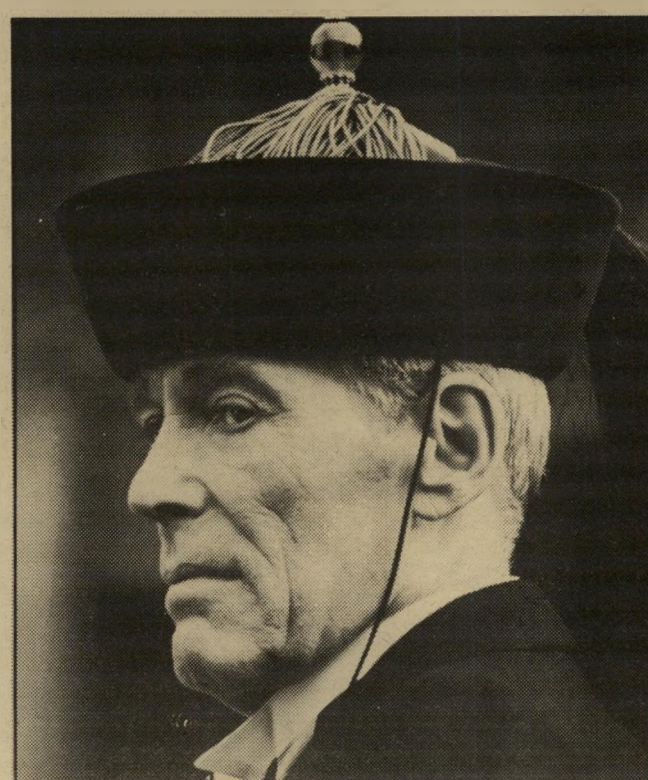

קיסר בן 8 טיגרו צו, נולד למשפחה סינית המתגוררת בניו-יורק. לפני ש" הוטל עליו לגלם את הקיסר האחרון של סין, זכה כבר

הופיע מיספר פעמים לפני המצלמות, בסירטי מיר-סומת לקורנפלייקס. אלא שהעבודה בסרט-קולנוע היא קשה הרבה יותר מאשר בסרטי-הפירסומת.

לא שהעניין הלך כליכך חלק. שש שנים עברו מאז השלים את סירטו האחרון טרנדיה של איש מנוחך ועד שגמר את סירטו החדש ביותר, הקיסר האחרון. חלקו הגדול של הזמן, הוקדש למירוץ המכשולים הבירוקרטי שנדרש כדי לפתור את כל הבעיות שהתעוררו כדרכה של הפקת-ענק זו. אם לשפוט הן לפי מראה העיניים והן לפי התגובות המגיעות מאותן ארצות שבהן מוקרן כבר הסרט מזה כחודש יהיה זה קרוב לוודאי, סרט היוקרה של השנה.

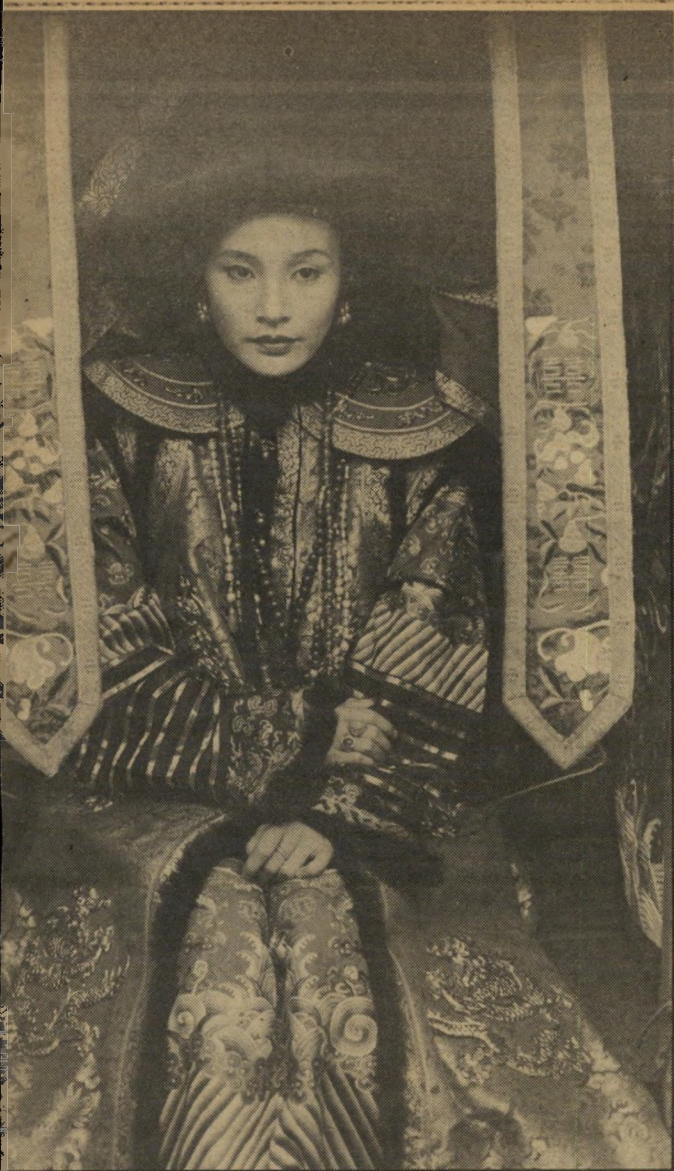
ברטולוצ'י, בנו של משורר אחד (אביו היה בין הרמיות הבולטות בשירה האיטלקית), ונושא כליו של משורר אחר, פייר פאולו פאזוליני (היה האסיסטנט שלו בסרטיו הראשונים), הפך לצורך זה לגנרל במלוא מובן המילה. לרשותו עמדו כ-300 אנשי צוות, מחציתם מן המערב והמחצית השנייה — סינים. מיספר הניצבים שהופיעו בסרט הגיע ל-19 אלף, ומחלקת התילבושות גייסה כ-9000 תילבושות שונות, שהובאו במיוחד

פיטר אויטול בתפקיד המנכ"ח הסקוטי של הקיסר, רגינלד ג'ונסטון שכתב בזכרונותיו כי הקיסר האחרון היה הילד הבודד ביותר עלי אדמות. אויטול התכוון בשינון קונפוזיציוס.

קיסר על גלגלים וו טאו, שהוא יליד פקינג וחסר כל נסיון בשטח המישחק, גילם את פו אי בגיל 15 ונבחר בשל דימויו הרב לשחקן הראשי ג'ון לון. "הקיסר".

הכרה הקיסרית ג'ואן צ'ן לבושה בכל המחלצות המסור- למרבה האירוניה, העיצוב והביצוע של התלבושות כולן נעשה במערב.

אופיום לקיסרית מנינת המזרח (מאני האן, סיניית המרגלת לטובת יפן מדיחה את הקיסרית לעישון

סמים, בעיקר אופיום, ודואגת להתדרדרותה הנפ- שית והגופנית גם יחד. בזמן שבעלה נסחף מתחת למיטריית הכוח היפאנית, נשארה הקיסרית בודדה.

אחד על-פני כורזי הארץ, ולא הבין מה בדיוק צריך לעשות כאן. מן הרגע שבו ניטל, בפקודת הקיסרית הישישה צרהסוי, והוכתר לקיסר, הוא חי במשך 15 שנים כלוא בתוך הכלוב המזוהב של העיר האסורה. הוא חי, התנהג, חשב וראה את העולם מזווית בלתי-יקימת למעשה. כל מה שקרה לאחר מכן, היה תהליך של חינוך, של התבגרות, של לימוד. כרברי הסינים זאת מטמורפוזה בה הופך דראקון לאדם, קיסר לאזרח פשוט. סרט כזה הוא כמובן אתגר מסובך וקשה במיוחד. מצד אחד, זאת הפקת-

חתן בן-16 שידוך כפוי כנהוג אז, הופך לזיווג רצוי בעזרת הכי- שרון המבורך של הכלה הצעירה ואן יונג, שממתיקה לקיסר את גולת בדידותו. ג'ואן צ'ן היא הכלה, ג'ון לון הוא הקיסר.

אותו לעבור תהליך ארוך של חינוך מחדש, להסרת התרבות הישנה שנמשך 10 שנים. לצידו, משרתו האישי לשעבר (דניס דאן), אסיר מן המניין כמוהו.

אסיר מל. 981 עם תום מילחמת-העו לם השניה, אסרה סין המהפכנית את פואי, השליכה אותו לכלא ואילצה

בהונגיקונג, דחה הצעות מפתות לכוכבות בעיר מולדתו והיגר לארצות-הברית, מתוך ידיעה ברורה שיצטרך להתחיל מחדש. אחרי הצלחה ניכרת על בימות ניר יורק, כולל פרס אובי (אוסקר של הבמה) על הופעתו בתיאטרון של ג'וזף פאפ, הבטיח לו הסרט של צ'ימינו קאריירה קולנועית מבוססת לא פחות. ג'ואן צ'ן, המופיעה בסרט כרעייתו, עברה משבר קשה קצת יותר. בגיל 18 היתה השחקנית הפופולארית ביותר בסין העממית, כאר נסעה להצטרף להוריה הרופאים בארצות-הברית. שם לא הצליחה אפילו להופיע בסרטי פירסומת, ואלמוניותה הייתה אותה בהלם. תוך כדי לימודי הפקות קולנוע, הצליחה להשתלב, די בקושי, בכמה סרטי טלוויזיה, בהם היתה הסינית הקטנה שמסתפקת במישיפט אחר או שניים. היא כמעט והצליחה לזכות בתפקיד הנשי הראשי בשנות הדראקון

ענק מרהיבה, הדורשת מחקר מעמיק מצד המעצבים והתסריטאים גם יחד. לרשות הסרט עמדה תפאורת הקולנוע האדיריה ביותר, זו שהוליווד לא העזה לעולם לבנות, כהגדרת ברטולוצ'י. תומאס, הירוע כמפיק שעוסק רק בפרויקטים שמושכים אותו עניינית, ולא רק כלכלית, העמיד לרשות ברטולוצ'י כל מה שצריך היה לשם כך. הסינים, עצמם, היו המומים ואלה התעניינו אצל מעצב התלבושות, ג'יימס אצ'סון, מאין השיג כליכך הרבה תלבושות מקוריות האמת היתה שהוא לא השיג אותן, אלא שיחורב במערב תלבושות שמצא במוסיאונים או שגיי לה את תיאורם המפורט בספריי ה- תקופה.

לתפקיד הראשי בסרט בחר ברטר לוצ'י, אחר חיפושים רבים, בג'ון לון, השחקן הסיני-אמריקאי, שהיה הגנטי-טר השאפתן בשנות הדראקון. לון, שגדל בלהקת האופרה מקינג הפועלת

קיסר פלייבוי פו אי (ג'ון לון) וואן יונג (ג'ואן צ'ן), שינו חזות לחלוטין ומן התלבושות המסורתיות של אר- מון המלוכה עברו לבגדים מערביים, כשהם הופכים לשליטים בגלות.

קולנוע

יומן החדשות

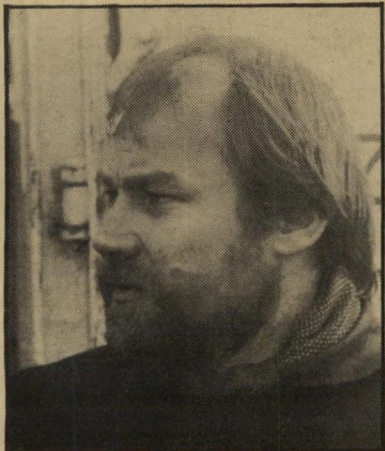
*** בדרך לישראל: קומדיה שחורה המבוססת על סיפור אמיתי אודות שכיר-חרב במאה ה-19, שבעזרת חבורת עולמיתתחנות מזה, גיבוי אילימימן אמריקאיים מזה, הכתיר את ניקאראגואה. שם האיש הוא ויליאם ווקר ושם השחקן, אחד המוכשרים של הבר האמריקאי לאחרונה, אד ("קאונטרי") האריס. בתזווגו אינה אלא כלתהאוסקר מילרס חורנים לאלוהים — מרלי מאטלין. הבימאי אלכס קובס וכה בהצלחה לאימבוסטלת, והתסריטאי רוני וולרליצר הוא שסידר בקולנוע האמריקאי העצמאי.

*** חורש פברואר יציין בדיאטה שווייצית בשלושת הסינמטקים בישראל: יוצגו בו מיכר של סרטים מייצגים משווייץ, אם כי דווקא הסרטים החדשים ביותר של גדולי הבימאים השווייצים, אלן טאנר וקלוד גורטה לא נכללים בתוכנית.

שני אלה, שהציגו בפסטיבליוניצה האחרון את עמק הרפאים (של טאנר) ואם העמס לא תשוב לזרוע (של גורטה) היו למעשה אכזבת הגדולה של פסטיבל הקיץ. לעומת זאת יוצג יאטש, סרטו של דניאל שמיט, שהוצג בקאן בשנה האחרונה, לצד כמה

שחקנית וודוורד
גונבת את ההצגה

שחקן בראנדאוור
חילוקי דעות וכמעט מהלומות

סרטים שהוצגו בישראל בפסטיבלים של חיפה וירושלים (הרוצח מפלורידה, ובעיר הלכה, שניהם עם ברונגו גאנץ). כמו כן תוצג שורה מכר ברט של סרטים אחרים, המדגישים את אוירת המחנך והכבדות בארץ-השוקולד.

*** ישנם סרטים ההופכים ללחם פסטיבלים, למרות שבקופה ררכם קשה יותר. כזה הוא כנול הזוכית, שביים פול ניומן עם קארן אלן (שורדי החיבה האבודה). ג'ון מאלקוביץ' (מות הסוכן) ורעייתו, ברמות האם של טנטי ויליאמס, ג'ון וודוורד. אין ספק שהאחרונה גונבת את ההצגה גם בשליטתה המלאה על הבר כמו על הבימה וגם ביפוייה שלא הועם עם השנים.

*** ספינת המרד, המוצג בישראל היווה טלטלה רצינית לכל המשתתפים בו. בהסרטה היו חילוקי-דעות וכמעטמהלומות בין אחד מכוכבי האוס הראשיים, קלאוס מריה בראנר אור, לבימאי ז'י סקולימובסקי.

אילו הייתי צעיר יותר, הייתי מפרק לו את כל העצמות, הצהיר הבימאי הפולני, שהיה פעם מתאגרף, כשנשאל על יחסיו עם הכוכב האוס טרי. זה היה מנומס יותר ושיחק את המסתאה הנצחית.

בלהט הקדושה

תרז (בית ציוני-אמריקה, תל-אביב, צרפת) - הנושא אולי אינו מפתה, אבל הסרט הוא בהחלט מוצר חריג, ומי שרואה את עצמו

כחובב-קולנוע של ממש, ומחפש סרטים יוצאי-דופן ומיוחדים, ודאי שלא ירצה להחמיץ אותו.

הבימאי אלן קאוואליה מעלה את קורות-חייה של תרז הקדושה, בתימצות מירב, כשהוא ודאי מושפע משני בימאים גדולים, אבל שונים זה מזה, כמו קארל דרייאר ורובר ברסון. תרז היתה בת 24 כאשר נפטרה ממחלת השחפת. 25 שנים לאחר מכן הכתירה אותה הכנסיה כקדושה.

בתיאור מינימליסטי הוא מתאר כיצד מבקשת תרז (קאתרין מושה) בכל מאודה להצטרף לשתי אחיותיה הבכירות במנזר כרמליטי. שום דבר אינו יכול לעמוד בפני רצונה העז להיות גם היא כלתו של ישו הנוצרי, והיא מגיעה עד לאפיוור כדי לקבל את רשותו להפוך לנוזירה.

משנית לה מבוקשה, רק שאיפה אחת נותרה לה בחייה, לראות גם את אחותה הרביעית עוטה את הגלימה השחורה, וגם זה ניתן לה, אחרי מות אביה. אלא שאז היא כבר חולה אנושה.

קאוואליה מציג את הסיפור כאוסף של תמונות מרשימות בקמדותן וחומרן, ללא שום משרות מיסחריות וכלי שום קריצות, לכאורה. אבל מי שחושש משעמום (ומה משעמם יותר מאדם טוב מדי?), שישים נא לב למתרחש מתחת לפני

תרזה הקדושה - מתה משחפת בגיל 25

השטח. הלהט של תרז, ושל שאר הנוזירות, לחזור ולשנן ללא הרף את שיר השירים, כשהן מלטפות כל מילה בהנאה נלויה, מרמז כי החתונה עם הנוצרי, יש בה יותר מאשר עניין רוחני, זו היסטוריה חושנית שקדושה מוטלת בספק.

כך גם השפלות הגוף שחו כופות על עצמן, האנוכיות שבה הן נוקטות כדי למשוך את כל הקדושה לפינתן, כפרה על חטאים שהם כמעט תענוג. כל אלה רומזים על רבדים עמוקים ומרתקים המסתתרים מאחורי דוגמה קאתולית, מוצגים בתיכום רב, עד שאמילו הוותיקאן לא יכול לטעון כנגדם.

תרגילים

בהיצ'קוק

מחלון חדר המיטות (רבי-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) - תרגיל היצ'קוקי אופייני: זהות הרוצח ידועה לצופה, משום שהצופה

מאמין לגיבור, שמאמין כי הוא יודע מיהו הרוצח. המתח אינו נובע מפיענוח התעלומה, אלא מן השאלה כיצד, והאם בכלל יילכד הרוצח בידי החוק. ועוד תכונה היצ'קוקית: הגיבור נוטל על עצמו אחריות של אחר, ותוך כדי כך הופך בעצמו לחשוד במעשים שלא עשה מעולם. הבימאי קרטיס האנסון כנראה מעריך מאוד את אמן המתח המנוח.

העלילה עוסקת בארכיטקט צעיר שמתנה אהבים עם אשת מעבידו, כאשר מתחת לחלון ביתו מתרחש הרצח. גבר מנסה לתקוף צעירה בכיכר ריקה מאדם. האשה מתקרבת לחלון לשמע הצעקות, רואה את החשוד שנמלט, אבל מכיוון שאינה יכולה לספר כי היתה באותו החדר באותה השעה, מתנדב הארכיטקט להעיד במקומה במשטרה.

העדויות מפעילה מערכת שלמה של ארועים. התוקף נחשד במעשה רצח אחר שהתרחש זמן קצר לאחר מכן, ובמעשה רצח נוסף שקורה כמה לילות מאוחר יותר. הארכיטקט חושד בזהות הרוצח אבל אינו יכול להוכיח, כי לא ראה אותו בלילה הגורלי. הוא עוקב אחריו, ובסופו של דבר הופך לחשוד בעצמו. רק כאשר הנתקפת הראשונה מתגייסת לעזרתו, והשניים מורשים מלכודת לחשוד, יוצאת האמת לאור. למרות שהבימאי די שטחי, והרקע אינו תמיד ברור, אינספק

אליזבט מק'גאוורן - בימוי שיטחי

שקרטיס הנסון מצליח להגביר בהדרגה את המתח לקראת הסוף, גם אם מדובר במידה רבה של מתח מלאכותי. איזבל הופרט מגוימה בתפקיד הפאם פאטאל המנוגד לתדמיתה, אליזבט מקגאוורן ממשיכה להיות חברמנית, כפי שהיתה בצעירותה, באנשים פשוטים, ואילו סטיב גוטנברג, שהתלהו נשענת על סידרת בתייהספר לשוטרים, מזכיר כאן דמויות חפיפות ותמימות נוסח סוקוקן, אלא שהפעם נקלעת חדמות לצרות אמיתיות.

לא כל שחור

הוא יפה

הוליווד בשחור (רבי-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) - עם הצליחה אי אפשר להתוכח, וסרט זה הוא בהחלט הצלחה שהעלתה את

הבימאי-שחקן רוברט טאוונסנד מעמדת אלמוני שאפתן, לעמדת מצליחן מבטיח. חלק ניכר מן הביקורת האמריקאית השתתפה בשירייהלהלל לסרט הזה, בשל סיבות שאינן ברורות די הצורך.

אולי הכוונות הן שגרמו לכך. טאוונסנד התכוון ליצור סאטירה על הוליווד של היום, שהדיקה סטריאוטיפים לכושמים והיא מבקשת לחזור עליהם. זהו סוג מסוים של ניצול והשפלה שאינו טוב יותר מן ההתעלמות שלה זכו השחקנים השחורים בעבר.

עד כאן, הכל טוב ויפה, ואפילו נכון. אבל כאשר מתעקשים לחזור על כל בדיחה, כל גימגום וכל נפילה, פעם אחר פעם, זה מתחיל להיות מעייף. וכאשר הומרו הוא בערך ברמה של קומדיה טלוויזיונית שנמשכת חצי-שעה, זה כבר חמור. טאוונסנד עצמו מגלם את הדמות הראשית, מעין תערובת של אדי מפי וריצ'ארד פרייאר. בסרט הוא מרוויח את לחמו כמלצר במיניון של נקניקיות, אבל חולם להיות כוכב גדול ואינו מחמיץ שום מיבחן-בד בעיר. אלא שבכל פעם הוא נתקל שוב ושוב בדרישות מבישות המוגעות בכבודו כאדם שחור, ואף אינו זוכה בתפקיד. עד אשר הוא מצליח, ביום בהיר אחד, לכבוש את ליבה של שלישייה מגוחכת ועלובה, של

טאוונסנד ואן-מארי ג'ונסון - בדיחות חוזרות

בימאי, תסריטאי ומזכירת-הפקה. בתפקיד הראשי עליו להתנהג כביריון חומו מעוות, מעין הכלאה משונה למדי של סיפור הפרברים וחבורת הלוחמים.

ושאלת השאלות היא, האומנם יסכים גיבורנו להתפלש בעפר תמורת תהילה, שומרי-הראש, וזהר הצלחה, האם יטוש את חלומו להיות גירסה שחורה של בוגארט למען הצלחה מהירה, או שיעמוד על שלו עד הסוף? התשובה מתמצתת בעצם קיומו של הסרט הזה: הגיבור נכנע.

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

המהפכה השקמה

ב"לאומי-ניו יורק"

תוך כמה חודשים יהיו לבנק לאומי בניו יורק 16 סניפים לעומת 22 כיום, ותוך כשנה נוספת ייסגרו עוד חמישה סניפים. כ-160 משרות יקרות בבנק סגורות, והנהלה רואנת למצוא מקומות עבודה חליפיים למפוטרים.

בנקאי בינו

לא ניתן להכות את האמריקאים

מערך השרותים של הבנק עובר ממקומות מרכזיים במנהטן לסביבה יקרה פחות. אלה הם עיקרי המהפכה השקמה שהנהיג צ'ריק בינו, מאז שנטל לידיו את השלטון בבנק. האיש המופקר על הביצוע באמריקה הוא דויד נוביק, נשיא בנק לאומי ניו יורק.

נוביק הגיע לתפקיד לפני ארבע וחצי שנים, כאשר תהליך ההתפשטות של הבנק היה בשיאו. ארנסט יפה, קודמו של בינו, הגדיל את מיספר סניפי הבנק מחמישה ל-22, הסיסמה היתה הפיכתו לבנק אמריקאי, המתחרה עם סיטיבנק או כימיקל במשיכת לקוחות קטנים. ואילו התוצאה היתה שמאזן הבנק לא היה גדול ממאזני דיסקונט או הפועלים, שלכל אחד מהם היו שניים-שלושה סניפים בלבד, ולכן הוצאות קטנות בהרבה, ורווחים גדולים יותר.

צדיק בינו הבין שלא ניתן להכות את האמריקאים במיגרש הביתי שלהם. וכפי שישאל התקפלה ממטוס הלבאי, כך נסוג בלייל מרעיון הבנק הקימיונאי האמריקאי. כיום הסיסמה היא ריווחיות מעל לכל.

נוביק לקח לפני שנה חברה גדולה של רואי-חשבון, שבוקה את כל פעילויות הבנק, והתוצאות של הבדיקה מתורגמות למציאות. סניף שאינו ריווחי נסגר. סניף שריווחיותו אינה גדולה, ואין לו סיכוי להגדיל את רווחיו ייסגר תוך שנה. כל משרה בבנק נכנסה לאור ההכנסה שהיא תורמת, וכך מבטלים עתה 160 משרות.

שינוי אחר הוא בטול שרותים נכסאים לאירוחיים. עד כה היה מקובל לתת ללקוח שרות גם בהפסד, כאשר היו מרוויחים על הלקוח בעניין אחר. מעתה ההוראה היא שאין לבצע שום פעולה ללא תמורה מלאה. התוצאה היא גביית מחיר מלא תמורת שירותים, גם אם הדבר מרחיק לקוחות, וכתוצאה מכך הופסקו פעולות קימיונאיות רבות.

הבנק יעבור ממעמד של בנק ללקוח חות בורדים למעמד של בנק לעסקים. חשבון עסקי יועדף על חשבון רגיל של מפקיד. הבחירה תבוצע עליידי גביית מחיר מלא וגבוה תמורת שירותים, דבר שיעביר לקוחות לבנקים אחרים, אמריקאיים, המטפלים בלקוח הקטן. כתוצאה מקו חדש זה נסגרה

מחלקת הנאמנות האישית של הבנק, שטיפלה בעיסקי נאמנות של בודי דים. הבדיקה הוכיחה כי המחלקה אינה ריווחית.

סניפי הבנק נעזרו ביחידות שרותים, ששכנו במרכז מנהטן. הן עוברות עתה לשכון באיוורים פחות יקרים, והבניינים שבהן שכנו נמכרים. גם המיבנים של הסניפים שנסגרו יימכרו.

צימצום נוסף — שגועין הגדולות בתקופת יפת הביא להחזקת שתי הנהלות בניו יורק. הנהלה אחת של הבנק האמריקאי, והנהלה שניה של חצי-הכדור המערבי. לפי החוק האמריקאי אסור לבנק במדינה אחת, כמו ניו יורק, לפתוח סניפים במקומות אחרים, כמו קליפורניה או פלורידה. כתוצאה מכך שלוחות בל"ל מחוץ לניו יורק היו סניפי הבנק הישראלי, ולסניפים אלה היתה הנהלה של עשרות עובדים, ששכנה במשרדים יקרים בלב מנהטן. בינו החליט כי

בנקאי נוביק

הרווחיות תגדל ב-50%

הנהלה הבנק האמריקאי תמכור הן תריניהול לסניפים מחוץ לניו יורק, וביטל את הצורך בהנהלה הנפרדת, ההולכת ונסגרת.

במקביל לתהליך הצימצום הדרסטי, הצליח נוביק להגדיל את תיק ההלוואות ב-10% ושיפר את מיבנה המאזן. השנה תגדל ריווחיות הבנק ב-50%, הן כתוצאה מהכנסה רגילה, הן כתוצאה מכיריות נכסים.

נוביק אמר כי משרד-המניות לא פגע כלל בבנק, שכן בנקים אמריקאיים אינם עוסקים בניירות-ערך בכורה אלא ממנים סוכני-בורסה כלקוחות. בדיקת תיק לקוחות אלה העלתה רק מיספר זעום של סוכני בורסה, שהיקף הביטחונות שלהם ירד בצורה ניכרת בגלל נפילת שער הבורסה. ככל המיקרים הללו מכר הבנק את הביטחונות במחיר שעלה על האשראי שניתן.

משבר חמור ביהלומים

משבר חמור נתעשיות-היהלומים בעולם: נפילת הכורה האמריקאית והתייקרות הין היפאני והמארק הגרמני לעומת הדולר גרמו לצימצום דראסטי בהזמנות ליהלומים. כתוצאה מכך הקטין סינדיקט היהלומים בחצי את הקצבת חומרי-הגלם לישראל, והיא קצת בהיקף של 120 מיליון דולר בלבד. יהלומנים רבים מסרו כי המשבר יורגש רק אחרי דצמבר. שכן עד אז תהיה עבודה. בגלל ההזמנות לסוף השנה.

הארמיני שדפק ישראלים

שני בנקים ישראלים, בלייל ודיסקונט, הפסידו יחד כארבעה מיליון דולר בשנה שעברה בניו יורק, בגלל הסתבכות חברת-המימון טייטיטישיאן. כתוצאה מהתמטטות החברה נגרמו הפסדים כוללים לבנקים הישראליים והאמריקאיים, בעיקר סיטיבנק, בסך 15 מיליון דולר. החברה עסקה במימון לקוחות בהיקף של 100 מיליון דולר. כאשר נכנסה לקשיים, התברר כי מאזיניה זוייפו בידיעתם ושיתוף-הפעולה של רואי-החשבון, שאישרו רישום נכסים בשווי גדול בהרבה מהשווי האמיתי. כך, למשל, נרשם מטוס של החברה בשווי של מיליון דולר, בעוד שערכו היה 100 אלף דולר בלבד. הבנקים יקבלו מרואי-החשבון פיצוי מלא על הפסדיהם, ולכן לא הגישו נגדם תביעות.

קבוצת בצלאל מיזרחי בונה באזור

מיבנה לתעשייה יוקם באזור עליידי קבוצת משקיעים, הכוללת את בצלאל מיזרחי (50%) ואת שלושת אנשי-הכספים - שמואל פפורשרד, מזנו ללון ואילון אבסלרוד — שייממנו בחלקים שווים את המחצית השנייה.

פפורשרד היה בעבר שותף של מיזרחי בעסקי-בנייה ביאלת, ועתה הוא שותף

סינו ל"תדיראן" לזכות במיכרו גדול לצבא האמריקאי

חברת תדיראן, יחד עם חברת-הענק האמריקאית ג'נרל דינמיק, עשויה לזכות במיכרו לאספקת מכשירי-קשר לצבא האמריקאי בשנות ה-90. היקף המיכרו הוא מיליארד דולר. ההצעה למיכרו הוגשה בתורש שעבר, ולצורך זה שהתה בסאן-דיאגו, מקום מושבה של ג'נרל דינמיק, מישלחת של 30 אנשי-תדיראן, בראש שות המנכ"ל יגאל נאמן.

האמריקאים צירפו לעסקה את הישראלים בזכות העובדה שתדיראן פיתחה מכשירי-קשר שלא ניתן לעלות על תרזיו ולהאזין להם ללא ידיעת האיפיונים המתאימים.

ההחלטה של תדיראן לשתף פעולה במיכרו עם חברה אמריקאית מהווה הוראה כנישולן בתפיסה שהביאה את תדיראן למצבה הנוכחי הקשה. בעבר היתה חברה-הטלפונים האמריקאית הגדולה, ג'נרל טלפון, שותפה במחצית מניות תדיראן. לפני שבע שנים החליטה הנהלת בור, בעלת תדיראן, כי לא כדאי להעביר לחברה האמריקאית ככל שנה 50 מיליון דולר, חלקה ברווחים, וקנתה את חלקם של האמריקאים.

ממשלת-ישראל אישרה עסקה זו, וזאת אחרי התחייבות של בור למצוא קונה אחר, במקום האמריקאים. התחייבות זו לא כובדה עד היום, במרות פניות של חברות רציניות לבור.

מאז נסקפה השותפות האמריקאית בתדיראן, הפסיקה זו לזכות בעבודות באמריקה, וכתוצאה מכך נכנסה למשבר מיבני וכספי, המאיים על קיומה. עתה הגיעו בבור למסקנה כי מוטב להודות בשגיאות ולהתחלק ברווחים עם חברות אמריקאיות, אם רוצים לזכות שם בעבודות.

"סולל-בונה" מכר מיגרשו בירושלים

סולל-בונה מכר שטח בירושלים שעליו עמד בית ההנהלה המקומית. המיגרש שבו מדובר הוא בן 11 דונם בחיוב המלך ג'ורג' הקונים הם הרי וילר, בעל מלון רמדה בישראל, וג'ק צימרמן, שניהם אמריקאיים. שיפור ניכר חל באחרונה במצבה של סולל-בונה. מיספר עובדי

במחיר של מיליון דולר, מונחת זה שנה במחשבים ללא דורש. ההגרה נמכרה לחסידים באמצעות סוכן-האמנות הישראלי ג'בי דברה. היא מעוצבת בציוורים של אגם, והודר פסה במאות אלפי עותקים, שנעודו להימכר לקהל במחיר גבוה. התברר כי להגדה אין כלל ביקוש. הסיבה העיקרית לכך היא שהיהודים החרדיים מסרבים לרכוש הגדות השר נות מהמקובל, וקול אספני-האמנות מסרב להשקיע ביצירות-אגם, בגלל הכמות הארירה של עבודות-אגם שהציפה את העולם.

המיליון האבוד של יעקב אגם

אמן אגם

אין ביקוש להודר

הגדה של פסח, שיצר יעקב אגם ונמכרה למשקיעים חסידים בניו יורק

יורם זיו ינהל את עסקי ברנדר

יורם זיו, שהיה מנכ"ל כימיקל לים לישראל, ינהל את עיסקי יוסף ברנדר בישראל. ברנדר הוא ישראלי שעבר לאוסטרליה והשתלט שם על תעשיות טקסטיל גדולות. בארץ ובאמריקה הוא שותף לעיסקי-בנייה עם הקבלן נחום קלקא. באחרונה רכש ברנדר חלק במפעל ארגמן.

מנהל זיו

שותף לעסקי-בנייה

קבלן מיזרחי

חלקים שווים

עם ללו במלון סונסטטה בטאבה. אבסלרוד היה בעסקי-בנייה בניו יורק וחזר באחרונה לארץ. מיזרחי היה באחרונה במיאמי, לשיחות עיסקיות עם שלום גניש ומימון לזיו.

הר קנובלוך בחיפה

אכן, אורח נפלא יצאנו באמת. הרינו מספרים
 פנים שפע ירידות = ובעינינו. אם לא היו
 בעינינו פנינו נהנו להספיק את האקטומה של
 הנחת אגרות הספרים שלנו שלא לארץ ארמו
 איררו ריטמי, או כי הודעה על אירוס כזה כפר
 נאמרטמה קודם לכן. במסום יתנו וכדי שלא
 להפנינו את שני יתביעליהיורה הזקלט
 לעידן לו מעין שבת-אחים לא-ריטמית נפסה
 הסווייה שבבית הסודר.
 נא להפנינו הר היינץ קנובלוך. ענפודו ויא
 קנובלוך ושום) מחברים של יותר מ-100 ספרים
 מוח עשרים שנה = בעל טור קבוע; פופולרי
 כשבועי המזרח-הירמני הנפוץ ביותר: Wachen
 זמטו של מיליון 1.1 מיליון עותקים לשבוע ומכר
 של 10.8 מיליון תושבי הרפובליקה הרומני
 ראשית הרמנית, הודעה יותר בישראל כביניה
 "מייגר גרמניה". את השבועון שלו, ממחר הר
 קנובלוך להספיק, אין מחלקים הינם כמו סדי
 סומים אחרים, והמפני יפיו...
 ענפודו היינץ שופע נהנות גרמנית. אין בו
 פל יצירה של התורה האימננית הקודרת האוס
 יגנית קתנוגותה הריטמית של ארצו. את לא נכר
 לתומה המוויירת במיגרלי שמירה עם מיסקלים
 ופליטרין, שינתי הספר ממוקשים, גרמנים
 עונדים טורי מרמלית על בימות-כפופו.
 אילו נפל ירידנו שאריון שאריון מילר, מה עוד
 היינו מופאים בו?

זו גם זאת: חבר הוועד המרכזי של אגודת
 הספרים של ארצנו, אגודת המנהג 450 חברים
 וכרע מהם שנים. יריד 1926. זו היה מחיטור
 יונגרי, פל נער גרמני לא-יודי, בולל ארעו כמה
 יהודים ויעקב יריד, למשל. היו בשנת 1943
 הזמן בו 17 הוא מגויס מתגייס לזרמטט, צבא
 הרייך בו אף הגויסם שלא הגיע לשנת ה-17
 שנה לאחר-כמו, הוא מחליט שמלחמה זה לא
 כשפיו, עורק (1944) לנחות האמריקנים
 בנירמאנדו (צפון גרמניה) עכשיו ארצו שנתיים
 כשפיו מחלמה בארצות-הברית ועוד שנתיים
 כשפיו בסטוטנר, שם למך לאחוז את הספרים.
 שם גם למך את האנגלית שבפיו ("גרימרי")
 הימית לא הצלחתי ליעצו להתקדם מעבר
 לעשרת החלוצים, ליצירה הגיע אחרת מן
 שזום שליך אוניברסיטת חיפה אפי זימון גם
 לאוניברסיטה העברית בירושלים = עירבת על
 ספרות ארצו להיגש עם עמיתים ואולי גם
 לעמשיך מעט את הקרה ביחסם שבין שתי
 המדינות.
 אם לפך היה הפוננה = הר קנובלוך הוא
 בחיה מופלחת.
 ריאמתי אותו בחיפה ובברנו להיגש גם
 בתל-אביב.
**תכת שני ספרים על נושאים יהודיים, יגני
 שיאשו רצון לעמך**
 = לא, לא וויקא, כי אישית אין ריגשי אשם
 אי-עלמי שאני מפור באשמת עמי, אני הייתי
 כשרהפך הייל בו 17 במשך שנה אחת בצרפת,
 אכל אני משובע של בני-יודים מופלחת החובה
 לריות ולעידים פל כל שבת בימני, כדי שלא
 ישפחו כדי למנוע כל אפשרות שהודעה תישנה
 האם קיומת ספרם שיפוחו
 כבר שפוח. התפלל לשמו יש בעידים
 במיורח גרמניה שאפיקו אינם יורשים מה זה יהודי
 ומתי יהודי. בעיקבות סיפורי כהנו אני מודים
 גרמנים שרבים יפולים לקמך את תושר מסני
 שלם הם ולא תלמידים ראו אי-פעם יהודי... אף
 שנות רציונים פל בני שני העמים כמו נחמו בימי
 דוד. בחיטוריון של פל בני שני שזמל את עצמם
 אם ניתן ככלל לרבר על ברניו מבלי לחייא
 כחשבני את הרימה היודית פריחה הפודית,
 לגרמנים ככלל. הכל וכדים את חלקם של
 המדינות כחובות ובחיטוריה גרמנית, אבל
 חלקם של היהודים הולך ונשכח.
מטע בילוש
**האם בולע זה כתבת את סיפורך הידוע בני-
 תר, הרואדורן מוזס בבר-לון, שבו אתה מספר
 את סיפורי של אבי המשפלה היודית בני-
 תר, מויס-משה מנדלסון-בו מנאח, בו-יא?
 נר שדומה של שאתה עצמך יצרת: אטק בוא?
 מנטאניה, טפן עבודת ביעוש היסטורית,
 טפן רומאן, טפן אוטוביוגרמית
 = זו הייתה ארז הסיבות. הייתה לי גם כזוה
 רדיקאקטי. רכר רמותו של מנדלסון הייתי או
 תי והשפתי שהיא אינה מופרת די בארצנו. הש-
 קעתי כמסר חמש שנות מחקר ועוד שנה אחת של
 בחינה. ניסיתי לתאר לי רק את רמותו, הייתי
 ובחיטוריו של מנדלסון, כי אני גם לחיני איתי
 מנקודת-הראות של בו אמנו שלנו. כידוע, הגיע**

סנונית ראשונה

חיינץ קנובלוך, מחברם של 100 ספרים וחבר הוועד המרכזי של אגודת הספרים המזרח-גרמנית, מבקר בישראל. והו מיקור ראשון בישראל של סופר מזרח-גרמני המפתח במחנה רישמית.
האש מבשר הדבר המטרת היחשים בין שתי המדינות =
לפחות בתחום התרבות. האורח שפור אף הוא שהמדובר בראשיתו של תהליך.
והו זך ריאני אותו בחיפה ע"ד החדש."

מנוח

שנת העכבר -

כן ולא

איר אמרו שם פעם על המטאטא החדש. לא,
 לא זה שהמפשות נהגו לרכוב עליו בעוירינו,
 כן, עכשיו נזכרנו אמרו עליו שהוא מטאטא יותר
 טוב.

זהו נכון. אבל כמו שקארל שופר לימד אותנו
 שרק אישפת שינוי להפריכו למעך ייחשב. הינה
 דבר נכון הוא רק דבר המטיל לחיות לא-יכול.
 זכר המטאטא החדש שמטאטא יותר טוב הוא גם
 המטאטא הישן שמטאטא יותר רע.

פלטי מה דברים אמורים. פלטי כל ישן מפני
 הרש הוציאו, שהוא גם = לפי הכלל הגדול
 שציטטנו את הראשונים פלטי-אדם ארמן
 פאמורים. ואם ראשונים הם רוברט זקטש ודומי
 = אנחנו כבר שומעים את סולות תעורה עולים
 מכל עבר. הרבה. ישחפו הנוצרים פלטינו = על
 משקל הספוס הירוע. הרי גם על המשיח לא נאמר
 שיגיע במרדסם סודר.

וכך התאנה הנטה סגיה, רימונו הלך למקום
 שהלך ויורר חדש בא לעולם = במקרה זה,
 פלטינו המשיח של הטימסי או אלה מוגד או
 הגרי עייש" הישראלי שלנו, ובקיצורו לעינינו
 דמונים החושבים, שהם גם האנשים החשובים
 ולפי סברה אחרת, לאנשים החושבים שהם
 השובים.

וכבר המטאטא החדש, פליחה, העורך החדש
 שלנו מתחזק בפלטי וזכרנו כדור תהיה כשעתו
 כפימטות יפו והשיות שם את קלנו של "משורר
 תל-אביבי מעורב ולא פלטי ידוע המתחזה לפלא-
 משורר פלטינגיאת (כבר אין כאל שעות), והנה
 אף הצליח באמת לעורר את סקרנותנו
 אנדרגינוס זה מה טיפוח ארבעת, הוציאו אלינו
 וברעוהו ואורי באמת נצטרך לקרוא עתה את
 העיר בני להיוודע.

עוד אנו עומדים ומבשרים את העורך הספרותי
 החדש שלנו, מידענו בני עישר, בפירפת פליטנו
 פלומה, שלא ינשים דבר מפל מה שאנו, השנינים
 דרעי-יב שבמנותנו, כבר חושדים בו שהוא מוכן
 בחלק ממפסק הטיטאנו שלו, וכבר מודרנו לו
 ברבנו מטאטא נוסח, טרי וממוסגר במסגרת,
 הנושאת את השם הציוני, "שנת העכבר".

נישאתו פלטי הארשים של מנשה מרי-שמו
 במיזאו תל-אביב, ועיקרה זכר פליטותנו טפן
 טפן טפו על פלטיים אשר מופט היה פלטי אלמלא
 פלי פלטי. עכשיו משבאו = מן הראוי להציג
 על מרף (אולי, ואילו מוסיאו תל-אביב: נתקעי
 איתם ברבחת הכניסה שלי ויוקא.
 לשון ארזי עוד שאתה עצמך ביקורתית ממני
 אלה שבהו ובשפמותו אנו כבר מודיעים
 במקומנום ובמוסדיהם של האנשים החושבים
 שהם השובים, ולא רק בהם.

ואכן, אם היינץ שלנו אינו ארז טפן ויוזר
 = האם יש סיבה טובה שבעולם שחנב הרך
 בושט תארז אותה, ואם מקפל אינו ארז טפן
 = מדעי חוקה ויוקא על מרדך פלטינות
 וקסמית שיתחזה לארז משורר. הכר ברוח
 הימים הלה.

ידוע, אני עצמי איני סבור שאסור למתוח
 ביקורת על עבודתו-לעבריו של מנשה סדי-שמו.
 והרייה: כתב המשפח קטן בו אי-פעם עומדים
 שטייגר אלו הילי שמו שרמתי עליו ברדיו
 טלפוני, שאר כי אני דואר בו טפל חשבו נידמה
 כי שאפיקו ארמתי "גדולי", אני ממלשה לראות
 בו את צאצאם החדק של אפלטון ולשניינו...:

אבל הסינגור, רבותי, הסינגור, "שאתה עכבר"
 זו מה יתא עליהו אכן, אם על הסינגור נאמר שהוא
 עושה את הארז, על-אחת-כמה-יבמה שהוא עושה
 את המטאטא: גם לטאטא צריך לרעהו, ויוקא

= ישנו כזה. ככל שהעמקתי יותר בקורות
 הייה של מילר, וכמו כבר היה הרבה יותר קשה
 להגיע לעובדות, לחומר התיורי, בו מצאתי את
 עצמי מוזעזע יותר ויותר. אמה ידוע, היא נרצחה
 בני-יינשטאט אליה נשלחה ב-1943. אבל מה
 שהחריד אותי ביותר היו הפרטים הקטנים של
 התעללות הנאצים בקרבנותיהם היהודים. כך
 למרתי, למשל, שעל היתרים נגזר למסור לשלי
 טנות את הית הכית שלהם. מצאתי רשימה ופי
 פירטט השפיה של מילרדה שהורמנו כזכר אחר,
 מקל טיול אחר, שמיכת. היה שם איה מיטמר שבו
 מורי-על לה חברת החשמל הגרמנית אחרי מעצרה,
 שהיא מוכנה ארז כספים של כמה עשרות
 מארקים על זרם חשמלי שלא נצרך = עכס
 המעצרה... מה לעשות, כזאת הייתה גרמניה שלנו.

אוישמיחז בלי יחודים

ומה תשוב לעונה כי בעוד שהרפובליקה
 הפדראליית שיעמה מווייט לקורבנות הנא-
 עים וקורבנות, האם נאזרח לנו זה כעבר
 שלא שיעממה פונויים אלא שאפיקו לא הו-
 דיתם במלכסם באשמו

= אתה צריך לזכור שהמדינה שלנו חוקמה
 בידי מנהיגים קומוניסטיים שהיו בעצמם בני
 קורבנות הראשונים של הנאצים. את עובדה:
 אני גם חושב שקיימת היום הרבה יותר נכונות
 להודות באשמה בררר. (מיורח גרמניה) מאשר
 בעבר. וגם זהו אצלנו אין זכר לנאציסטים.
 כן, אבל כמעט שום אין זכר ליהודים (כפס
 החדק שלנו נותרו כמה מאות = רובם קשוי
 שים ונשוננויים).

= נכון. אבל אנשישמיחז יזכרו להקטיים גם
 במקומות שאין בהם יהודים... ועוד רבנו אצלנו
 עוד מוטישים להשם נאצים מסתברים. הינה רק
 לפני שנהיים גילינו ברדורו קצין עם. שהחפיה
 את שמו וירד למחברת. הוא ברנו למאסר עולם.
 את עונש המוות ביטלו אצלנו השנה.
 האם מעמדים בבתי-הספר שלכם על השו-
 ארו

= בחייספר, אמה ידוע, שם מלמדים על
 מילחמת האזורים בגרמניה, על 1813 והמילחמה
 נגד נאפוליון, ובאמצע הכל ריק. אותו דבר ביחס
 לתקופות אחרות, הברות עדיין עצומה. ככר
 הנוצרות, ברמה לי שספרו שלי תרמו משורר להגי
 ברת המודעות והידוע.

ועכשיו אתה עצמך מבקר במדינת היהוד-
 ים.

כן, הרצל מענינו אותי במידה לא רגילה,
 וגם פל מה שנעשה כאן, ויש לי עוד פליכר הרבה
 דברים שעלי ללמוד. כשבפיקו זה לא סתם עוד
 ביקור בסתם עוד ארץ.

האם ניתן לדאות בביקורך את להתקרבנות
 בין שתי המדינות, חלק מן הגלאטנוסט
 המורסם של גורבאצ'ו

= לא, בעיני זה חלק מהחייך ליבראליזיה
 הרגתי שהחל עם עלייתו לשלטון של אריד הו-
 נכר בשנת 1973. אצלנו התחיליים פשוט לוקחים
 לעצמם הרבה ומ...
 ובכל זאת, האם יש פלפלאטנוסט ביטוי כהנו
 הנומיום של ארצנו.

= כן, התחילי שוב לקנות את הפדראציה,
 אם אתה יודע למה אני מתכוון.
 מה דעתך על סומרו ארצך שהעדימו לעוזב
 אותה ומתגוררים במערב. אני מתכוון פאני-
 שים כוזלף ברמנו, קונוצט, קונוצט, שה
 מודט.

וכאן באה התשובה המדהימה ביותר של כל
 הימאיון כזו:

חלק מהם היו נחמתי יודתי מיה ששני
 מצטער מאוד על בעצם. אני עצמי בחרתי כזוהו
 ברר אחרת. אבל מה אומר לי, אם הם מרגישים
 שהנאצים במערב נחמם יותר ליצירתם = טוב
 עשוי כשהחליטו מה שהחליטו.
 יכר נודע לי שגם אם במערב אין כל חדש,
 במורח = יש ויש.

כדאי לכתוב על יהודים

= הספר על "הר מוויס" הוציא אותי אל העני
 דם. הונומתי להרצות עליו במפנו ליהדות שליך
 אוניברסיטת יילנד ברוסובליקה הפדראליית ולמערב

חיינץ קנובלוך

גרמניה, עד לאיזה ששאמריקה הינעתי איתו.
 מעולם לא ביסיתי לחדים כאלה.

אתה רואה, מדוע נכתבו על יהודים.
 = אבל אני לא כתבתי מחוץ מאשכח על
 טובות-הנאה, למעך האמת, הייתה לי עוד כזוהו.
 לאו קצת את משקל חייב שיש ברע-המחל
 שלנו לכל מה שקשור בעולם הערבי.

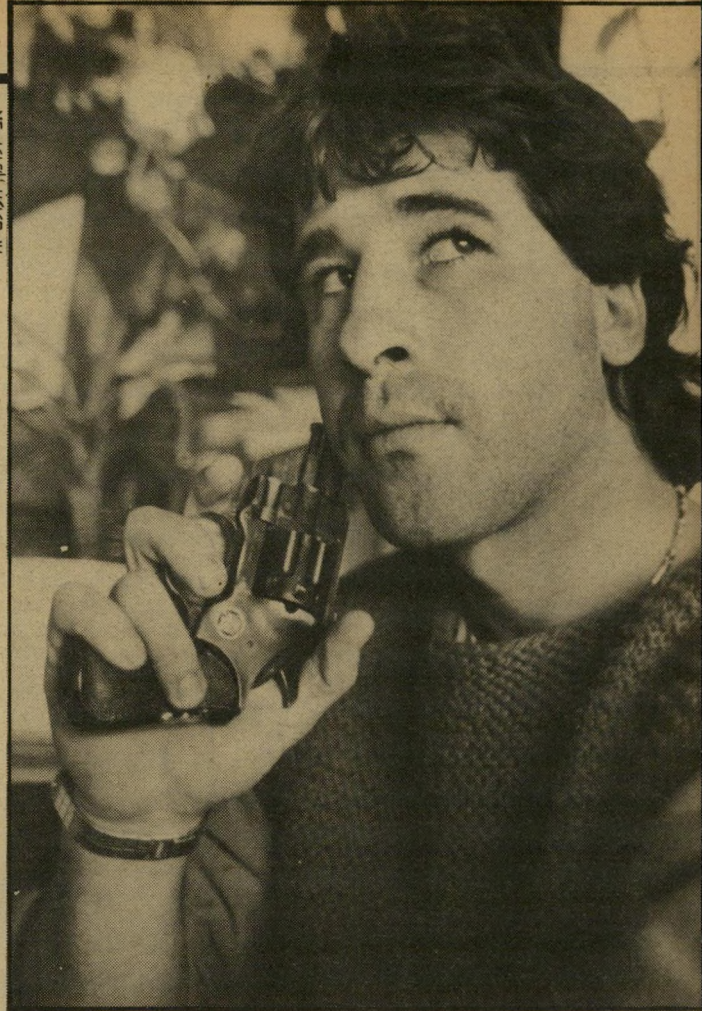
והו כל עוד טמר לניבור ויודי, וביתר דיוק:
 גיבורתו יהודית. מתלוצח ויקרתי הוא סיפור
 הייה של יודיתה הקרובה ביותר של רוח
 לזכרמבורג. שמה המלא הנה מילינד אפי
 קוב (Jacob). היא גם האשה שזייתה את
 גופתה של מנהיגת הסטרטאקוטיים הארז-
 מים לארץ בשלוח אחסנית-הנעל הקומבי-
 ניסיות בגרמניה שפארר פלחמת העולם ה-
 ראשונה. מדוע דיוקא מוילדה Jacob

= מפני שאיתי ענינו לראות את היסטוריה
 מדוע עניינים איהים של האנשים הקטנים שלינו
 את האנשים הגדולים.

שהיה כמו מאתה על הונומראנו יכדי-נשדורן
 במקום על הנשית האמלט

הרפתקאותיו של בליש

אבי ורדמן תעלים זה

אליו יוסיים בתקופה הזאת. הלכתי לסוחרים סמים שהיו בקשר איתו, ור אמרתי להם, כשפה היפה ביותר: נא לא להתקרב אליו, אם אתם לא רוצים שי אני אתקרב אליכם. אין מה לפחד מסוחרים סמים ונרקומנים. עושים להם פו, והם הולכים הביתה. הם מסוכנים רק בשלב אחד, כשהם זקוקים לסם, ואז הם יכולים לעשות הכל. הם יעשו הכל, אבל בכל מצב יש להם רתיעה מאנשי מישטרה. הם יומרו מרחק מהם. שנתיים אחרי זה, החבר נמצא איתי עדיין בקשר. הוא כבר לא משתמש בסמים, אבל לצערי הוא התחיל, חודש אחרי הגמילה, לשתות אלכוהול בכי מניות. כיום הוא אלכוהוליסט. נהגנו לבקר בדירות באיזור כפר-ש"ל ושכונת התיקווה, שבהן, לפי המי-

ראש טוב. אני אפילו לא סקרן. בעניין הסמים היתה לי טראומה: באחת הפשיטות על תחנות סמים זיהי תי את אחד הקונים חבריילדות. לא ידעתי איך להתנהג. מצד אחד אני איש-חוק, מצד שני זה אדם שהיה מאוד קרוב אליי. עם כל ההתלבטויות שהיו לי באותו רגע, החלטתי לפעול כאיש-חוק. עצרתי את החבור. הרבר הראשון שהוא אמר לי: "לשום שוטר לא אסלה אם הוא יכה אותי. אותך אני מבקש שתכה אותי, אני רוצה שתכה אותי". לא הייתי איתו, כמוכן. עצרתי אותו כמו את כולם. אחר-כך לקחתי אותו הצידה ושוחחתי איתו. מה קרה לך, למה הידרדרת, איך. הוא סיפר לי מה קרה לו בשבע השנים שבהן לא היינו בקשר, ואחר-כך הוא הלך, כמו כולם, לתא-המעצר באנורכביי.

לא חשבתי ואמרתי — בסדר, אנסה. כשהתגייס כירון למישטרה, אמר שהוא רוצה להיות בלש. הוא נשלח לתחנת-השכונות בשכונת-התיקווה. **סיפר דויד בירון:** יחידת-הבילוש של התחנה אמרה לכסות את כל סוגי הפשע המתבצעים באיזור. עיקר הפעילות שלנו היה כי תחום הסמים, מאחר והאיזור הוא אחד המוקדים העיקריים של מכירת הסמים בארץ. הכוונה לסמים קשים. התרכזנו בפיצוח תחנות-סמים, גניי-בית-דרכים וגניבות מרכב. ברוב המיקרים הצלחנו לחשוף את הגנבים. כולם, כך התברר, היו קשורים לסמים. בדרך-כלל — גם משתמשים וגם מוכרים. בעיניי — גם אז, וגם היום — הסי-מים הם הנגע הכי חמור שיכול לקרות לחברה הישראלית. מאוד רצייתי לעי-

תפסתי את ידי-נעורי בסמים... סך אחוז ממבלי-הלילה בתל-אביב הם צרכני קוקאין... זוהר ארגוב הוציא חבילת-סם מהגרב שלו... השכבנו איש-מישטרה בוואדי, שפכנו עליו קטשופ והנחנו לידו סכין...

רע שבידינו, היו הנרקומנים מעשנים. באחת הפעמים הגענו לריירה, ולפני שנכנסנו ראינו דרך החלון ארבעה חברים מעשנים הירואין. החלטנו לפרוץ פנימה. כשפרצנו, הם ניסו — כפי שהם נוהגים תמיד כאשר מפריעים להם — לבלוע כל מה שקשור בעישון — נייר-כסף, הסם עצמו, אריות הסם, הפתיל, הכל. כאשר אחד מהם ניסה לבלוע, קפצנו על צווארו, וגרמנו לו לפלוט הכל החוצה. אם הוא היה מספיק מנתנים לו מכה בבטן, וברור-כלל הכל יוצא החוצה. אם האיש הספיק ממש לבלוע, שמים אותו בתחנה כפיקוח של

לפני שנפרדנו הוא התחנן שאעזור לו לצאת מהסמים. ביקשתי ממנו ליי-צור איתי קשר אחרי שישתחרר כעבור שלושה ימים הוא התייצב אצלי בתוך גה, יחד עם אביו. שוחחנו. ביקשתי שיי-ספר לי הכל — למי הוא חייב כספים וכדומה. אמרתי שאעזור לו, בתנאי ש- הוא יתייצב בתחנה פה יוסיים, לא ייצא מביטו לשום מקום, פרט לתחנה, ולא יהיה בקשר עם שום אדם מלבדי. שמרתי עליו בזמן הקריזים. לא נתתי לו לקחת שום דבר להרעה, או תחליף לסם. הוא כמעט טיפס על הקיר רות מרוב סבל. בשבועיים הראשונים הוא עבר תקופה קשה מאוד, הייתי בא

בוד בנושא הזה. ככל שאתה נכנס יותר לנושא, ומפצח עוד תחנות-סמים, אתה רואה שבעצם אין לזה סוף. אתה קם בבוקר ואומר לעצמך: היום אני רוצה לפצח עוד תחנה, כדי שיהיו פחות מוכי-רים באיזור, למרות שכברו לך לחלור טין שמחר בבוקר יקום משהו אחר במ-קום זה שתפסנו, וימכור. יש כזה המון תיסכול. אבל עם כל התיסכול — אחי-רי תפסית כל תחנה אתה מרגיש שע-שית צער אחר קרימה, אם כי בפועל, זה לא כך. מעולם לא ניסיתי להשתמש בעצמי בסמים. זה לא עניינין אותי. מספיקת לי כמה כוסיות וודקה כדי להיות כי

הפליג בצי הסוחר, ואגיע לצרפת כדי לחפש את אבי. היתה לי איזו כתובת ישנה, שדרכה קיוויתי להגיע אליו. לא הצלחתי למצוא אותו, התייאשתי וחזרתי לארץ. דויד עבר בשירותו הצבאי את מר-בית הילות צה"ל. בתחלה התנדב לי-שייטת, אחר-כך היה נהג-טנק בשיריון, בהמשך עבר קורס-קצינים, שירת בצני-חנים וסיים את השרות ביחידת קציני-חינוך-ראשי, בדרגת רבי-סרן.

הוא לא מפחד ממשום דבר. מתים רק פעם אחת, הוא אומר, זה לא כואב. הוא לא יודע למה אנשים מפחדים. הרבר הכי מפחיד זה המוות, ומאחר וזה קורה פעם אחת, הוא לא חושב שצריך לפחד. אין מה לפחד. הוא מאמין בגורל, חושב שאם משהו צריך למות, זה יקרה. הוא לא דתי, אבל מאמין בכוח עליון. דויד בירון, עוד מעט בן 30, איש-מישטרה עד לפני ארבעה חודשים, וכיום בעל פאב בצפון תל-אביב. הוא רווק, גברי, נאה, מסתובב בדרך-כלל בג'ינס ובעניי-התעמלות (זאת התיל-בושת האחריה של בלשי-המישטרה, כך זה יצא מבלי שמישהו החליט על זה), מעשן סיגריות בשרשרת. מי שמפחד לא יכול לעבוד במישטרה, הוא אומר, "אני מרבר על אנשי-שטח, לא אנשי-מישטרה. אנשי-מישטרה נמצאים אים יוסיים, למעשה, במצבים מסוכי-נים. הם צריכים להחליט תוך שניות כיצד לפעול. בהרבה מיקרים אין זמן לתכנן דברים מראש. הם חשופים לאנשים ולמקומות מסוכנים. לא יעלה על הדעת שיאמרו לשוטר לטפס על עץ גבוה ולעשות תצפית, והוא יגיד שהוא מפחד."

סגן בירון (מימין), עם סגן-אלוף רפאל שאשן הייתי ירד מופרעו.

אחרי השיחרור החליט לנסות שוב לאתר את אביו. הוא נסע לפאריס. וא-חרי מאמצים, בעזרת מישטרת פאריס, הצליח לאתר את הכתובת. בדירה מ-צאתי את דודתי, אחות אבי, סיפר דויד, "היא היתה בהלם, למרות שידעה על קיומי. אמרה לי שהוא חולה, נמצא בעיר רחוקה, ואין טעם לחפש אותו. היתה לי ההרגשה שהיא מתחמקת, שהסיפור לא אמיתי. כיום אני חושב שהוא לא היה אז בחיים, והיא לא ידעה איך לומר לי את זה. ידעתי ממכתבים שלו שהוא חולה מאוד, משהו בלב. דרד-אגב, הוא היה קיצין-בילוש במישטרת פאריס. אני לא יודע אם עובדה זו גרמה לי להחליט להתגייס למישטרה, אולי בתת-מודע. עד היום אני סקרן לדעת מה איתו, אבל לא יודע מי יכול שם לומר לי את האמת."

אלכוהול במקום סמים

דויד חזר לארץ, היה מחוסר-עבודה, עדיין בחופשת-שיחרור. באחד הימים עברתי, לגמרי במיקרה, ליד לישכת-הגיוס של המישטרה, בתחנת המרכזית בתל-אביב. שם, בחוף, פגשתי קציני-מישטרה שהיכרתי. תוך כדי שיחה, כאשר הבין שאין לי תוכניות מוגדרות לגבי העתיד, הציע שאתגייס למישטרה. אמר שחסרים שם אנשים וצריך לתרום למילחמה בפשע. במיוחד הוא הרגיש את נושא הסמים.

"חיפשתי את אבי"

בירון נולד בטבריה. הייתי ילד מופרע, הוא מספר, שובב כמו כולם, אבל הרבה יותר. אהבתי להסתכן — לטפס, ליפול. אמי היתה ממש מיסכנה. הייתי חוזר הביתה פצוע. בתחנת מונ-דויד הייתי קליינט קבוע. הייתי ילד מאוד עצמאי, דאגתי לעצמי בכל דבר. "הורי גרושים. לא זכיתי לראות את אבי. הם נפרדו כשאמי היתה בהריון איתי. אחד החלומות שלי היה, מאז ומתמיד, להגיע לצרפת ולראות אותו. בגיל 14 החלטתי ללכת ללמוד בפנימייה הצבאית של חיל-הים במיכ-מורת, כדי שבסיום הלימודים אוכל

24 שעות, עד אשר הוא פולט את החומר. כל אחד כזה נרשם אצלנו במחברת, שקראנו לה "מחברת תחת". אחד החבר'ה היה בלתי-מוכר לנו, נחמד כזה, נכדיצה"ל. הוא טען שהוא הגיע למקום במיקרה, סתם לשוחח עם חבר. כאשר הארבעה הובאו לתחנה, והוחלט לבצע חיפושים בכתייהם, החל-טתי — זה היה סתם עניין של אינטו-דווקא כביתו של הנחמד בכנייכר, בחיפוש בביתו מצאנו, בתוך מעיל-פרווה של אשתו, 34 גרם הרואין, שהם כמות מיסחרית של חומר. כל יציאה לעבודה היתה בקבוצה של שניים או שלושה בלשים. בפשיטה רצינית היה מגיע כל מיהלקה-בילוש בתחנה, חמישה אנשים בסך-הכל.

חשש בפיתה

היה גם מזה שקראנו "סיפור הפיתות". התקבל מידע שבאיוור כרס-התמינים גר בחור מכני-מיי-עוטים, המוכר חשיש. החלטנו לבצע תצפיות במקום, כדי לברוק את אמינות המידע, ולבצע פשיטה, אם הי מידע יתגלה כנכון.

באותו לילה, תוך כרי ישיבה בתצי-פית על גג של בית, הבחנתי בכמה אנשים העולים לאותה דירה ויוצאים עם פיתות ביד. זה נראה לי מוזר. הבנתי שהסם נמכר בתוך פיתה. ברקתי את אחד הקונים, ואכן, בתוך הפיתה, במקום חומס, מצאתי שתי אצבעות-חשיש. אז החלטנו לפרוץ לאותה דירה. כדי להיכנס לפני שהם יספיקו להעלים את החומר, עליתי לדירה שבקומה מעל, שבה גרו בניימיעוטים נוספים (עותים קראנו להם, רוב הצרות באות מתושבי-עזה). השעה היתה 2 אחר-הצות. הערתי את הערבי מלמעלה, שנבלה מאוד, כמובן. ניקשתי שידפוק ברלת של

השוטרים מגג של מחסן, היא ראתה אותו וצעקה — איציק, תיזהר, מישי-טרה! האיש הבין שגם אני אישי-מישי-טרה, וברח לתוך הדירה, כדי להעלים את הסם".

למרות שהקנייה לא בוצעה, סימנתי

התחלתי לעבוד שם, אחרי שקיבל-תי אישור מהמונים עליי. בגלל צי-רותי עיני של שוטרים (תופעה יומיומית במישטרה, שוטר לשוטר זאב, כמו ש-

בלש בירון (מגלה מחבוא נשק)
אני רוצה שתכנה אותי

השכן למטה ויבס קצת סוכר. הדלת נפתחה, ואנחנו פרצנו פנימה. בעל-הדירה ניסה להעלים מה שהיה על השולחן, אבל לא הצליח. בחיפוש נוסף במקום מצאנו כבודרעם עוד חמישה שקייה-חשיש. כמיקרה אחר שמענו על תחנת סמים, רצינית ביותר, באיוור אביר כביר. האיש עשה הכל כדי להגן על עצמו מפני פשיטת המישטרה, בעזרת גדר גבוהה סביב הבית, סורגים בכל החלונות ופלדלת. המכירה היתה דרך חלון המיטבח, ורק לאנשים שהיו מוכרים לו. תפסנו כמה קונים, ואחד מהם נתן לנו את הסיסמה, שבעזרתה אפשר היה לקנות את הסם. נכנסתי לחצר ואמרתי את הסיסמה. הבית היה מוקף שוטרים, שחיכו לאות הפריצה פנימה. אשתו של המוכר עמדה אז בחצר ותלתה בכיסה. פיתאום נפל אחד

שוטר לשוטר זאב

תוך כדי עבודתי במישטרה נפתח מועדון הסינרמה. איתן צ'חנובר, לשעבר אישי-מישטרה, פנה אליי והציע לי להאטרף אליו לעבודת-השמירה על המועדון.

קראנו לזה, נאמר לי להפסיק את העי-בודה בסינרמה. התברר ששוטר שלה מיכתב בעילוס-שם, שבו כתב שאני מנהל שם את כל נושא הביטחון.

הועמדתי לדיון קיבלתי קנס, משהו כמו שלושה ימי-משכורת, ואז החלטתי שאין טעם שאמשיך לשרת, כאשר אחר נתן אישור, והשני מעמיד אותך לדיון. עובתי.

התחלתי לעבוד בסינרמה בגלל המשכורת העלובה שמשלמים לשוטר לחורש. בעבודה הנוספת קיבלתי הרכה יותר.

בשלב מסוים החלטתי שבמקום לעבוד עבודת-לילה עבור אחרים, הגיע הזמן להגשים את החלום שלי, לפתוח פאב. יצרתי קשר עם חבר, אורי סרדס תאורד-בימה במיקצועו, שעמד לפתוח פאב, והצטרפתי אליו. קראתי למקום סטרן. מכיוון שאני מאוד אוהב את המטרו בפאריס. מאחר ובתל-אביב עוד לא הצליחו לבנות מטרו, בניתי לי את המטרו משלי.

אני חיית-לילה. אוהב את הלילה, גם לעבוד בלילה. במישטרה אהבתי מישמרות-לילה. כשהיתה נופלת לי מישמרת-יום. הייתי מחליף ללילה. אני מרגיש או יותר טוב, יותר בטוח. לילה בתל-אביב זה עולם עם המון אקשן וכל מי טיפוסים.

אני לא אוהב לישון. נרמה לי שאני מפסיד משהו בשעות שבהן אני ישן. התרגלתי לישון ארבע-חמש שעות ביממה.

לפאב מגיעים אנשי-תאטרון, זמר רים, טכנאי-בימה. הם יושבים סביב שולחנות ויוצרים חבורה אחת. בצד השני של הפאב יושבת חבורה של אנשי-מישטרה, חברים שלי. מי שעו-מד מן הצד ומסתכל בשתי החבורות האלה, יכול לחוש באווירת-מתח בין

בעלי-פאב בירון

דירה במועדון שלו בצפון תל-אביב

בעמי-דין (המשך בעמוד 42)

לרותי

נעמי
רון

שטרסה לעצמה להשתגע מדי פעם, בין הגילים 25 ל-40. שמוכנה לחיות כאן, בבורלייהילס ובלונדון. אני נמצא הרבה גם באיטליה, וחולם על בית יפה ביפו. אוהב מוסיקה קלאסית — מוצארט, ויוואלדי, וגם ג'ז. מיספרו אצלי הוא (23/87).

התיזכורת השבועית

לשובת מי שעדיין לא רשם לעצמו איך מכתבים מיכתב בטלפון, או איך מתעניינים בקשר לאחד הכותבים, הנה המיספר שוב: 221017, תל-אביב.

אשהילרה

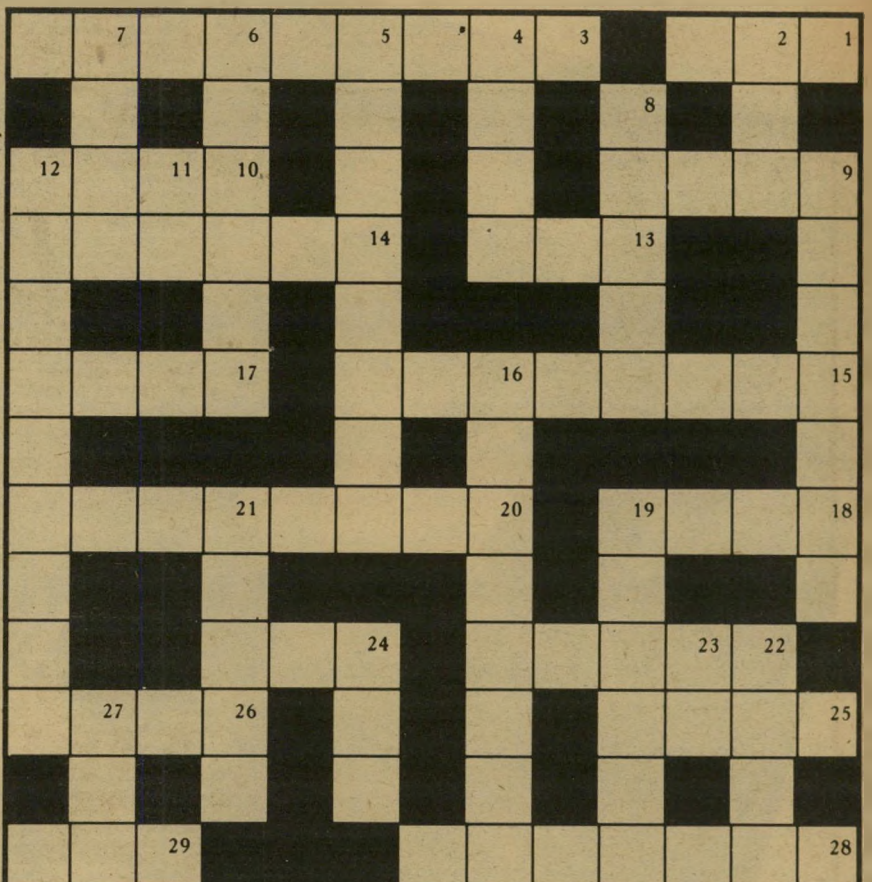
אם יש את נפשך להכיר פנויה בת 46, אקראית, עוברת בתפקיד בכיר במשרד ממשלתי, הרי כרטיס אישי: בעלת הופעה נאה וצעירה בהרבה מגי' לה, כך אומרים. שילוב של ילדה-אשה. גובה 1.65 מטר, מתעניינת באמנות, טיולים ומיגוון גדול של נושאים. רומאנטית ללא תקנה. מחפשת שותף רציני לחיים, מסודר, עד 55, עם נשמה חמה. מי שעונה לבקשות צנועות אלה מוזמן לכתוב לת"ד 954, ירושלים 91008, עבר ד"ר.

סיפרו לי שגבר מתבייש פעמיים בחייו: בפעם הראשונה, כשהוא לא מסוגל בפעם השניה, ובפעם השניה, כשהוא לא מסוגל בפעם הראשונה.

אני שמחה לספר לכם שהפכתו בינלאומית. בזכות השרות החדש של רותי בטלפון כל העולם אצלי על הקו. טוב, לא צריך להגזים, בינתיים רק מינכן ולוס-אנג'לס. הראשון היה איש-עסקים גרוש, בן 36, שהתעניין בקול גברי ומקסים במיוחד איך מגיעים אל אחת הכותבות אליי.

עושר כבר יש

השני היה, כאמצע הלילה, מלוס-אנג'לס. הוא סיפר לי שהוא איש-עסקים מצליח, רציני בעבודה, אחרי שעות העבודה הוא אוהב לשכוח מהרצינות. אני עשיר בנכסים, אבל גם ברוח, הוא אמר לי. עושר כבר יש לי, אז עכשיו אני חולם על אושר. מוכרח להתחלק עם מישהי. הייתי נשוי בעבר, לישראלית, אבל האושר ברוח לא נדבק בינינו. יש לנו שני ילדים, שחיים עם אמם בלונדון. נישאתי בגיל 19, והתגרשתי כעבור 15 שנה. הייתי רוצה להכיר אשה עצמאית, עם עולם משל עצמה, מעניינת, חריפה, שאפשר לדבר ולהתווכח איתה. שתהיה 1.60 מטר ומעלה, כי אני 1.80 מטר, לא שמנמנת, חטובה, אוהבת לאכול ומבינה באוכל. זו אחת החול-שות שלי — מיסעדות. אבל אני לא שמו, רק 70 קילו. שלא תהיה מרובעת,

מאוזן:

- (1) ירד בעוגג. (3);
- (2) הבררה כך שמענו, לא לעי-מור מתחת לחופה, ולהל-כה זה רע (4,5);
- (9) פרי בשני זווים (4);
- (10) זה שבא מהשמאל שהוא שם זין על הפק"ל (ח4);
- (13) סוף של מאבק בסרט (4);
- (14) מר יורד מתכנית הכח? (6);
- (15) עצה כפולה למנאף: אחרי הלטוף בסבוב — ברתו! (5,3);
- (17) הוציאו את המיץ מהסחטן (4);
- (18) גחש בחוש (4);
- (20) קבל מכות וזה התאים לו (4,4);
- (22) חלוציות עם יוריד הכסף (5);
- (24) הבית בעמק מאכני גזית (3);
- (25) רבע מניירורק הגיעו לרמה (4);
- (26) מה שעושות 22 מאונך בכל כירה (4);
- (28) קרעו אשגב לרץ הפחות טוב (3,4);
- (29) הקוף בחר לשאול במופלא ממנו (3).
- מאוזן:
- (2) בקש תרות (3);
- (4) הרופא הנודע סמך על ידידה של טטיאנה (3);
- (5) לאן אפשר להגיע עם מום?
- לשקום: (4,4);
- עוף ישמור מפרא (6);
- מוסקו אלקעי מגלה באר-פן פרטי את "קפר ראשו" (4);
- אות של הקירה (5);
- לעקיבא לוינסקי יש בק-בוץ מעץ יציב (3,4);
- רשע מזדנב (2);
- שלישיית פרס בשקום ברור-סיה (9);
- משהו מעברו של אריק אינשטיין לפני העתונאי הקטן (3,4,1);
- כרתו את הערלה בספיד ומצצו בזום (מ6);
- הבטחה חגיגית לשחרור מכבלים (5);
- נושאות פרי בטן עולות לתורה (4);
- התגלגל לכאן פעמיים בערמה (2);
- הבית בגן, של קווימורו (3);
- נעלמה כל הממלכה הברי-טית? (3).

פתרון תשבצותך 2620

מעין בין
בין הרון 5 לפז

גם יפה וגם יודעת ספרדית

קוראים לה מעין. כיום מסתובבת בגני-הילדים כמה מענינות, אבל בשנתון שלה שם זה היה די נדיר. כשהיא מכירה מישהו, השאלה היא, לפעמים, "איך לקרוא לך?" צריכים להתרגל לשם שלי, היא אומרת.

★

העלמה כץ, תושבת הרצלית, היא בת 18, תלמידת תיכון במגמה חברתית-כלכלית, והיא חושבת על השתלמות בעיצוב-אופנה. אומר-ים שיש לה כישרון בשטח זה. יש לה גם 1.60 מטר גובה, 47 קילו מישקל, שעיר בהיר, עיניים כחולות או ירוקות (תלוי מה אני ל-ובשת). והרבה-הרבה חן. מעין בילתה שלוש שנים מחייה בקולומביה ובאקוודור. אביה, איש חברת בידק, היה שם בשליחות. מאז היא יודעת ספרדית. כשהי-זרה לארץ, בכיתה ט', היתה צריכה להתאמץ, כי רמת הלימודים כאן גבוהה הרבה יותר, אבל די מהר היא השתלבה בחזרה. היא יוצאת עם בני 19-20, לא מבוגרים יותר, והכי חשוב לה בחיים, כמו שהיא אומרת: אושר, לקחת דברים בקלות, ליהנות. השיגעון החדש שלה זה לנהוג. עברה את הטסט בפעם הראשונה, וכשהיא רוצה לנסוע לטייל היא יכולה לבחור בין הפז'ו לבין הרון 5.

איתון עמיחי

הדברת מזיקים בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272 • טל. 5-6-790114

בשמירה על בריאותך ורכושך

1987

ברמלה גולדנברג (1960)
הוא ידע נשים רבות

מילחמת שין בשין

אצל רוב האנשים — הכל הולך בקטן. אצל חלק מהבריות כמה דברים הולכים בגדול. אבל רק אצל מעטים הכל הולך בגדול. וגם הגירושין. אחד כזה הוא אישה עסקים-יהודייה **אמנון זלמן בייזן**. מי שפגש הגירור שין שלו מאשתו **שרה** צובר תנופה, בגלל הקובלנה שהגישה אשתו, בטענה, שהוא הפעיל אלימות פיסית נגדה. גם היועץ המיטפי לממשלה מעורב בעניין, והתיק של בנייהוג היה לפני כמה חודשים בטיפולו.

אמנון זלמן בייזן (52), גבדיקומה ומקריה, הוא דמות מרתקת. החוות המרשימה והנהנתנות שלו הם שסידר בווגייהחברה בתל-אביב. הוא איש העולם הגדול, בן למישפחה אמידה שעסקה במיסחר במוצרי-מזון. הוא אוהב הרבה, ובעיקר את עצמו. הוא יודע להפיק את המכסימום מכל מצב.

משחר-נעוריו בלש בקולו הערב ובכישוריו המוסיקליים. הוריו שלחו אותו ללימודים בקונסרבטוריון חשוב בווינה. קול-הבס שלו היה מרשים, והיו שהישו אותו ל**בוריס שליאפין** האגדי. הכל ניבא לו קאריירה מזהירה כאופרה.

באחד מביקוריו בארץ הכיר את הרקדנית **ברמלה גולדנברג**, שהיתה הפנינה רוזנבלום של שנות ה-50. השניים התאהבו וטסו לווינה. היא ניסתה כוחה בטרטים, והוא השלים את לימודיו בתחום המוסיקה. אחרי שהות קצרה חזרו בנייהוג לישראל. הם נראו כלקוחים מסרט הוליוודי — צעירים, יפים ומוכשרים.

הנישואין ארכו 15 שנה, ובמהלכם הוא ידע נשים רבות ואף לא טרח להסתיר זאת. אחת ששבתה את ליבו היתה **שרה בוגושבסקי**, פסיכולוגית קלינית במיקצועה. זלמן בייזן התרשם מאישיותה של האשה הזאת, והחליט לשאתה לאשה. תהליך גירושיו מכרמלה התוססת היה קצר, והוא נשא את שרה את שרה ב-1974.

במקביל החלה עלייתו המטיאורית כאיש-עסקים. הוא קיבל זכיון בלערי לייבא רהיטים איטלקיים, שאותם שיווק לבתי-מלון. ההצלחה התבטאה גם באורח-חיים של בנייהוג, שאהבו הכל בגדול ובפאר. רמת-חיים היתה נושא לקינאה.

הם רכשו בירית-פאר, שרוחטה כמוכרן בסיגנון איטלקי. הם הירבו בנסיעות לחו"ל, נהגו לארח חברים במסיבות מפוארות. אך זלמן בייזן לא היה שלם עם ההצלחה. יותר מכל דבר אחר בעולם הוא רצה בילדים, ונהג לומר לחבריו שבלא ילדים אין כל טעם ככל העושר. כשנולד בנו הבכור לא היה גבול לשימחתו. הוא צילצל לכל מכרו, כדי לבשר את הבשורה המשמחת. הוא לא הסתפק בכך, וערך טקס ברית-מילה מפואר, באחד מבתי-המלון המפוארים בתל-אביב. כמויות המשקאות והמזון שהוגשו לאורחים היו נושא לשיחה.

שלוש שנים לאחר מכן נולד הבן השני. למראית-עין התנהלו חייהם-שימחה על מיימנות. אך זלמן בייזן התקשה שלתפנות לפרשיות-אהבים חרשות. גם הפעם לא ניסה להסתוות זאת. מקורביו טענו שמשוהו השתבש במערכת-היחסים שלו עם אשתו, ושזה הביא אותו לרעות בשדות זרים.

בארץ יש עשרות שגרירים. הם משתייכים לגזע שהוא מאור פופולארי אצל נשות-החברה הישראליות ואצל היחצניות.

כל אחת מתגאה באוסף השגרירים שלה. מסיבה עם שגריר היא מסיבה חשובה, מסיבה עם שגריר צרפת או ארצות-הברית היא מסיבה עוד יותר חשובה, פשוט צריך להבין את ההיררכיה וסדר-העדפויות השונים.

השגרירים, מצידם, מאוד נהנים מפעילותם בארץ. יש שהתערו מאוד, יש מי שפחות, אך יש שגריר אחד המאוהב ממש בארץ ובבנותיה, החי את חייו כמו אורה.

זהו שגרירה של האיטי בישראל, **ג'וזפה**

ניצה מעוז וג'וזפה פרנק קשה לו בלי אהבה

פרנק, שער לאימונו ניהל רומאן סוער עם אי-שת-החברה **ניצה מעוז**.

מאו כבר לא שמעתי מה שלומה. השפיונים הדיפלומטיים שלי חקרו ומצאו שהוא מתגורר ברמת-הפולג שליד נתניה, מבלה הרבה בקפה מילנו שכנת-נתניה, הוא מעורה ביותר בחברה המקומית, ושאורבים אותו, כי הוא אדם נחמד ונעים-הליכות. אך קשה לו בלי אהבה. והוא אף מצהיר בפומבי שהוא מחפש אשה מלאת-גוף, אוהבת-חיים, שתעשה לו קצת שמח כנשמה. אז אם אחת מכן מחפשת חבר-ליחיים, שהוא גם שגריר וגם נחמד, אז היא יכולה לפגוש אותו בקפה מילנו בנתניה, בימים שהשמש זורחת.

משנה מיטבת, משנה מזל

זוכרים שסיפרתי לכם על הגבר הבורח מחתו נות עליידי כך שהוא פותח מיסערה סינית חדשה בכל פעם שהעניינים מתחממים בינו לבין, וי ככל הכל מנגררים לו שהגיע הזמן להינשא? ובכן, **מקס מלבה**, שנהיה רומאן נחמד וסור ליד עם **שוש קביליו**, אלמנתו של שחקן-כ" דורגל הרוצל **קביליו**, שוב פתח מיסערה סיינית, ואז ידעו כולם שזהו סיומו של הרומאן. אך

הילה קלמן ומקס מלבה לא מדברים על חתונה

עד שהוא יפתח את המיסערה הבאה בשרשרת המיסעדות הסיניות שלו, יש לו זמן לנהל רומאן עם מלכת-היופי לשעבר, **הילה קלמן**. המלכה,

החבילה התפרקה

פלא מיווד במיוחד עם צנטנר ותומך בה מר-ראליית ונפשית. צנטנר, הזקוקה להרכב עידוד, מצאה ידיד המסוגל להבין אותה ולעזור לה. השלישייה המקסימה עוברת ככל חלקי הארץ. דיסנציק וצנטנר מארגנות, ופלא מנתח.

עמיר פלא וחניתה צנטנר ידיד המסוגל להבין

לפני ימים אחדים היתה ביניהם מריבה אי-שית, והחבורה התפרקה. החברות נשארו חברות טובות כבימים ימימה, אך הגבר הצעיר והיפה עזב. החברים המומים מקווים שזהו עניין זמני, ושהכל יסתדר. קשה לראותם אותם כשאניס צוה-קים ומאשרים ביחד.

בתל-אביב יש חבורה קטנה, המורכבת בסך-הכל משלושה אנשים. אך הנוכחות שלהם היא כמו של כיתה שלמה. השלושה הם **בתיה דיסנציק**, הרוגמנית האלגנטית, אשתו של עורך מעריב **עידו דיסנציק**, הרוגמנית **חנני** תה **צנטנר**, הנשואה ל**אבנר**, החולה מזה כמה שנים בטרשת נפוצה, והמעצב ומנהל-היצוגות **עמיר פלא**.

שלושה אלה עובדים הרבה ביחד, עוזרים איש-לרעהו ומהווים דוגמה ומופת לעורה הרדית.

כל וילה או דירה העולה בדמי-יומם, מעדיפים צינעה, ובחרו להשתכן בדירה פשוטה וקטנה בבניין הסמוך לבית-החלומות שלהם. כן האוהבים הזה הם מאושרים.

שלומית בולוק דירה צנועה

דירה של שני חדרים

מה יש לומר על מולטי-מיליונר שווייצרי ורעייתו הצעירה, המעדיפים להתגורר בדירת שני-חדרים פשוטה, תחת להשתכן בפנטהאון מר פואר בן שלוש קומות, המוצע עליידי למכירה

ב-2.5 מיליון דולר? **לישראל בולוק** בן ה-52 ולאשתו **שלומית** בת ה-35 זה נראה כדבר הטיבעי ביותר בעולם. השניים בנו את הבניין המזור והמיוחד ביותר בישראל, ברחוב הירקון בתל-אביב. ה' בית, המעוטר בפיתוחים ובעיטורים בירוק ובי-כחול, ובמחיצות פיסוליות לבנות, בהשראת האמן הספרדי גאודי, משאיר את כל הצופים בו פעורייפה. בולוק ורעייתו, שנאפשרותם לרכוש

בולוק 2.5 מיליון דולר

שער לאימונו היתה חברה של בחור נאה בשם **רוני חביב**, צמודה מאוד לחבר החדש שלה. על חתונה אף אחד אינו מעז לדבר, כי הקשר הוא רק בראשיתו, אבל השמועות האחרונות מ' דברות על-כך שהוא עומד לפתוח מיסערה נוספת, אך הפעם צרפתית. אני מקווה שאין בזה רמז לגבי המשך הרומאן, כי מלכה לא מוצאים בכל יום. אך המיטבה הצרפתי, אינו דומה למיטבה הסיני.

תמר שילה, אלמנתו של הפרופסור יגאל שילה, מגיבה על כרזת השיטנה נגד בעלה, מספרת על המאבק שהתנהל סביב החפירות בעירידיד, על עבודתו של יגאל, על מחלתו הקשה ועל מותו

"יגאל ידע מההתחלה מה יש לו. הוא היה אדם שאי אפשר להסחיד ממנו דברים כאלה. להיאבק במחלה

"יגאל לא היה אף פעם אלים. להיפך, הוא היה צריך למחן אנשים צעירים במישלחת, שאיבדו את הסבלנות"

ראיינה ענת סרגוסקי

"אם הדתיים אינם מוקיעים קיצונית את הכרזה שלא יבואו בטענות כשידברו על הציבור הדתי בהכללות"

"תגובת הדתיים, אחרי הפצת הכרזה, היחה מתבקשת לא למעני או למען יגאל, אלא למען דמוחם של דתיים"

"לא היו לנו אשליחות לגבי המחלה. היו לנו תיקוות"

"נסענו לשנח שבחון בארצות הברית, כחלק מההתמודדות עם המחלה"

"יגאל נלחם במחלה

ככל שהיה ניתן!"

הקירות כרזות בעברית שגוייה המבשרות לציבור החרדי את דבר מותו של "אותו האיש הרשע מרושע, הכופר הטמא ומטמא, העוכר ישראל, שהרס קברות ישראל במקור, הרהיבית, האפיקורס יגאל שילה ימח שמו, שנפל מגר מת, אחרי שהתפתל ביסורים קשים מאוד בעודו בחיים, ועתה השאול והאבדון ישלימו את חלק המגיע לו בקבר, ויושלכו עצמותיו כדומן בכף הקלע עדי" עד.

כך נפתחה שוב מילחמת החורמה של החרדים הקיצוניים, שראשיתה ב" 1981. גם אז עמד במרכז הפרופסור שילה.

לפני קצת יותר מחודש חלה הרעה חמורה במצבו של יגאל. איילת הפסיקה את הטיול במיזרח, נסעה לארצות הברית וביחד שבה המישפחה לישראל. הם כבר ידעו שהנורא מכל עומד לקרות.

אחרי ימים מעטים, שבהם הספיק יגאל לשהות בביתו המטופח בירושלים, הוא אושפז בבית החולים. זמן קצר אחר כך הוא נפטר.

יתכן שמותו לא היה זוכה להד כה גדול, לולא טרחה החרדים בירושלים להוסיף את דעתם.

ברחובות מאה שערים בבירה הופצו על

תחת הרושם הנורא של מה שעבר עליה בשבועות האחרונים.

תמר ויגאל שילה, הפרופסור לארכיאולוגיה, גיה, נסעו לפני קצת יותר משנה לשנת שבתון בארצות הברית. דרור, הבן הצעיר, הצטרף להוריו.

איילת (22), הבת, נסעה לכיוון ההפוך, לטיול של אחרי צבא במיזרח הרחוק.

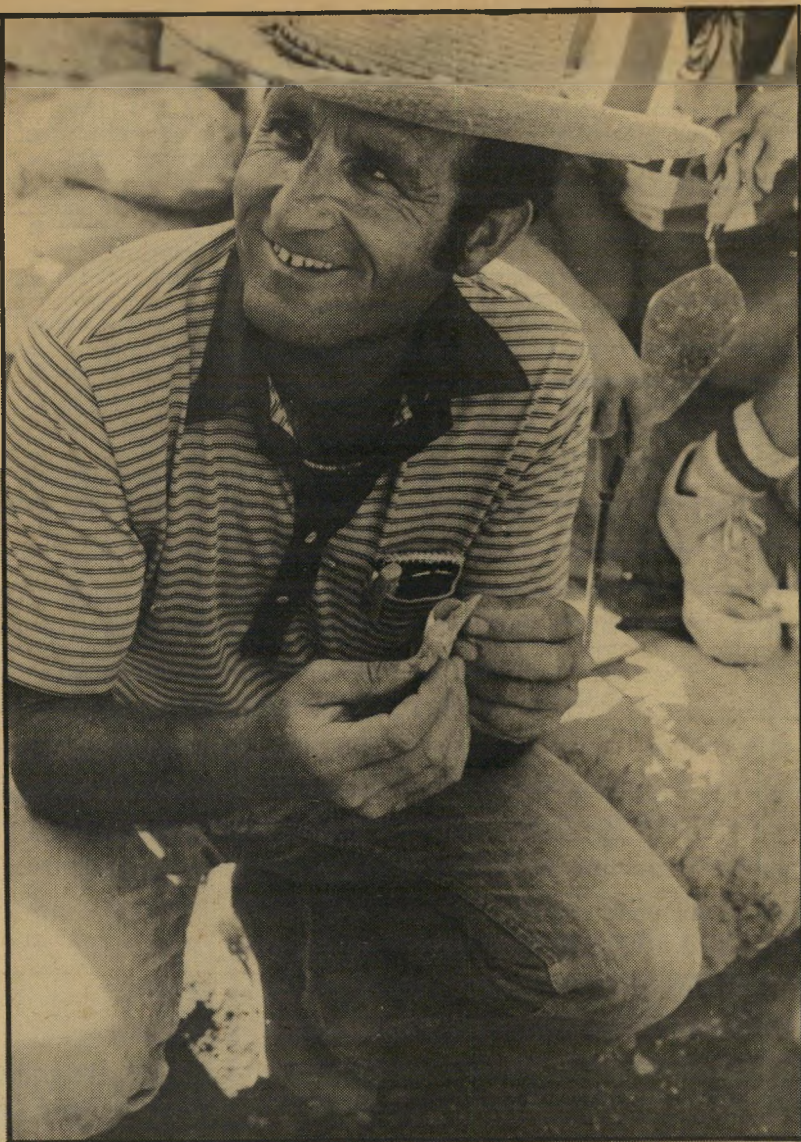
יגאל כבר היה חולה מאוד כשהחליטו השניים לבצע את תוכניתם המקורית, ולצאת לשנת השבתון שתוכננה זמן רב מראש. הם החליטו להמשיך בחיים כחלק מן ההתמודדות במחלה הממארת.

ה טלפון בבית מישפחת שילה אינו מפסיק לצלצל. חברים ומכרים מציעים עזרה, מזמינים, מעודדים, תומכים.

את דרור שילה, בן ה" 15, פגשתי בחצר בחברת ילדים אחרים. דרור דומה דימיון מפתיע לאביו.

תמר שילה יושבת בבית ועונה בחן ובסבלנות לכל המטלפנים הרבים. בזמן שהייתי שם דחתה מיספר לא מבוטל של הזמנות לארוחת הערב של יום השישי.

לבושה במיכנסים ג'ינס מחמיאים, בחו"ל צת-טריקו סגולה ובנעלי בית, נמצאת תמר (תמי, בני חבריה הקרובים) עדיין

ארכיאולוג שילה בעיריודי

היתה החלטה מיספחתית שאנתנו לא מותרים!

המשותף והמשומר. רואים איוו עבודה יפה נעשתה שם.
כשהיינו בארצות-הברית קיבלנו מיכתב מטרי קולק, שסיפר לו שירושלים מלאה בתיירים ועיר דויד היא אתר מרכזי במסלולי-הטיולים שלהם. הוא רצה לספר זאת ליגאל, ולהודות לו על חלקו בעניין.

● **החפירות הסתיימו ב־1985?**

כן, כמתוכנן, אפילו שלוש שנים מעבר לזמן המתוכנן.

התיכנון הראשוני היה לחמש שנים, אבל דברים נשארו לא-גמורים מבחינה ארכיאולוגית, והיה ברור להמשיך עוד מיספר שנים, והתברר שגם התקציב איפשר להמשיך את החפיר. רות, אז המשיכה. כך שהסיום בשנת 1985 היה לגמרי מתוכנן.

● **„יגאל התכוון לכתוב**

ספר פופולרי על עיד

דויד. הוא התכוון

לכתוב הרבה מאוד”

● **ואז נסעתם לארצות-הברית?**

לא, נסענו בקיץ 1986.

● **כבר ידעתם על מחלת?**

זה התגלה בדצמבר 1985.

● **איך נתגלתה המחלה?**

הוא הרגיש כאבים, הלך לכיריקות והתברר מה שהתברר.

● **אמרו לו כמה זמן נשאר לו?**

לא נדיוק, דיברו איתי.

● **למה אמרו?**

אני לא רוצה להיכנס לזה. הוא אף פעם לא איכר תיקוה, כי הוא היה אופטימיסט מטיבעו.

● **הוא ידע שהוא חולה מאוד?**

הוא ידע מההתחלה מה יש לו. הוא היה אדם שאי-אפשר היה להסתיר ממנו דברים כאלה, והוא החליט להיאבק בעניין עד כמה שניתן.

● **לא היו אשליות, היו תיקוה.**

● **נסעתם לארצות-הברית בגלל המחלה?**

לא, היה לנו שבתון מתוכנן כבר לשנה הקודמת אבל הוא נדחה כי יגאל היה אז ראש המכון לארכיאולוגיה, וזה היה מינוי לשלוש שנים, שאמור היה להסתיים ביוני 1986. אחרי ניתוח שעבר, הוא חזר לעבודה ונסענו לשנת

בבית מישפחת שילה חיים עדיין תחת הרושם של כרזת-הנאצה, ותמהים על כך שאנשי-ציבור מן המחנה הדתי לא יצאו בגינוי פומבי נגדה.

● **מדוע ציפית לתגובה של איש-ציבור דתי ביחס לברזה?**

כי אני חושבת שזה מנוגד לדברים מאוד כסיים.

● **של מי?**

של תרבות אנושית, כמו כבוד האדם לחיים ולמוות. ובוודאי לערכים שהדת היהודית מר-גישה. הדברים כבר צוטטו: „אחרי מות קרושים

„אך אחד מאיתנו לא היה חבר בשום מיפלה, אבל המאבק העמי' דברים באור יותר ברור, חידד הסתכלויות”

אמור. „הנפול אויך לא תשמח.” לכן נראה לי שתגובה כזאת היתה מתבקשת, ולא למעני או למען יגאל, אלא למען רמותם של הדתיים. ואגב, הגיעו אלי המון תגובות, גם בכתב וגם כאמצעות הטלפון.

● **של אנשים שאת לא מכירה?**

כן, של אנשים שמודעים כדתיים והם ממש מתנצלים, לא רק מוועזעים.

בינתיים קיבלתי גילוי-דעת של קבוצה בשם תורה ועבודה. חבר מועצת-באר-שבע מטעם אגודת-ישראל שלח אלי העתק של מיכתב ששלח לנציגי המיפלגות הדתיות בכנסת, ובו הוא זועם על חוסר-התגובה של המיפלגות הדתיות. הוא לא עשה זאת כי הוא מסכים עם מה שיגאל עשה, אבל משום שהדברים לא תאמו את רוח-הדת. קיבלתי גם מיכר פרטי מהשר יוסקה בפירא. פורסמו, מטעם המפד”ל, מודעות קטנות בהצופה, שמהו פורסם בשם הרב ש”ר והיו, כמובן, גם תגובות של אנשים פרטיים מירושלים ומחוצה לה. ציפיתי לתגובה של אנשים לא דתיים, אם כי מסתבר שפחות מדי. איש-ציבור הגיבו. חשוב היה, לפני דעת, או ששמעו גנבו. אז יש חשבוניות גדולות, שיש שמהו גנבו. ואני לא חושבת על עצמי באופן פרטי, אלא על הציבור. המאבק שנכפה על יגאל ייצג את חופש-הדעה וחופש-המחקר וחופש-המחשבה במדינה דמוקרטית.

אם הציבור הדתי, להוציא את אלה שהגיבו, לא מוקיע את הכרזה בצורה הקיצונית ביותר, אז אין הם יכולים לבוא בטענות לאף אחד, כשמי דברים על כלל הציבור הדתי בנשימה אחת.

● **הכרזה הרי לא היתה המיפגש הראשון שלך עם החרדים. היא הפתיעה אותך בכלל?**

התגובה היתה צפויה. אבל לא חשבתי שאפשר להגיע לדרגה כליך נמוכה של סיגנון ותוכן. וזה לא יעזור שיגידו שהוא מיעוט מבוטל, או כמו שאמר מישהו, ואני מצטטת: „אלה אנשים חולים, אנשים לא-נורמליים, שלא שומעים אפילו בקול מוריהם.”

● **הרי אלה אתם האנשים שנלחמו נגדו בשעת בחסירות?**

אני משעקת בחסירות. מהאנשים, למרות שהכרזה לא חתומה, כרגיל אצלם. העשייה היא עשייה בסתר, המאבק שלהם אינו הוגן. התוכן הפתיע ברמתו השפלה. הגרתי אותו כמעשה נבלה. זה ביטוי מיקראי, וזו היתה האסוציאציה הראשונה שלי.

● **היה לכם קשר מתמשך עם האנשים האלה?**

כן, אבל אחר שהמאבקים הגדולים נרגעו, והם נרגעו בסוף 1982, בעיקבות שני פסקי-דין של בג”ץ, העבודה המשיכה להתנהל כסדרה עד 1985. הארכיאולוגי. יגאל, אז סביב הנושא של הקמת הוא אדם שמאומץ דיבור, ביבילור, במשאלות, בהכנה הדדית, אבל מצד שני הוא היה מאוד נחוש ברעתו לגבי העקרונות שבהם האמין, שעליהן לא היה מוכן לוותר.

הנושא היה של היהדות-לחיות, של כבוד לזו-לת, של חופש-המחקר וחופש-המחשבה, אלה היו דברים שמאוד היו חשובים לו, והוא האמין בהם עד הסוף. מעולם לא היתה שאלה של ויתור בעניין הזה או כניעה ללחצים.

● **גם לא בימים הכי קשים?**

לא.

● **אף פעם לא עלתה שאלת הוויתור?**

יגאל שילה, ארכיאולוג בעל-שם, ומי שניהל במשך שנים אחדות את המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים, קיבל לידיו ב-1978 את פרויקט החפירות בעיר-דויד שלמרגלות הר-הבית. בעבר השתתף שילה כארכיאולוג-חופר-חוקר בכמה מן החשובות שבחפירות ביש-ראל. הוא חפר במצדה, במידבר-יהודה, בחצור ובמידו. אך החפירות בעיר-דויד היו הפרויקט הגדול שלו.

החפירות, שבתכנון המקורי היו אמורות להסתיים ב-1982, נמשכו שלוש שנים מעבר לזמן המתוכנן. הנסיבות המדעיות דרשו את המשך החפירות, ותקציב המחקר איפשר אותן.

גם אז עוררו הדברים סקרנות רק בקרב חובבי-ארכיאולוגיה למיניהם, לולא הצטרף לתמונה גורם דומיננטי נוסף.

כמו בכל חפירה ארכיאולוגית בישראל, קיבלו החוקרים אישור לחפירות מן הרבנות הראשית. האישור קבע, בין השאר, שאין במקום כל בית-קברות שהיו.

אך בעיצומן של החפירות נפתחה שם מילחמה ממושכת. קבוצות של חרדים לבושי שחורים, בעלי פאות וזקנים באו בהמוניהם למקום. הם טענו, יש מאין, כי המקום שימש בית-קברות יהודי בימי-הביניים.

במילחמה התערבו המיטרה, איש-ציבור, פוליטיקאים, רבנים, עיתונאים, רוב הציבור בארץ.

יגאל שילה עמד בראש המאבק. הוא התעקש לחפור ולחקור, ולא ויתר. הוא הצליח להוכיח את דרכו והמשיך את החפירות לפי התיכנון.

מססיים את החפירות בעיר-דויד, ב-1985, הפך המקום לגן ארכיאולוגי המשמש אתר תיירות פופולרי לישראלים ולתיי-רים.

אך דמותו של הארכיאולוג נשארה, כנראה, חקוקה בזיכרונם של החרדים הקיצוניים בירושלים, שהפסידו אז את המערכה.

ב-1985, בבדיקות בבית-חולים ירוש-למי, גילו הרופאים כי יגאל שילה לוקה בסרטן. בשנת, לפני שבועיים וחצי, הוא נפטר.

את המאבק, שנפתח מחדש אחרי מותו, ממשיכה בימים אלה אלמנתו, תמר שילה. תמר לא ממששת כבר שנים רבות כמורה וכמחנכת בבית-תיכון, וכמרצה בבית-

באבוד רשעים רנה

בשנה ובהודי להשית תנו לבשר תחרדי כי אתו האיש הרשע מרוע הבור הטמא ומטמא העובר ישראל

שהרם קברות ישראל ובמודר הר הבית יגאל שילה

האביקום יח שמו שגפול בגר מת

אחרי שהתמלל ביוקים קשים מאד בעורו בחיים ועתה השאלו ובזנו ושלמו את חלק הטגיע לו בקבר וישלבו עצמותיו כדומן בגף הקלע עדי עד

החפירות הן לא רק מן המעשים הטובים והנכונים כי אלא גם מן המעשים הרעים והנכונים

י' יאבדו נל אויבך ה' הושע פרומני

כרזת-הנאצה שונפל פנר מת...

הספר לחינוך באוניברסיטה העברית בירו-שלים.

תמר היתה גם המורה שלי לתנ"ך בבית-הספר התיכון שלי האוניברסיטה העברית. גם אז, עוד לפני החפירות בעיר-דויד והחשיפה הציבורית שלתוכה נקלע, היתה תמר מורה מיוחדת. היא הצליחה להקנות לתלמידים חילוניים בבית-ספר חילוני את האהבת התנ"ך ומכאן גם את ידיעותו השבוע, אחרי תקופת היעדרו של יותר משנה, שבה שהתה בארצות-הברית, שבה תמר ללמד. איילת, הבת הגדולה, לומדת היום מישי-פטים באוניברסיטה.

(המשך מעמוד 35)

השבתון כחלק מההתמודדות עם המחלה. החלטנו לעשות את כל מה שתכננו בעבר. היתה לנו שהות יפה בארצות-הברית, שהינו בצפון-קרוליינה באר-ניברסיטת דיוק.

מקום שבוחיאל?

לא, זוהי באוניברסיטה טובה. יש שם הרבה עצים, הרבה ירק. שינינו לימרנו שם. היינו שם כנסיה כל שנה וחודשיים.

הוא עבר שם טיפולים?

הוא המשיך את הטיפולים. **חזרתם כמתוכנן?** לא, חזרנו בגלל המצב, כי חלה הרעה במצב.

האם בשלב כלשהו של המחלה עלתה השאלה האם זו מכה מאלוהים?

לא. זה ככלל לא היה כיוון המחשבה. ואני שוב רוצה לצטט אישיות רתית שהיתה פה, והתייחסה לאמירה שהיטורים הקשים הם מירי שמיים. הוא אמר: ואם יש יראי-שמיים בחר לך, שמתייסר ביסורים קשים, איך הם יסבירו את זה? הוא ממש התקומם. אז לשאלתך: זה אף פעם לא עלה.

יגאל אף פעם לא הרגיש שהוא עושה מעשה לא נכון, היה ברור שהטיעון שלהם מיסודו לא היה נכון.

הוא לא חשב שאולי הם צודקים?

אילו, באושהי צורה, היה מתברר שאכן היה שם כתיקבורות, כל הדיון היה צריך להיות אתר. כל ההתייחסות היתה אולי צריכה להיות אחרת. הדבר היסודי שצריך להרגיש הוא שאין, ולא היו שם קברים. אין, ולא היה שם כתיקבורות.

את חושבת שהחרדים יסכימו איתך?

הם לא יסכימו איתי על שום דבר.

בוודאי. הוא אף פעם לא היה אלים. להיפך, הוא זה שהיה צריך למתן אנשים צעירים במיש לחת, שאיברו את הסבלנות.

היית שותפה לכל הדברים האלה, שהפרת שם?

כן, הייתי חברת-צוות. הייתי ממונה על המ' חנה, על הצד האירגוני, על הרישום של המימ' צאים שהביאו מן השטח.

זו היתה הפעם הראשונה שהתע' סקת בארכיאולוגיה?

לא. ככלל לא. אחד הדברים היפים שבארכי

"אחד הדברים היפים שלנו היה שהארכיאולוגיה היתה עניין משותף"

אולוגיה מצאנו עניין משותף. המיקצוע שלי אינו ארכיאולוגיה, אבל למרתי קצת, ותמיד התעניינתי בזה והשתתפתי בכמה מישלחות.

תמיד עם יגאל?

כן. הייתי במישלחת במערות מידבריה-הודרה ב-1961, בערב ב-1962/1963, בחזור ב-1968 ובי עירידיד, כמובן.

עירידיד היתה הפרוייקט של יגאל. הוא חפר גם במגידו, ושם, כעצם, הוא עבד לברו בשטח, כי יגאל ידיו, שזו היתה התפירה שלו, לא היה בפועל בכל עונות-החפירה, אבל שם זה היה פרוייקט של ידיו.

זה לא הפריע שבועל ואשה נמצאי אים ביחד גם בעבודה?

כאילו שאין לחברה החילונית מה להציע מבחינת נורמות, ואני חושבת שזה לא נכון. אני חושבת שהעובדה שאתה מכבד את זולתך ודורש ממנו גם לכבד אותך, שאתה ליברל, שאתה בך אדם מוסרי בעל ערכים, גם אם אתה לא רתי, זה דבר שצריך לתפוס מחדש את המקום המרכזי שלו. אולי יגאל בעניין הזה, דרך הפינה הזאת מה שעשה עם המון כבוד להיסטוריה ולמורשת. וזה, אצלי, נקרא לעשות.

את לא רואה את עצמך מפגינה, למשל?

נגד מה? **נגד כפייה דתית?**

הפגנה היא רק צורה אחת של תגובה. היא לגיטימית. חינוך הוא צורה אחרת.

הדברים שינו את האופן שבו את מתחבת את התלמידים?

כן. **במה?**

נעשיתי פחות מהססת בהכעת-עמדה. אני חר' שבת שחל שינוי. אני חושבת שזה חידד דברים.

במיוחד לאור העובדה שאת מורה לתנ"ך?

מעולם לא הייתי שתקנית ונחבאת אל הכלים, אבל אי-אפשר לומר שמה שהיה בעירידיד הפך את עורי, אבל זה חידד דברים, מיקד התייחסויות. העובדה שאני מורה לתנ"ך, כמיקצוע ישרי והומניסטי, נותנת לי כלי חשוב לתנך דרכו, עם כל הבעייתיות של לימוד תנ"ך בבית-ספר חילוני.

בשביל ארכיאולוג זה חומר-עבודה. קנקנים ומטבעות וצלמיות וכל הדברים שמוציגים בווי' טרינות הם לחם-חוק של הארכיאולוג, או הוא לא אסף. מה עוד שזה לא אתי. זה חוק לא כתוב, אבל מקובל שארכיאולוג לא לוקח. יש בזה טעם לפגם כשלווקחים. מה שיש לנו אלו הן מזכרות מכל מיני נסיעות ומכל מיני מקומות, אבל לא עתיקות.

יגאל כתב ספר על עירידיד?

יש פירסום אחד בסידרת הפירסומים של המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה, ויש ספר נוסף בדרך, באותה הסידרה. הוא התכוון לכתוב ספר פופולארי, הוא התכוון לכתוב הרבה מאוד. עירידיד סיפקה ומספקת חומר רב לפירסום. חפירה ארכיאולוגית היא רק שלב אלה, ושלב הכרחי, אבל עיקר העבודה אחר-כך היא בעיבוד החומר ובפירסומו. ויגאל היה מאוד עקרוני בעניין הפירסומים. הוא חשב שצריך לפרסם הרבה ומהר לפני שעוברים הלאה.

אפרופו פירסום, לחפירות התלווה פירסום מסוג אחר: תיקשורת, מה זה עשה לכם?

פיתאום אתה מוצא את עצמך במרכז של אירועים בעלי השלכה ציבורית ובמרכז הבימה, ופיתאום אתה מגלה שכל מה שאתה אומר יכול לעורר תגובות כאלה או אחרות.

זה מפריע לחיי היומיום?

זה בוודאי חודר למיסגרת הפרטית וצריך ללמוד לחיות עם זה, במיוחד אם חשוב לך העניין שבגללו נכנסת לאור-הזרקורים.

אם עשית את זה מפני שהעניין היה לך חשוב

חרדים מפגינים בעירידיד נם אצלם יש הרבה פוליטיקה בפנינו

היתה איזושהיא התייחסות מצד התלמידים?

לא, מפני שהם כולם תלמידים חרשים. **ואז, בזמן המאבק סביב החפירות בעירידיד, היתה התייחסות של התל' מידים שלך?**

תלמידים יצאו כדי לעבוד בעירידיד. לא כדי לנקוט עמדה בחינוך. **אבל אלה נושאים השנויים במח' לזקת.**

זה היה עניין מאוד קונקרטי, אם היו או לא היו שם קברים. **אבל הברזה היא מעבר לנושא הקונקרטי של הקברים.**

אם מישהו מהתלמידים היה שואל על הברזה, יכול להיות שהייתי מוצאת כוח לענות לו, יכול להיות שהייתי אומרת לו שנדרב על זה בהודמנות

והחשיפה הציבורית היא רק גלויות, או אתה יכול לעשות אחד משני הדברים: או שאתה לא רוצה את הפירסום ואז אתה יורד מהעניין עצמו, או שאתה אומר שזה הכרח בלייגונה, והוא חלק מכלליה-מישחק, וצריך לדעת להתמודד עם זה.

הפכתם לדמויות מפורסמות?

במידה רבה כן. וכמו לכל דבר, יש לזה גם מעלות וגם מיגרעות, כמו שיש מעלות ומיגרעות לאנונימיות.

זה הפך לעניין פוליטי?

היו מעורבים בנושא אישים פוליטיים, שרים בממשלה. בוודאי היו כאלה שעלו על הגל, כמו תמיד. פוליטיקה זו לא מילה גסה. כל דבר הוא פוליטי. אבל הוא לא מוכרח להיות מיפלגתי.

והנושא גרר אתכם לפעילות פולי' טית?

לא. אם היתה, או לא היתה, מעורבות פוליטית לפני או אחרי זה, היא לא היתה קשורה בעירי' דויד.

זה עשה לכם משהו?

יכול להיות שזה העמיד דברים באור יותר ברור, חידד דברים, אבל אף אחד מאיתנו לא היה חבר בשום מיפלגה, אני לא חברה בשום מיפלגה. זה הגביר אולי מעורבות. התפיסה שלי לגבי מעור' רבות זה לא רק כשאתה מצויה שאיכפת לך ממה שקורה בארץ, פרושו של דבר גם לעשות דברים באופן פעיל.

מה אתם עשיתם?

קודם כל זה החלטנו להיאבק ולא לוותר. ואני רוצה לקוות שזה תרם משהו בנושא חופש-המחקר, חופש-המחשבה, חופש הבעת-הדעה ועמידה על עקרונות, שבעיני נתפסים כאלה-בית במדינה מתוקנת.

אני רוצה לקוות שזה תרם, אולי, לתחושה של אנשים שאפשר להיאבק על דברים וגם להשיג אותם. אני חשה בשנים האחרונות שהרבה מאוד אנשים לא-דתיים מרגישים קצת נחותים מבחינה אידאולוגית.

איילת, דרור ותמר שילה השבוע מתנת בתי-מיצווה לבת שלנו היחה סיור ארכיאולוגי'

איך את יודעת שלא היה שם בית' קבורות?

מפני שיש עדויות קודמות על מיקומם של קברים בירושלים. קיימת עבודה שערך עמוס קלונר. קיימות מפות המעידות על זה, והן מקובלות גם על החוגים הרתיים האלה. כוכור, היה אישור של הרבנות הראשית, שאישרה את קיום החפירות ואת אי קיומו של בית-קבורות שם. אחר-כך הם יישרו קו עם הקיצוניים. כשהגענו לחפור ב-1978, התחלנו עשרה מטר מתחת לפני השטח.

מה זה אומר?

מרובר היה בשיכבה הישראלית, מהמאה התשיעית והעשירית לפני-הספירה, לטעון שאנחנו חופרים כתי-קבורות מימיה-כיניים, מת-קופה המאוחרת כאלפיים שנה? זה הרי פשוט אבסורד. לא היתה שום דרך להגיע איתם לידי הבנה ברר של משאומתן רצינולי.

היו נסיונות?

כן. **היית נוכחת?**

כן. **איך זה היה מתבצע?**

היו באים נכבדים מן העדה החרדית ומאתרא קדישא, יושבים עם יגאל ומדברים. **הוא התייחס אליהם בכבוד?**

"בגעו ביגאל ביסית, וזה לא הרתיע אותנו. עובדה, הוא המשיך"

אחרת, אבל אני לא חושבת שהיתה לי בעייה לענות לו.

אבל אם אתה רוצה לחנך אנשים צעירים לאותם ערכים שהוכרנו אני חושבת שעליך לנקוט עמדה. לא מספיק לטעון טענות לא מדובר בויכוח בין שתי גישות או שתי אמיתות. מתברר שאין נקודת-מיפגש.

אין דבר שלא יכול להימצא לו פיתרון. והרת היהודית הוכחה שאפשרי למצוא פיתרונות לכל דבר.

איש באומנתו יחיה. זה אלה-בית של מדינה דמוקרטית.

חרים
בניחני

מזל החודש:

קשת
השפעת צדק
על המזלות

מזל קשת קשור בכוכב יופיטר (צדק) שהוא הכוכב השליט של המזל. אם כדאי להיות "מיוצג" ככוכב" הרי שכדאי שיהיה זה כוכב יופיטר. זהו הכוכב הראשון מבין הכוכבים שאינם נקראים "כוכבים איש" גם "המיתחיסים לדור כולו. יופיטר נקרא גם "המטיב הגדול" הוא מסמל התפתחות, שפע והתפשטות.

כפי שכל דבר בחיים הוא לא דווקא חיובי או שלילי, כך גם השפעתו של כוכב זה. למרות שמו, ולמרות שמצפים ממנו רק לטוב, לעיתים חשים גם את צידו השני. יופיטר מסמל, בראש ובראשונה, את האמת והצדק. שמו בעברית מרמז על כך. הוא מכה במקור שבו קיים זיון, ומטרתו היא לשנות ולהביא את הדברים חזרה למצבם הנכון. למשל, חיי נישואים שמתנהלים בצורה כושלת ומעורערת, אינם יכולים להימשך כך לאורך זמן. כשכוכב יופיטר יוצר זווית משמעותית, או יגיע למקום בעל השפעה על המפה, הוא יביא לחשיפת האמת, ואז יתכן שאותם נישואים פשוט יסתיימו. זהו מצב שכלפי חוץ בודאי נראה קשה, אך לביטחון של דבר כל אחד מבני הזוג ילך בדרכו, ויחפש את האמת שלו, או את צורת החיים המתאימה לו.

דוגמה נוספת: אדם שעובד במקום עבודה לא מתאים, ופתאום מוצא את עצמו

מפוטר. זהו מצב קשה ומדאיג, אך אם הוא נעשה בהשפעתו של כוכב יופיטר ימצא האדם תוך זמן קצר מקום שונה מתאים יותר, ואולי אף בעל הכנסה גבוהה יותר. קיימים אף מצבים שבהם השפעתו של יופיטר ממש מפחידה, וזה קשור בעיקר במחלת הסרטן.

כידוע, זוהי מחלה מתפשטת מטיבעה. כוכב יופיטר, הקשור בהתרחבות והתפשטות, משפיע כאן בצורה שלילית. כלומר, הוא משפיע על האדם בגלל מיקומו במפה. הוא מסוגל לגרום למחלה להתפשט במהירות, ולקרב את הקץ. ובכל זאת, כוכב יופיטר נחשב לכוכב טוב, וכל אסטרוולוג מנסה למצוא במפה את התאריכים שבהם הוא ישפיע לטובה.

יופיטר נע באיטיות יחסית ונשאר בכל מזל לתקופה של שנה. כאשר הוא עובר בבתים הזויתיים, השפעתו חזקה מאוד, בתים אחד, ארבע, שבע, עשר, וכן כשהוא עובר במקום בו היה בעת הלידה. הבית או המזל שבו עובר יופיטר מראה על תחומים בחיים שבהם ממשק האדם לגדול, התפתח ולחשיג יותר חופש. יופיטר מגדיל את טווח הנסיון בתחומים שבהם ניכרת השפעתו. המזל שבו נמצא יופיטר מראה על הצורה בה יתפתח האדם ועל הדרכים בהן ישתמש לשם כך.

הביטום שהוא יוצר עם כוכבים אחרים יש חשיבות רבה לגבי הדרך שבה הוא עובד. כשיופיטר ממוקם טוב, האדם אופטימי, מעודד, בעל בטחון ושלטיה בחייו, ביחוד באיזורים בהם הוא משפיע. יופיטר קשור גם לענייני הרוח, לדת ופילוסופיה, ולדיעה ולימוד ברמה גבוהה. בתקופה שבה ניכרת השפעתו של יופיטר רבים פונים לכיוון לימודים או השתלמויות, לעיתים בחו"ל, ומרחיבים את הידיעות וניסיון החיים.

כאשר ממוקם יופיטר בצורה לא טובה מתקשה בעל מפת-הלידה לעמוד בדרישות המוצאות לפניו. לעיתים מבטא מצב כזה תכונות של שחצנות וגאווה, זהו אדם שחושב שהוא יודע הכל. אפשרות נוספת היא שאדם בעל מפת-לידה כזו נוטה להסתבך עם החוק ועם בית-המישפט. אולם יחד עם זאת, יופיטר קשור במידת

החסד ולא רק במידת הדין כך שהתוצאות לא יהיו הרסניות.

בחודש מרץ 1988 יכנס כוכב יופיטר למזל שור, לאחר שהיה של שנה במזל טלה. הדבר ישפיע על כולם בצורה כלשהי, אך באופן שונה בכל מזל ומזל.

מזל שור - צמויות הזדמנויות חדשות, לימודים, מעבר לדירה טובה ורחבה יותר, נישואין, נסיעות לחו"ל וכן החלפת מקום העבודה או הסקת מסקנות חדשות לגבי מצבים לא ברורים ולא ברורים.

מזל תאומים - יופיטר, הנכנס לבית ה-12 שלהם, מאפשר להם לתכנן את העתיד מאחורי הקלעים, לפעול בסתר ולקדם עניינים בצורה נסתרת. הדגש הוא על שמירת הסודיות.

מזל סרטן - יופיטר בבית ה-11 שם דגש על קשרים חברתיים ופעילות ציבורית. תשבו פחות בבית.

מזל אריה - יופיטר בבית העשירי, בית קאריירה. זהו אחד הבתים החשובים במפה, הוא יבני קידום במעמד, בתפקיד ובמיקצוע. שינוי כזה עלול להתחיל בקשיים ולהתברר כשינוי מוצלח. בין השאר צפויה קבלת סמכות נוספת - ומה חשוב יותר לאריות!

מזל בתולה - יופיטר בבית התשיעי יביא נסיעות לחו"ל, לימודים, התפתחות ושינוי השקפת-עולם. התענינות בנושאים דתיים ופילוסופיים והצלחה בכל הקשור לארצות רחוקות.

מזל מאזניים - יופיטר בבית השמיני - הצלחה כספית, אפשרות לזכייה בירושה, הצלחה בבורסה או בהגרלות. הצלחה לאנשי-עסקים. סיוע מארצות רחוקות. אפשרות להינצל מכל סכנה. בנות מאזניים עשויות להיכנס להריון.

מזל עקרב - יופיטר בבית השביעי, בית חשוב במפה. קשר משמעותי וחשוב עם בן-זוג, ואולי אפילו נישואים. שיפור היחסים עם הסביבה, והתחלת חדשות במוקמות חדשים, הכל מלווה בהצלחה.

מזל קשת - יופיטר בבית השישי - הצלחה בעבודה, שיפור משמעותי ביחסים עם עובדים אחרים, יכולת להתפתח ולהתקדם ולזכות בחופש פעולה. הגנה על הבריאות ונטיה חזקה להשמנה.

מזל גדי - יופיטר בבית החמישי. אהבות מהסוג ההרפתקני, המון בילויים ופיתוח כשרונות יצירתיים. הצלחה בספורט ובהגרלות. ילדים נוספים במישפחה ושיפור המצב הכלכלי.

מזל דלי - יופיטר בבית הרביעי, בית חשוב ומשמעותי. יתכן מעבר לדירה טובה ומרווחת יותר. אפשרות להקמת מישפחה ולשיפור היחסים בקרב המישפחה.

מזל דגים - יופיטר בבית השלישי יביא נסיעות רבות בארץ, הכרויות חדשות, קשרים עם אנשים פתוחים, בעלי נכונות לבצע רעיונות חדשים. הצלחה בלימודים ותיקשורת טובה יותר, וכן נטיה לפעול למי רושם חיצוני וראשוני, ומכך יש להיזהר.

מזל טלה - יופיטר בבית השני - הצלחה כספית, הזדמנויות לשפר את המצב הכלכלי. הכסף יגיע ממקורות שונים. הזיהור ואל תקחו סיכונים חסרי-ביסוס.

הפתעה משמחת בתחום הכלכלי תגרום לה" קלה ולהפחתת הדאגות. לאחרונה לא היי" תם שקטים בקשר לע" תיד הכלכלי ומעכשו אפשר יהיה להרגע. 2" וה-3 בחודש אינם מת" אימים להוצאת כספים, הנטיה היא להוציא יו" תר מדי. נסיעה בין ה-4 ל-6 בחודש עלולה להיות העכעך או להתקל ב" בעיות בלתי צפויות. ענייני הבית והמישפחה יעסיקו אתכם בין ה-7 וה-8 בחודש, משהו רגיש ליחסכם אליו, צריך להתחשב יותר.

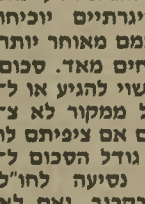
טלה 21 במרץ - 20 באפריל

סרטן 21 ביוני - 20 ביולי

מאזניים 23 בספטמבר - 22 באוקטובר

עקרב 22 באוקטובר - 21 בנובמבר

מצב-הרוח די כבד, קשה להסביר את מה שקר" רה. מצד אחד אתם חשים התלהבות וציפיה בכל הקשור לבני-הזוג בפרט, ובנייהם השני בכלל. א" תם מהירים לבעוט ול" החפץ ולנפח דברים ללא פרופוזיציות, מהצד השני אתם חשים חוסר-סרץ" להילחם ולמעשה אינכם מבינים מה קורה לכם. ה" וה-3 בחודש בכלל-זאת יעו" דרו אתכם, דברי הערכה ידמו לכם את המוראל. מתנה משמחת תגיע ב-4 או ב-5 בחודש. ה" וה-8 מתאימים לפנישות, ראינות ונסיעות.

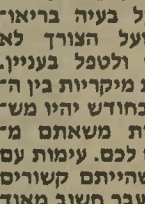
תאומים 21 במאי - 20 ביוני

בתולה 22 באוגוסט - 22 בספטמבר

קשת 23 בנובמבר - 20 בדצמבר

דגים 19 בפברואר - 20 במרץ

עייפות גדולה וחולשה פיזית בין ה-2 ל-4 בחודש. אתם זקוקים למנוחה ולמקום להפיג בו את המתח. העיניים רגישות מאוד ובעלי מישקפיים ש" בינכם כדאי שיגשו לבדיקה. יחסים מתי" חים עם בן-הזוג בין ה-5 ל-7 בחודש, אולם גם אם אינכם צודקים, נראה שהפעם באים לקראתכם וסולחים לכם. בתחום הרומאנטי אתם מרשים להעצמכם התנהגות חופשית ומתירנית מהרגיל ועלולים לסבול מכך.

עסקות כספיות תהיינה מוצלחות במיוחד עכשיו אם תעזו לנהוג בניגוד למקובל או אפילו להגיוני. רעיונות לא שיגרתיים יוכיחו את עצמם מאוחר יותר כמוצלחים מאוד. סכום כסף עשוי להגיע או ל" התקבל ממקור לא צ" מיו, וגם אם ציפיתם לו יפגיע גודל הסכום ל" טובה. נסיעה לחו"ל צפיה בקרוב, ואם לא נסיעה, יהיו קשרים מוצלחים עם ארצות אחרות. יציעו לכם רעיונות מעניינים וכדאי לחשוב על כך.

ענייני עבודה וכספים מעסיקים אתכם בימים אלה, כדאי לארגן מחדש את שני התחומים. מצבכם הכספי עומד ל" השתפר בקרוב אך ברוע זה רצוי שהכספים יהיו בהיעניין כדי שתוכלו לרכוש דבר-מה בעל-ערך בהדומות הראשונה. שינוי פקום-עבודה עולה על ה" פרק, בינתיים אתם מתקר" בים למה שאתם מחפ" שים, אך עדיין אתם לא מוצאים את התשובה לה אתם מצפים. התפרצויות-כעס נורמות לסביבה לתדהמה, קשה לשלוט בחופנה זו בימים אלה.

מצב-הרוח מתחיל להשתפר, אם כי מבחינה בריאותית עדיין אתם רגישים ופגיעים מדי. ה-2 וה-3 בחודש מר" אים ועל בעיה בריאו" תית ועל הצורך לא להזניח ולטפל בעניין. מגישות מקריות בין ה" 4 ל-6 בחודש יהיו מש" מעותיות משאתם מ" תארים לכם. עימות עם אדם שהייתם קשורים אליו בעבר חשוב מאוד ויוסיף לביטחונכם ה" עצמי. יתכן שתבקשו לעזור למי שפגע בכם, אך נראה שתעשו זאת בחפץ-לב.

2" וה-3 בחודש מפתיעים לטובה, פגישה רומאנטית חשפר מאוד את ההרשעה הכלכלית. לא כך המצב מה-4 בחור" דע, שאז הבריאות ומצב" הרוח יהיו ירודים, משהו מכני המישפחה זקוק לע" עצמכם אינכם מרגישים טוב. התחום שבו יש לכם הצלחה הוא התחום הררי" מאמי. תמצאו את עצמכם מחוירים עליידי טיפוסים מינליים, סוגים ותקופות שונות בעברכם. הפופולריות שלכם בחברה עולה. תהנו מסמיכות ומיפגשים חברתיים.

ה-4 וה-5 בחודש יאפשרו לכם למצוא את מקום המגורים שאתם מחפשים, תהיו עסוי" קים בנושא הבית ואי" כות החיים. מבחינה מיקצועית אתם ממשי" כים להתקדם, הגישה החדשה אותה אתם מאמצים תביא להער" כתכם עליידי הסיבה. ה-5 וה-6 מראים על הצלחה בפעילות ספור" טיבית וכן על סיכוי לזכות בהגרלות. פחות נוחים הם ה-7 וה-8. מצב הבריאות שלכם אינו תקין ויתכן ותיאלצו לשכב במיטה.

הכרות חדשה יכולה לפתוח לפניהם דרך מעניי" נת ומושכת במישור המיקצועי. השמרנות ואהבת ההרגל או החזיות יכולה לגרום לכם להחמיץ הז" דמנות השובה. עכשיו אתם יכולים להוכיח את כושר האירגון ואת היכולת לצפות קדימה. חבונה זו מעוררת הערכה אצל המ" מונים עליכם. שישי ושבת אים נוחים. סיכסוך אוויו" רה קודרת במישפחה. השפעה ישע לבני-מיש" פחה עליכם מאוד מזיקה, ובני-הזוג אינם מוכנים לקבל את חוסר נכונותכם להיות לצידים.

בית-ספר לגזענות

עובדים חרד ועיידה בחדר-המריבה
אנחנו מפנים את האשפה מבית-הספר

מחויקה בידה סלים מלאים במיצרכים לשבת, ממהרת לביתה, אבל לשם עניין חשוב כמו מיגור הפועלים מאיזור בית-הספר היא מוכנה להתעכב. הם ממש מסוכנים, כל הערבושים האלה, היא מנסה לפקוח את עיני השאננים שלא רואים את גודל הסכנה: כל האיזור הזה מלא בהם, כשהילדים יוצאים מבית-הספר הם מגיעים הנה, וזה ממש לא נעים. צריך שיתאספו רחוק מכאן. אנחנו מפחידים את הילדים לא. הפחד לא בא מהבית. הוא בא מהרדיו והעיתונים. הילדים שומעים על כל מיני מיקרים שקורים, והם פוחדים מערכים. כמו לאחרים, גם לה יש סיפור אישי. לפני כמה ימים חזרה הילדה שלי מבית-הספר ושני ערבים שרקו לה. ילדתה מהנהנת בראשה לאישור הסיפור.

וזה נוסח העצומה שחולקה לילדים (העצומה מובאת כאן כלשונה):
הורדי-נכבד:
זה לא מכבר הובא לידיעתנו כי

ענייה-החבלה פטרתי אותו. למה אני צריך צרות? הריכזו שלהם כאן ליד בית-הספר זה ממש קטסטרופה. צריך לעשות להם מרכזי-ריכוז מחוץ לעיר ולא כאן, בצומת הכפר הירוק, למשל, שיתאספו שם, רחוק. הפעילות להעביר אותם מכאן היא ברוכה כאמת.
כדי שלא יבינו אותו לא נכון, הוא ממחר להבהיר: אני לא שונא ערבים; אין לי שום דבר נגדם, הרי צריך שמישהו יעשה את העבודה, לא? כך לוי.

נראה כי אחד החסרונות הבולטים של הערבים, שמגקים מדי יום את רחובות רמת-השרון, הוא שרואים אותם. אילו רק היו יכולים לעשות את עבודתם מבלי להיראות, לא היו בעיות.

גם שורקים
אם מוזעזעת נוספת, שחתמה על העצומה, היא אילנה לוי. לוי,

המורה התורנית מסלקת את התלמידים הסתלקו משטח בית-הספר

שיש לפועלים קורת-גג להסתתר תחתיה מפני הגשם והשמש לפני צאתם לעבודה.
הכל היו מרוצים, אלמלא החליטו הורי התלמידים, ואיתם הנהלת בית-הספר, כי ריכוז הפועלים מהווה סיכון לילדי בית-הספר ומיפגע סביבתי חמור, שמן הראוי להסירו, ומיד. הם החליטו לצאת למאבק כדי לסלק את

הערבים הרי רעבים למין.
כאן בבית-הספר יש ילדות בנות 10 ו-11 שמתחילות כבר להתפתח מבחינה מינית. הרי הערבים יכולים כלי בעיות להתנפל על הילדות, ולעשות בהן מה שהם רוצים. הרי עמידה שלהם בפני פיתוי היא אפסית. הרוב הוא יצחק לוי, אב לתלמיד בבית-הספר שברמת-השרון. לוי הוא

המורות אמרו לתלמידים להחתיים על עצומה הקוראת לסילוק הערבים. עובדי מועצת רמת-השרון. מן הבניין שראשי-המועצה הכין להם

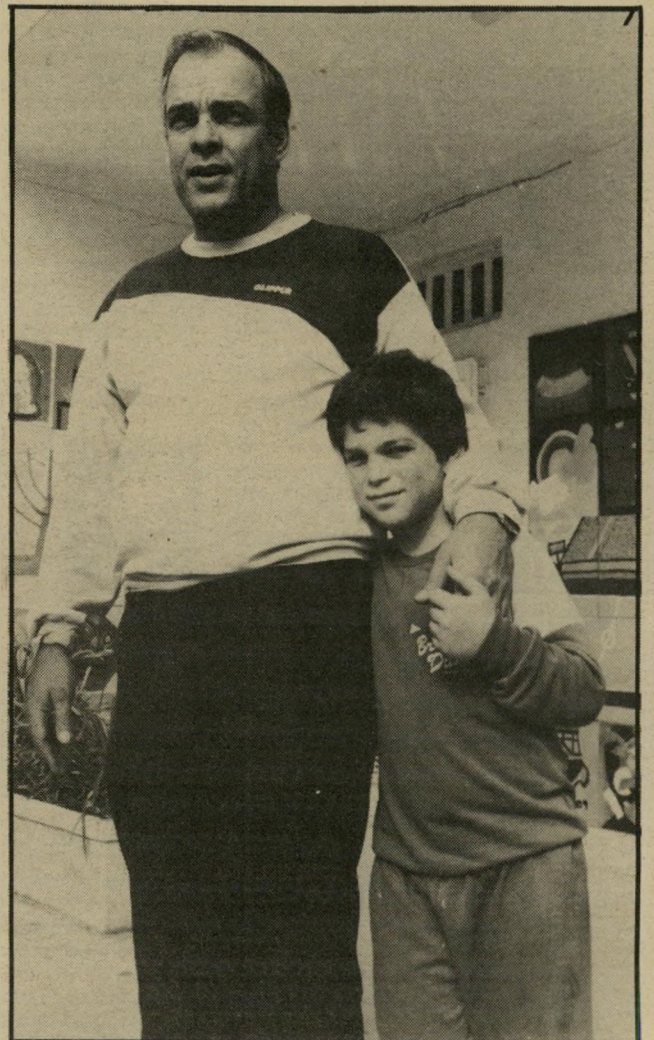
אחד ההורים שחתמו על עצומה הקוראת לסילוק פועלים ערביים, המתרכזים לזמן לעבודתם בסמוך לבית-הספר.

בלב רמת-השרון שוכן בית-הספר היסודי המקומי אוסישקין: חצר רחבת-ידיים ומיכנים ישנים עשויים טלאים-טלאים, צבועים בצבע לבן. בסמוך לבית-הספר שוכנים המישרדים הנאים והמטופחים של המועצה המקומית. באמצע עומד מיבנה קטן ומוזנח, ארבעה קירות מחוסרי-יצבע, יריעות ניילון כתחליף לחלונות, שני ספסלים רעועים עומרים בצד, זוהמה וצחנה שולטות במקום.
מכאן יוצאים מדי בוקר פועלי המועצה המקומית לעבודתם. כמו ככל מועצה בארץ, גם כאן, פועלי-השרותים הם ערבים, אבל זה המקום היחיד בארץ

אחר ההורים שחתמו על עצומה הקוראת לסילוק פועלים ערביים, המתרכזים לזמן לעבודתם בסמוך לבית-הספר.

בהפסקה הגדולה משחקים בבית-הספר עשרות ילדים. החצר שוקקת פעילות. ילדים משחקים בתופסת, במחבואים ובמחנניים. אחרים מתגודדים בפינות, ומשוחחים. נושא השיחה העיקרי הוא העצומה הדרושה לסילוק הערבים. זוהי עצומה שחולקה לילדי בית-הספר כדי שיתחיימו עליה את הוריהם. הילדים, כולם, מכירים את בעיית הפועלים הערבים, כשהם נשארים, הם מפליגים בכנפיהם-דימונים כספי פורים על הזוועות שמעוללים הפועלים האימתניים.

ואו הוא קרא לי לצד, ורצה שאלך איתו לפרס, מספרת ילדה בלונדינית,

אב לוי ובנו, העורבים רעבים למין

תלמיד שרון (שני מימין) וחבריו ליד גדר בית-הספר "לסלק אח הערבים".

המילה "ערבי" מסמלת לגביהם את כל הרוע שבעולם.

הם מפתים ילדים, אומרת ילדה מהחבורה, ומוסיפה בקול מתחנן: "תעיי" פו אותם מפה, בבקשה". לקריאתה מצ" טרפים כל הילדים בקריאות קצובות: "לסלק ת'ערבים".

יו לוי, מכיתה ו', מספרת על העצור מה: "המורה חילקה לנו אותה בכיתה, היא אמרה שלא נשכה להחזיר אותה חתומה, כי זה נושא מאד חשוב. מיד כשהגעתי הביתה נתתי את העצומה להורים. מה היה כתוב שם? שצריך לסלק מכאן את הערבים, והיה שם גם סיפור על מה שהם עשו לילדה". הילדים מכנים את העצומה "העצומה של הערבים".

מיכל סלע אומרת שהערבים מציינים קים לילדים ממישרות-הבטיחות. היא נחיים לא תדבר עם ערבים. אם אתם היתם ערבים לא הייתי מרברת איתם כם, היא מודיעה.

הילדות מספרות על שני ערבים ששוחחו עם ילדה מכיתה א' ואף נתנו לה מתנה. לפועלים, הן אומרות, אסור להיות נחמרים לילדים, כי זה מפחיד אותם מאד. ומירב מוסיפה: "צעקתי על הילדה שלא תעזו לדבר איתם יותר. למה? זה מסוכן. הם נחמרים אליה, ואחריכך יוציאו לה סכין ויחתכו אותה אסור לדבר איתם".

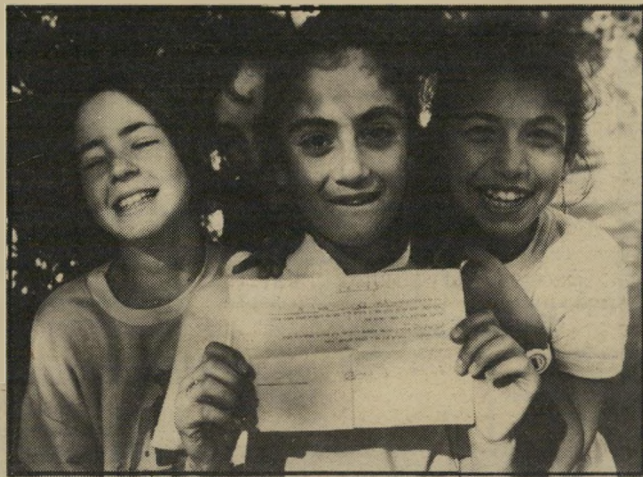
מערה שינוי רץ

ל יו: "את חברה שלי אנסו ערבים" מירב: "והם גם שרפו שולחנות של בית-הספר". בשלב זה, לא יכולה עוד מיכל סלע להתאפק, והיא פורצת בצחוק מתגלגל: "את השולחנות שרפו ילדים ששונאים את בית-הספר, בכלל לא ערבים, כבר תפסו את הילדים האלה". אבל לחברותיה זה לא משנה כלל. "הערבים שרפו" הן איתנות בדעתן. אפילו עמית שרון הקטן, תלמיד כיתה ב', כבר מכיר את הסיסמה: "לסלק תערבים!" הוא צועק בקול גבוה. כששואלים את החבורה באיזה מיפלגה הם תומכים, עונים הרדקים ביחד: "מערה, שינוי רץ", את השם כהנא אין שומעים כאן.

כדי לגרש אותנו מחצר בית-הספר.

הילדים, בניגוד למבוגרים, מוכנים לדבר בשימחה. הם אומרים בגלוי את מה שהם חושבים, לא מטייחים במילים יפות, לא מנסים להתחמק. אומרים מה שהם רוצים ומה שהם שומעים בבית, ללא צנזורה.

קולו של אודי כנר, מכיתה ו' גובר על קולות הילדים האחרים שמדברים במקלה גדולה: "להעיף אותם מפה מיד. הם מסוגלים להתנפל עלינו, פחד-אלוהים מהם ילדים יכולים לעשות לנו, הערבים האלה". רינת מלמד, בת כיתה, מספרת:

תלמידה ליזי לוי (באמצע) והעצומה בחיים לא אדבר עם ערבים".

ראש מועצת רמת-השרון החליט על דעת עצמו להעתיק תחנת איסוף ופיזור בנייה-מועטים מעובדי המועצה לפאתי הכניסה המערבית של בית-הספר.

החלטה שרירותית זו גרמה להתקן ליות בין ילדי בית-הספר לבין עובדים אלה.

תלונות הורים

ב עיקבות החיכוכים בין ילדים לבין העובדים, באנו דברים עם ראשי-המועצה, ואולם עדי הגה לא נמצא

אם אילנה לוי ובתה, הערבושים הללו מסוכנים".

המורה התורנית קוטעת את דיבכי הילדים. לא רק ערבים היא נלחמת, גם בעיתונאים. היא גוררת את הילדים ואומרת: "תיכנסו מיד לכיתות ושלא תדברו איתם".

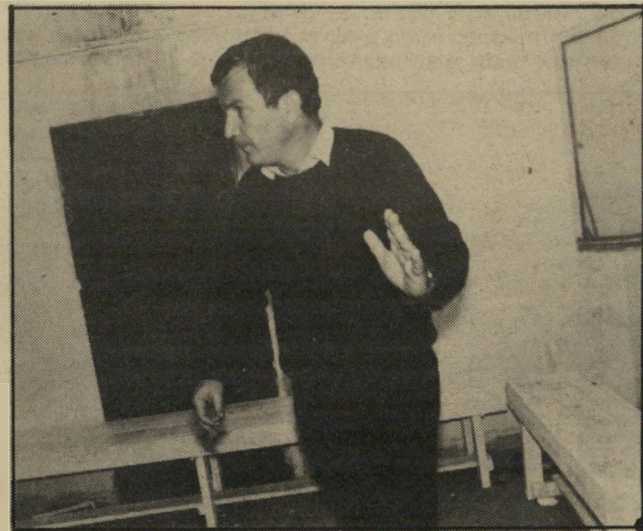
אחד הילדים מספר לנו בסודי סודות: "המורות אמרו לנו לא לדבר עם עיתונאים, כי אתם מנפחים כל דבר, ומשקרים". אבל למרות האיסור ממשיכים הילדים לצווח מעבר לכת-פה: "לא רוצים פה את הערבים, שיעור פו".

גם לשלום רחב, שרת בית-הספר, חובש הכיפה, יש מה לומר: "הנבנת מפחדות לשבור בגלל הערבים". שלום מתקנא בבתי-ספר אחרים, ש"שומרים על נקיון מערבים".

שי כרם צילם: ציון צפרייר

אתמול בדרך לבית-הספר הם התחילו לדבר איתי. אמאלה, זה היה כל-כך מפחיד! אבל לא רק אני מפחדת, כולם מפחדים".

מקהלת-הילדים הולכת וגוברת. שירה מנור מכיתה ו' נרגשת: "אני ראיתי איך הם צוחקים ומוחאים כפיים. בטח שזה מפחיד, כגלל שהם ערבים, אם הם היו יהודים זה לא היה מסוכן". הילדים מספרים כיצד ביקש ערבי אחד גפרורים מילדה בכיתה ג'. הסיפור הזה מסתובב בחצר בית-הספר כי גילגולים שונים. על-פי הנוסח החמור, שאף הופיע בעצומת-ההורים, ביקש הערבי מאותה הילדה שתכניס את ידה למיכנסיו, כדי להוציא משם את ה"גפרורים". הילדים, שנוכחים בהיסטריה של הוריהם, שרויים בחדר אמיתי.

ראשי-מועצה ורביץ במיבנה-המריבה לילדים נגרם נוק פדונו חמור".

לדבר על המאבק, לא מוכנה למסור את שם המפקח של בית-הספר לא מוכנה למסור את שמו של יושב-ראש ועדה-הורים".

נראה שאין היא גאה במיוחד במילחמה בערבים, שכן היא מתחמקת בכל דרך מלדבר על העניין. את העצומות היא מסתירה היטב ולא מאפשרת להביט בהם. סגנית-המנהלת, סימה נרקיס, אף היא איננה מוכנה לומר דבר, ונתנה הוראה לילדי בית-הספר שלא להגיב. מישהו אף נשלח

עד כאן העצומה.

במזכירות בית-הספר יושבת מזכ"ר נמרצת ונאה. היא אוספת מהילדים את העצומה שחולקה להם על-ידי ההנהלה. הילדים היו צריכים להחזיר אותה חתומה בידי ההורים. תוך שהיא אוספת את העצומות החתומות, היא נזופת בילדה המבקשת להתקשר ל"בית" תה מכיוון ששכחה את ארוחת-העשר שלה בבית. בקול לא פחות חמור היא פונה אלינו: "לא, אני לא מוכנה להראות לכם את הטפסים, לא מוכנה

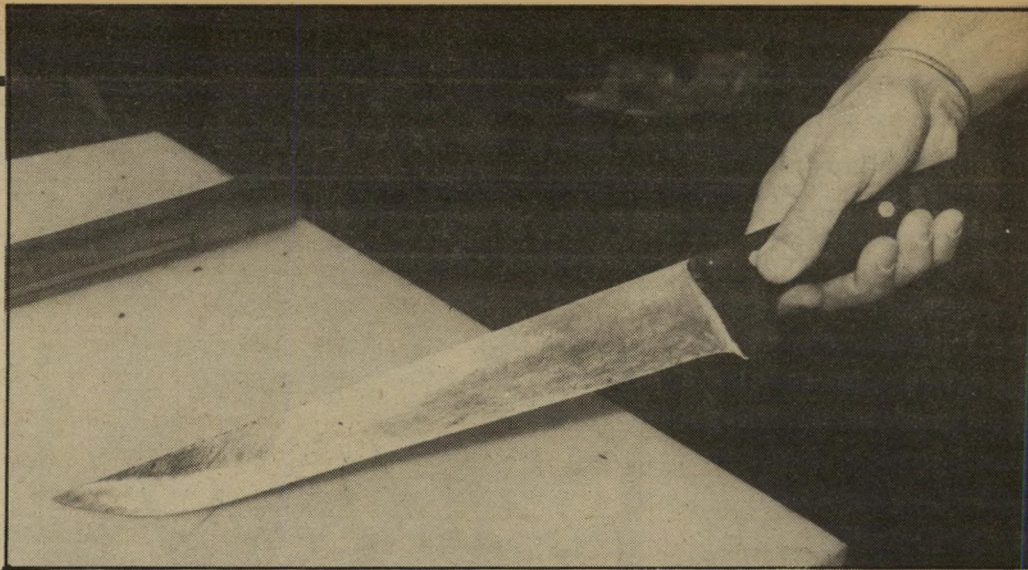
סגנית-מנהלת נרקיס היא אמרה לנו לא לדבר".

פיתרון ענייני, אף שניתנה "הסכמה" עקרונית.

ציבור מורי בית-הספר ומנהלותיו וחברי ועדה-הורים המוסדי מוצפים בקראות טלפוניות ובתלונות מצד הורים על אירועים בלתי-שגרתיים בינם ובין ילדיהם לבין עובדי-המועצה. לשם ההמחשה מובא מיקרה בו ביקש אחד מהעובדים האמורים מתל-מידת כיתה ג' לשלוף מכיסו קופסת גפרורים. כך גם תלמידי הכיתות הגבוהות נוטשים מישרתם ככניסה לשערי בית-הספר מחמת הטרדות.

טרם שיוחרפו החיכוכים, ויביאו לתוצאות מי ישורן, פונים אנו אלך לחתום על עצומה הקוראת לראש-המועצה להעתיק התחנה האמורה מפאתי בית-הספר.

המישטרה קבעה בקלות דעת: "רצח על רקע לאומני". לא היה לה שמץ של הוכחה לכך. ניתוח מפורט של הפשע מצביע על כיוון אחר. מה קרה ברגעים הגורליים מאחורי הקד של מחלקת הבשר בסופרמרקט?

אנאטוניה של רצח

לכן מוכרחים הפושעים להיות ערביים, שפעלו מתוך שינאה לאומנית. אולם יש להשתלשלות המאורעות באותן רקות נוראות בסופרמרקט הסברים אחרים, סבירים יותר. גם כאשר הכל מתנהל עדיין בערפל של השערות בלתי מבוססות, יש לעוברות הודעות כמה הסברים אפשריים, המצביעים לעבר כיוונים אחרים.

ביום רביעי נסגר הסופרמרקט שבי מרכז ירושלים, כמדי יום, בשעה 7 בערב. הקופאות סגרו את הקופות והעבירו את הפיריון לרפי וייצמן (35), המנהל, שהכניסו לכספת הנמצאת במישרד שבקידמת המקום.

כמו בסוף כל יום עבודה אחר, נשאר המנהל כדי להכין ר"ח מחשב. יחד עימו נישאר "קציני הביטחון" התורן זכריה מיימוני (65). "קציני הביטחון" אינו גברתן נושאנישק, ובפועל אינו אלא האיש הניצב בכניסה לסופרמרקט ובו דק בתיקיהם של הנכנסים. אין הוא עובר הכשרה מיוחדת לתפקיד, ואין מצפים ממנו שיידע להתמודד עם התקפה של חוליית פיגוע, למשל.

אחרי שכל הקונים עוזבים את המר קום, נסגרת הכניסה הראשית — המר רגות הירודות מחנות המשביר, בקומת הקרקע, אל הסופרמרקט, הנמצא מתחתיה במרתף, מעלית המשא ננעלת. אחרי צאתם של העובדים נסגרת גם היציאה הצדדית.

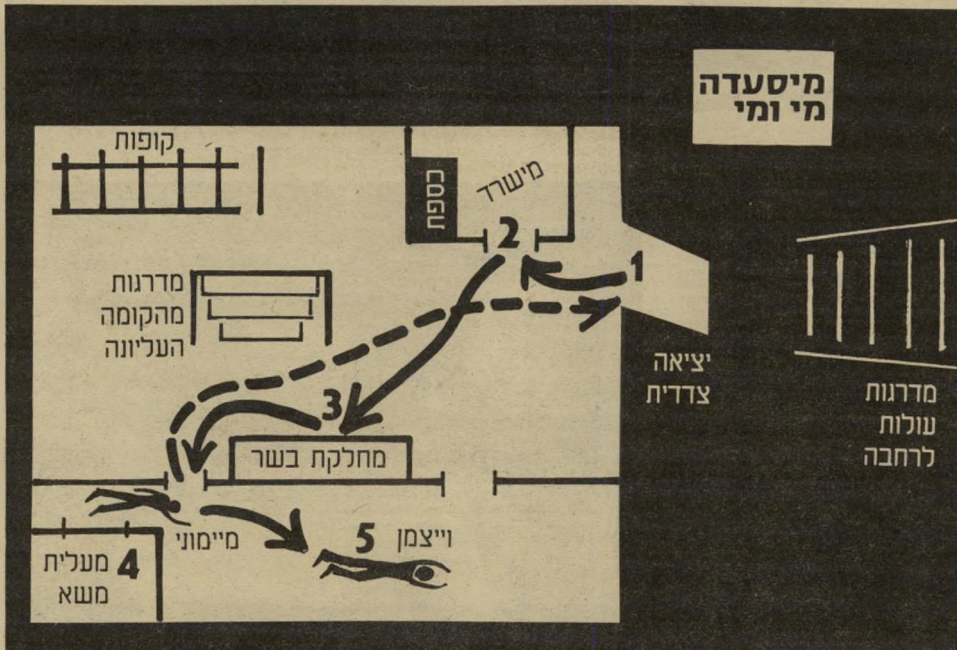
וייצמן ומיימוני נשארו לברם אחרי השעה 7.15. חמש רקות לאחר מכן צילצלו וייצמן לאשתו, מלי, הודיע לה שתוך רבע שעה הוא יוצא את המקום. כשאחר להגיע הביתה, הזעיקה מלי את אחיה, כדי שיחפש אחרי בעלה.

רחל, אשתו של מיימוני, פנתה למיטרה. במיטרה אמרו לה שעליה לבוא ולחתום על טופס חיפוש אחרי נעדר. רחל טילפנה לכל בתי החולים בירושלים כדי לבדוק אם בעלה הגיע לשם. היא היתה משוכנעת שמדובר בתאונת דרכים. גם כשבאו לביתה בשעה 2 אחרי חצות כדי להודיע על האסון, היא שאלה היכן המכונית. לא עלה בדעתה שמדובר ברצח.

בימים שני ורביעי סגורים הבנקים בשעות אחרי הצהריים. משום כך לא ניתן היה להפקיד בהם כסף. הרצח בוצע ביום רביעי, והכסף נשאר בכספת. ביצוע הרצח ביום זה דווקא אינו מיקרי, הוא היה פרי תכנון מוקדם. ואי כן, כל הכסף שהיה בכספת הסופרמרקט קט נגנב.

האם הכירו את הרוצחים?

יש כמה אפשרויות לגבי סדר המאורעות כליל הרצח. האפשרות הראשונה וייצמן ומיימוני

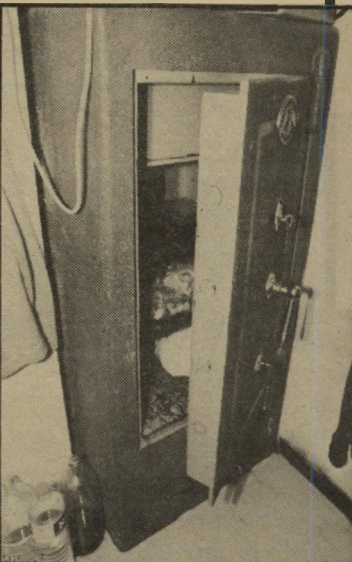
סכין. משם הובילו אותם למעלית המשא (4) במטרה לנעול אותם בתוכה. וייצמן כמעט, הצליח לברוח, עד שנתפס ונרצח (5). מיימוני נרצח במעלית. נתיב המנוסה של הרוצחים מסומן בקו מקווקו. בתמונה למטה נראה קיר מחלקת הבשר שממנו נלקח הסכין.

זירת הפשע הרוצחים נכנסו דרך דלת היציאה (1), משם הובילו את וייצמן ומיימוני למישרד הסופרמרקט (2) שבו נמצאת הכספת. לאחר שלקחו את הכסף, הובילו את השניים דרך מחלקת הבשר (3) ונטלו משם את ה-

ה הודעה היתה מבהילה: ערביים שחטו יהודים. יום אחרי ביצוע הרצח הכפול בסופרמרקט שבמרכז ירושלים, פירסמה המיטרה הודעה לעיתונות. תוכנה: קרוב לוודא שהפשע התחיל בשוק, ואחרי כך התפתח לרצח. על רקע לאומני.

פשפת הצופן הישראלית המקובלת, על רקע לאומני פירושו — פשע של ערבים נגד יהודים. אולם באותו הרגע לא היה בירי המיטרה אף שמץ של ראייה שתצביע על זהות הרוצחים ועל מניעיהם. פיר סום ההודעה, שגרמה מיד להפגנה אנטי-ערבית במרכז ירושלים ולהתרגי שות גזענית בשעת ההלוויות של ה קרבנות (הממשלה צריכה לשרוף את הערבים! יחי כהנא!) היה מעשה של

הכספת נמצאת במישרד הסופרמרקט. היה בה סכום של 30.000 ש"ח שנשדדו על ידי הרוצחים. זו היתה הכוונה.

חוסר אחריות מדהים. חוסר אחריות כזו, בעל טעם-לוואי גזעני מובהק, אינו נדיר בהתבטאויותיה של מיטרת ירושלים.

מה גרם לה למיטרה להחשיר ערבים כמעשה, ללא כל ראייה לכך? על סמך מה הודיעה מה שהודיעה?

תכנון מוקדם

ה הגיון הפרימיטיבי של מנסחי ההודעה המיטרתית פעל כך: הקורבנות היו יהודים. הם נרצחו בצורה אכזרית במיוחד — שיסוף גרונותיהם בסכין. יהודי לא יעשה זאת. ליהודי גם לא היה מניע לכך, אחרי ביצוע השוד.

שני הקורבנות: וייצמן (משמאל) ואשתו (מימין) בחגיגת פורים של הסופרמרקט, מיימוני ואשתו בביתם

בזמן הרצח היה חשוך במקום. על-פי עדותו של בעל-המיסעדה השכנה לא נשמעו כל זעקות עזרה. הרוצחים יצאו מרלת-היציאה הצדדית, שנותרה פתוחה, ועלו במדרגות המובילות לרחבת המשביר. לא קיימת דרך מנוסה אחרת מהמקום.

קרוב לוודאי שעל ביגדיהם של הרוצחים היו כיתמרים. אם כך הרבר, איך זה שיצאו למקום מרכזי כל-יחד, מבלי שאיש יבחין בהם? יתכן מאוד שרכב, ובו נהג, המתין להם מחוץ למקום. שיטת-פעולה כזו אופיינית למיקרי-שור.

ברור הוא שהרוצחים הכירו היטב את זירת-הפעולה כלומר — אין זה מעשה-טורף שנעשה בדרך מיקרה, אלא פשע מתוכנן. נראה שהרצח עצמו לא תוכנן. אילו היה מתוכנן, מדוע לא הביאו עימם סכיני-דקירה, או אקרה בעל משתיק-קול? מדוע הודקקו לסכיני-הקצבים שנמצאה במקום? רוצח לא היה סומך על-ידי המיקרה.

52 טביעות אצבעות

בשעה 11 בלילה הגיע לסופר-מרקט גיסו של וייצמן. הוא ביקש מבצל המיסעדה השכנה, מ' מ' יומי עיקר-דור (המשך בעמוד 42)

פתח המעלית. נראה שאחרי שנפצע הצליח עוד לעשות מיספר צעדים.

מדוע נרצחו בסכין? מדוע נחתכו גרונותיהם?

יש לכך הסברים פשוטים. הפושעים לא רצו לירות — אם אכן היה להם נשק הם — מפני שקול הירות היה מושך את תשומת-ליבם של האנשים במיסעדה הסמוכה ליציאה. ויתכן גם שכלל לא היה להם נשק.

הם השתמשו בסכיני-קצבים, מפני שהיתה זמינה. סכין כזאת אינה מחודרת, ולכן אינה מתאימה לדקירה. אפשר רק להתוודע בה. והצורה היחידה שבה אפשר להרוג בן-אדם בסכין כזאת היא על-ידי שיסוף גרונו.

יתכן שהשודדים החליטו להרוג את שני האנשים בו במקום מפני שהיו מוכרים להם אישית.

כל השיקולים האלה אינם מצביעים על "רקע לאומני". מה גם שאין זה רגיל כלל וכלל שאנשים "לאומניים" (קרי: חברי אירגוני-מחתרת פלסטיניים) יבצעו גם שור. מי שיוצא להרוג, אינו עוסק בשור. מי שעוסק בשור, אינו חושב על מטרות לאומיות.

לאחר הרצח, ניקו הרוצחים את הסכין והשאירו אותה במקום. אם היה זה רצח על רקע לאומני, האם היו טורחים לעשות זאת?

אוכיות הנרצחים הרצח הכפול בוצע רות בסופרמרקט, ולאחר שהקורבנות הדפיסו את כרטיס העבודה שלהם כמה דקות לפני השעה 8. גופותיהם נתגלו רק אחרי חצות. חוקרי מייסטה ותיקים אמרו כי הרבה זמן לא ראו מחזה זוועה שכזה. שיסוף גרונותיהם של הנרצחים בוצע באמצע-עות סכין שנלקחה ממחלקת-הבשר של הסופרמרקט.

שכאמצעותו איימו על השניים ואילצו את וייצמן לפתוח את הכספת במפתח ומיימוני לחלקו האחורי של הסופר-מרקט. מאחורי הקיר של מחלקת-הבשר יש מיסדרון צר. שם גם נמצאת מעלית-המשא, שדלתה היתה מורמת. השניים הוכנסו לתוכה. באמצעות חבל קשירה, שלקחו מהמיסדר, קשרו הרוצחים את ידיו של וייצמן. מיימוני לא נמצא קשור. יתכן שלא הספיקו לקשורו, יתכן שהצליח להשתחרר מהכפית. עד כאן נראה כי השודדים לא התכוונו כלל לפגוע בשניים, אלא לכלואם בלבר. לאחר שהוכנסו למעלית-המשא, כנראה במטרה לנעול אותם בתוכה, ניסו וייצמן ומיימוני להימלט. אז נטלו הרוצחים את סכיני-הקצבים שהיתה מונחת בקירבת-מקום, ובאמצעותה שיספו את גרונותיהם של השניים. גופותיהם נמצאו במרחק של חמישה מטר זו מזו. וייצמן הצליח להרחיק לכת, מיימוני נרצח בתוך המעלית. גופתו נמצאה במרחק מטר בלבד לפני

לא התכוונו לפגוע

ני נעלו את הכספת, כינו את האורות ועמדו לצאת דרך דלת-היציאה הצדדית. ברור-כלל ננעלת דלת זו אחרי צאת העובדים. אם באותו ערב לא ננעלה הדלת, לא היתה לרוצחים כל בעיה לחדור פנימה. אם הדלת היתה נעולה, אחד מן השניים היה צריך לפתוח אותה בפני הרוצחים. אם כן, הוא הכיר מן הסתם את הרוצחים. ואם הכיר את הרוצחים, קשה להניח שהרצח בוצע "על רקע לאומני".

שאלה אחרת: מדוע לא הופעל מני-גנון-ההתראה, המופעל ברור-כלל לפי-ני היציאה מהמקום? האם מכבים תחילת את האורות ורק אחרי-כך מפעילים את ההתראה, או שסדר-הפעולות הוא הפוך?

בכל מנגנוני-ההתראה יש זמן-השהייה קצר, בין רגע הפעלת המכשיר ועד תחילת פעולתו, כדי לאפשר למפעיל לצאת מן המקום.

בפועל, מערכת ההתראה כלל לא הופעלה. מכאן עולה האפשרות השנייה: הרוצחים התחבאו בתוך הסופרמרקט, עד למועד סיום העבודה. רק כשכובו האורות יצאו ממקום מחבואם. על-פי עדותו של חי מורד, קציני-הביטחון הראשי של רשת הקראופ בירושלים, כבר קרו מיקרים כאלה בעבר.

אבא בהלוויה הלווייתיהם של שני ה"נרצחים נערכו יום למחרת. ה"הלם והאזעזעזע מתרצח לא מנעו התלהבות יצרים. בהלווייתו של וייצמן נשמעו קריאות נגד ערבים וגם שמו של כהנא לא נפקד. אביו הקשיש, הנראה בתמונה, הובל על-ידי גיסו של וייצמן.

(המשך מעמוד 41)

להיכנס עימו פנימה. הוא נטל כירד סכין לצורך הגנה עצמית ונכנס לסופרמרקט. שם נמצאו הגופות. כעבור זמן קצר הגיע למקום גם חי מורד, קצין הביטחון הראשי. בעיקבות הרצח נלקחו טביעות אצבעות מ־52 עובדי הסופרמרקט, וביניהם ארבעה עובדים ערביים. רק הארבעה האלה עוכבו לצורך תישאל, ושוחררו כעבור זמן, משלא נמצאו קשורים לפשע. אין ספק שזהו רצח נתעב. אולם לפי שעה, מרבית הסימנים מצביעים עליך שהיה זה בתחילתו מעשה שוד רגיל, שהתפתח משום־מה לרצח, ללא כל קשר לנושא הלאומי.

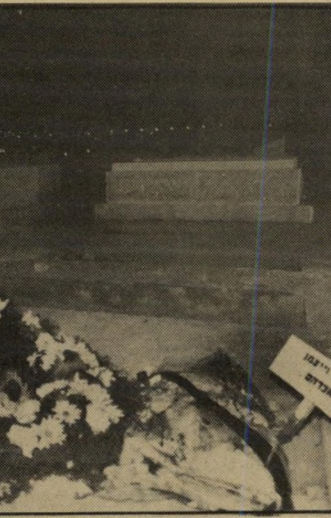
ציור ומתנדב

רפי וייצמן, מנהל הסופרמרקט, היה נשוי למלי, העובדת בשכ"ס. לבניהווג שלושה ילדים.

קצין ביטחון מורד המחזה היה מוזנח

את הסופרמרקט המרכזי ניהל זה שמונה חודשים. הוא נחשב כמנהל מבטיח, בעל סיכוי להגיע לתפקיד בכיר ברשת הקואופ בירושלים. ברשת זו עבד שבע שנים. לפני כן עסק בהדרכת נוער במתנ"ס בן בירושלים.

קברו של וייצמן שהומשלה תשרוף את הערבים

עם תחילת עבודתו ברשת הקואופ עבר תקופת הכשרה בת שלושה חודשים. אחרי כך מונה כמנהל הסופרמרקט בשכונת רסקו, ועבר שם כשנה ורבע. מפאת כישוריו, הוא מונה כמנהל סניף בשכונת תלפיות-מזרח. מספרת שרה שיטריט, מעובדי המקום: "רפי היה אצלי בן־משפחה. הילדים שלי ראו בו אב גדול. ככל השמות המישפחתיים שלי הוא היה נוכח. העובדים ראו בו חבר, לא רק

אני לא יכולה

(המשך מעמוד 8)

היה. הרי את יודעת איך הישראלים פועלים — קודם מנסים לסדר... נימרודי-קמיחי-שווימר מייחסים את החלפת הטילים לפקיד בכיר במשרד הביטחון בשם חיים כרמון.

הראשון לקנטראם

המדובר במיליון דולר שקיבלו נימרודי ושווימר, בתחילת המיבצע, מידי ערנא תאשוקג'י, כדי לשכור חמישה מטוסים להובלת טילייהווק לאיראן. עד שהאיראנים גילו את התרמית של 18 הטילים הראשונים שנשלחו, נוצלו רק 200 אלף דולר. כלומר: 800 אלף דולר מתוך המיליון, שהועברו על־ידי שווימר ונימרודי לידי הגנרל־בריוס ריצ'רד סיקורד, נותרו בידי האחרון. ולא נדרשו בחזרה. היו שניסו לראות בכך כבחנינת "שלח לחמך..."

התגובה: מאחר והשלישיה נימרודי-שווימר-קמיחי הפסיקה לפעול כפרשה, והטיפול מטעם ישראל עבר לידי עמירם ניר, הם משכו ידיהם מהפרשה, ולא ידוע להם מה נעשה בכסף.

הכסף היה של האמריקאים, לא שלנו? טוענים השלושה. "אני עוד זוכרת", מוסיפה רינה שווימר, "איך אוליבר גורת' טילפן לאל הורה לו לשלוח את הכסף בחורה לג'ון פוינדקסט. פיתאום הוא (גורת') איבד לחלוטין את הזיכרון. בעדות שלו לפני הקונגרס הוא לא זכר את שיתח' הטלפון, לא ידע פיתאום ששווימר הוא אורח אמריקאי."

את יודעת מה? היו ימים שהשתגעתי ששווימר יקבל צירבאה, ויעיד על הפרשה! פחות היתה האמת יוצאת לאור!"

מכירות נשק לאיראן בי 1981-1982: דו"ח סודי של משרד החוץ האמריקאי, המוכר בדו"ח, קבע שישראלים מכרו נשק לאיראן של חומייני גם בשנים 1981-1982.

התגובה: נימרודי ושווימר לא השתתפו במכירות־נשק לאיראן בש"נים הללו.

רווחים: על פי הדו"ח ניתן להבין שנימרודי ושווימר הרוויחו ממכירת הנשק לאיראן, שהם מכרו את הטילים שקנו מידי משרד־הביטחון במחיר גבוה בהרבה ממחיר העלות.

תגובה: נימרודי ושווימר נאלצו לשאת בהוצאות הכבדות שהיו כרוכות בעסקה: שכירת מטוסים, תידלוקם, כוח־אדם. כל זה נלקח, לדבריהם, בחישובים ובתמחירים שערכו. רינה שווימר: "הרווחנו כסף? יופי, הלוואי..."

עמירם ניר: הגירסה הישראלית הרשמית, שהומצאה לקונגרס, הורכבה מן הגירסות של ניר מחד, ונימרודי-שווימר-קמיחי מאידך, במאבק שבין השלישיה לבין ניר תומך הדו"ח בגירסות ניר.

התגובה: בעוד שנימרודי שצף וקצף בכל פורום אפשרי על ניר ועל חלקו בפרשה, אמר שווימר בשיויון נפש: "מי זה ניר? מיהו בכלל? מה איכפת לי ממנו?" ואשתו החרתה מברילים בין 1985 לבין 1986 בפרשה — בין התקופה של השלישיה (עד סוף 1985) לבין התקופה של ניר (מינואר 1986 והלאה). לא עושים מהכל סלט אחד גדול!"

בשבויעים הקרובים עומד מוכיר־הממשלה, אליקים רובינשטיין, לפרסם הודעה, בשם ממשלת־ישראל, המביעה שביעות־רצון מהשתקפות החלק הישראלי בדו"ח האמריקאי, המסכם את פרשת הנשק האיראני.

סוף פוסק: התובע האמריקאי המיר חד, לורנס וולש כוחן עדיין נתונים ומיספרייה־חשבונות שהועברו לרשותו ויחליט, בשבועות הקרובים, אם לתבוע לרין פליי גיבורים בפרשה. בינתיים מנסים כמה מהגיבורים הישראליים לקבל רשות מממשלת־ישראל לנסוע לארצות־הברית. כי מיכתב שקיבלו מאליקים רובינשטיין, לפני כשבועיים, הם התבשרו שטרם עבר רועיהגורד, טרם נסתיימה ה־פרשה.

הרפתקה של בלש

(המשך מעמוד 31)

השתיים. קיימת מין פאראנויה בקרב אנשי־הביטחון לגבי אנשי־מישטרה אבל אנשי־הביטחון לא מבינים ש־אנשי־המישטרה המכילים כפאב לא חושבים באותו־דג על עבודה, ולא יגשו אליהם לחפש סמים. הגיע הזמן שיבינו שאישי־מישטרה זה אדם שמח־פש, כמו כולם, גם ליהנות ולבלות, ולא מחפש כל הזמן את העבודה.

סם לעשירים

עד כאן דיברי בירון. עד כמה שידוע לו, כ־70 אחוז ממכלי־ההילה הקבועים של צפון תל־אביב צורכים בקביעות קוקאין. מדובר כאמנים, אנשי־בוהמה, אנשי־עסקים (הכוונה בעיקר לעיסקי־ההילה). זה סם "בטוח", שאינו ממכר.

ההרואין, שהוא זול בהרבה, ממכר פיסי, הרבה יותר מקוקאין. ההרואין הוא סם לעניים, אומר בירון, "הקוק" אין — לעשירים."

מנת הרואין עולה בין 50 ל־80 שקל; מנת קוקאין — 100 דולר. האם הם רצו לתפוס יותר שמות מפורסמים, מאשר סתם אלמונים?

רוד: "אין עניין של יותר מפורסם, או פחות. יש עניין של תפיסת כמות גדולה יותר של סם, או סוחר גדול יותר. המפורסם לא חייב להיות ידוע בציבור הרחב. לפעמים הוא ידוע, וגדול מאוד, בעולם־הפשע. זה כמו אצל עיתונאים, שמחפשים לכתוב על אנשים מפורסמים, כדי שהכתבה תהיה יותר מעניינת לציבור, "סקופית".

אם אני עוצר אדם מפורסם, ברור שזה מביא לי סיפוק גדול יותר, מכיוון שזה זוכה בהר. מדברים על זה, גם במישטרה, וגם מחוץ לה.

אפרופו שמות ידועים. באחד הלילות הגענו למועדון הרמוניה בדרום העיר, לחפש מישהו. על הבימה עמד שודר ארגוב. הוא מייד זיהה אותנו — בדרך־כלל מזהים אותנו, יש לנו אולי פרצוף מיוחד, אנתוני שונים מהאנשים אשר נמצאים במקום. הוא הוסיף יד, הרים מיכנס, הוציא חבילה קטנה מתוך הגרב וזרק אותה הצידה. חשב שאנתוני לא רואים. אבל אינו, תפסנו את החומר ושלחנו אותו לתא־המעצר.

זמר אחר, פחות מפורסם, נהג להופיע באותו מועדון. ידענו, על־סמך מידע מודיעיני, שכאשר הוא מגנן ושר, הוא מניח על הפסנתר את החומר ומריח תוך כדי הופעה. הוא נעצר פעמים אחדות. נדמה לי שכיום הוא כבר לא מופיע.

כתבים לעיני־מישטרה וצלמי־עיתונות נוהגים להאזין לרשת־הקשר המישטרית, ולפעמים היו מגיעים למקום־האירוע לפנינו. פעמים רבות הם הפריעו לעבודה.

היתה לנו מסורת — להחזיר להם פעם בשנה. ככל אחד באפריל בימינו משהו.

באחת הפעמים בימינו רצח בשכונת־התיקווה. השכונת בוואדי אישי־מישטרה, מרחנו עליו קטשופ, קרענו את בגדיו, ושמןנו ליד הגופה סכין מגואלת בקטשופ.

צלם־עיתונות ידוע הגיע למקום במהירות, הבחין בחגורת השוטרים ש־לא נתנה לאיש להתקרב לאזור הרצח. אבל כתמיד, בחוצפה, הוא הסתנן עד לגופה. עשינו את עצמנו קל רואים אותו. כאשר התחיל לצלם, קם השוטר והתחיל לרבר. הצלם היה המום, צעק וזונת: עברתם עליי! רצתי במיוחד! מאז הוא לא מופיע עוד באירועים בא־חד באפריל, גם אם יש אירוע אמיתי."

בירון, המוטרד בעיקר מנשוא הסם מים, חושב שכראי היה להרשות לעשן סמים קלים, כמו חשיש, באופן חוקי. אנשים, בעיקר בני־נוער, משמשים את האסור, הוא אמר. אילו היה החשש מותר, יתכן וחלק מהצעירים לא היה מנסה סמים, אף לא חשיש.

הרברים החשובים לו ביותר: יושר ואמון בין אנשים. חלומה הגדול הוא לפתוח פאב גדול, שאליה תגיע כל הבוהמה של העיר. באיזהו שלב הוא אולי עזר יחזור למישטרה.

חמרורים

מתחנת הכוח לעמדת הכוח

נתמנה ♦ לראשי־ממשלת־סין, לי פנג, 59, עד עתה סגן ראש־הממשלה ושר־החינוך. פנג התייתם בגיל 3, ואומץ לבן על־ידי אחד מחבריו של אביו, צ'ו או ליי, מי שהיה, כעבור שנים, לראש ממשלתה הראשון של סין הקומוניסטית למשך 27 שנים (1949-1976).

ממשק הפועלות לכלא המצרי

הוענקה ♦ לרביסון מאיר (מקס) בינט, 33 שנים אחרי שביטח התאבד, בגיל 37, בחיתוך ורידיו, ככלא המצרי. בינט, קצין־מודיעין ישראלי, שהתחזה במצרים למהנדס גרמני המשוק גפיים מלאכותיות, נשרף אחרי שהותו נח־שפה על־ידי אחת מחברות רשת־החבלה החובבנית, של מה שנודע לימים כפרשת עסקי־הביש. בינט, בנו של קצין צבא, יליד הונגל בגרמניה

אישי־מודיעין בינט קצין בן קצין

ועלה לארץ בגיל 18. אחד מעיסוקיו הביטחוניים הראשונים היה כקצין הביטחון של משק־הפועלות בהדרה.

מסמיר המודות לבית השגרירות

נתמנתה ♦ לשגרירת גואטמלה בישראל, סטלה גרסיה גראנא־רס, 52, עד לאחרונה מנלהת מיפעל־אופנה גדול בארצה (שישה מיליון תושבים על שטח של 100 אלף קילומטר מרובעים). גראנאדוס היא יהודיה ילירת פולין, שגדלה בארץ, שרתה בצהל וסיימה סמינר־מורות תל־אביבי, לפני שנישאה לחורחה גראנאדוס, דיפלומט גואטמלי ששרת בישראל. היא התאלמנה לפני שנים מיספר.

מן השירה אל האוניברסיטה

נפטרה ♦ בירושלים, בגיל 89, פרופסור שמעון הלקין, משורר, סופר, מסאי ומתרגם שהעמיד משך 20 השנים בהן עמד בראש ההוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים, דור חוקרי ומבקרי ספרות ששמם הולך לפנינו (בניהו: דן מירון ורגשון שקד). הלקין, יליד רוסיה, שגדל בארצות־הברית, שימש בשנות ה־30 כמורה בבית־ספר תיכון תל־אביבי. הוא נודע בשירי־האהבה שלו (בימים שישוה, ולילות שבועה), כספריו (עד משבר) ובתרגומיו (בין השאר: הסוחר מוונציה של שייקספיר, עני־עשב של המשורר האמריקאי וולט ויטמן ורבים מסיפרי־ההרפתקות של ג'ק הספן על נבי הסוס) לנדרון.

מיצלמות פוגי

איכות גבוהה במחירי מבצע

פוגי QUICK SNAP

המצלמה החד-פעמית היא המצאה בלעדית לפוגי ומהווה פתרון למי ששכח את המצלמה שלו בבית.

בגמר הצילום אתה מוסר את כל המצלמה לפתוח ומקבל בחזרה תמונות באיכות פוגי.

המצלמה מכילה סרט מסדרת SUPER HR 35 מ"מ בעל רגישות גבוהה ASA 400 סדרת SUPER HR היא הסדרה המובילה של פוגי ומקדימה את עולם סרטי הצילום ב-10 שנים לפחות.

פוגי'קה AX-5

מצלמת רפלקס למקצוענים ולחובבים, תכנות אלקטרוני (PROGRAM) דווח מלא על תנאי הצילום תוך כדי צילום, אפשרות להרכבת מחר עדשות זום, גמישות מירבית במילוי משאלות הצלם המקצועי.

פוגי'קה AX-1

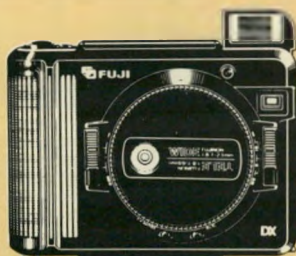

מצלמת רפלקס קלה לשימוש ותפעול, מהירות סגר אוטומטית, ושילוב של איכות מצלמת רפלקס עם קלות בשימוש, אפשרות להרכבת מחר עדשות ואביזרים של פוגי.

מבצע!

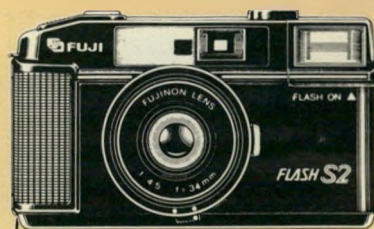
מצלמת QUICK SNAP במחיר הכרות: 18.90 ש"ח

פוגי'קה TW-3

המצלמה היחידה בעולם בעלת שתי עדשות, לצילום רחוק ולצילום מקרוב, 72 תמונות, מנוע להעברת סרט, סוללות ליטיום.

פוגי'קה FLASH-S2

הפעלה פשוטה, 4 מצבי "פוקוס". עדשה 1:4.5, מנורת אזרה לתנאי אור גרועים ומבזק אינטגרלי. נוחה לכיס בכל המובנים.

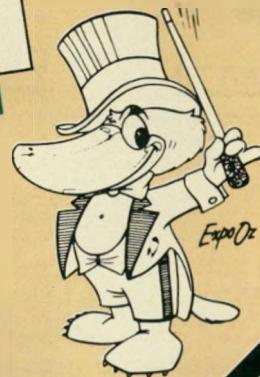
אביזרים

- עדשות זום 35-70 410 ש"ח
- עדשות זום 70-140 390 ש"ח
- עדשות זום 80-200 410 ש"ח
- מבזק DEDICATED 120 ש"ח
- עדשה 19 מ"מ 300 ש"ח
- מנוע 250 ש"ח

ועוד אביזרים נוספים.

FUJIFILM OFFICIAL SUPPLIER

צלם פוגי ואתה בתמונה

העולם הזה

אנאטומיה של פשע

רצח

בסופרמרקט

